

حکومتی ههریمی کوردستان
وهزارهتی پلان دانان
دهستهی ئاماری ههریم

ئهنجامهکانی پرۆسهی گهمارۆسازی و ژماره دانان
2009

پاریزگای سلیمانی

رپۆرتی ژماره 2
دامهزراوهکان

پیشگی

دوای 5 سال له دەرچوونی بریاری ئەنجامدانی سەرژمیری له سالی 2004، ههولەکان له سالی 2009 چر کران بۆ ئەنجام دانی سەرژمیری گشتی دانیشتوان و ئافهیان له عیراق بهگشتی و ههریمی کوردستان به تایبهتی.

ئامادهکاریهکانی سەرژمیری له کاتی ئەنجامدانی پرۆسە گهمارۆسازی و ژماره دانان له سهرتاسهري عیراق و به ههریمی کوردستانیشهوه گهیشتنه لوتکه. ئەم پرۆسەیهی گهمارۆسازی و ژمارهکردنه يهك قوئانغ له پیش خودی پرۆسە سەرژمیری یهوه دیت و گرنگیهکە له وهدايه که چوارچۆیهکی تهواو له ههموو بوارهکاندا دهخاته بهردهست لهوانهش دانیشتوان، شوینی نیشتهجیبوون، دامهزرارهکان و چالاکیه نابوواریهکان. دواتر ئەم چوارچۆیه بهکار دیت نهك تهنها بۆ دابهش کردنیان لهسهر بژمیرهکان تاكو ههر يهکیکیان له رۆژی سەرژمیریدا چوارچۆیهی کارهکانیان بزانی، بهلكو وهك چوارچۆیه بۆ ههموو ئەو رووپۆوانهش بهکار دیت که دوای پرۆسەکه ئەنجام دهرین له گشت بوارهکانی کۆمهلايهتی، تهنروستی، نابووری، خویندن و هتد.

ئەم کاره له ههریمی کوردستان به ههماههنگی لهگهله وزارهتی پهروهده ئەنجام درا و لهشکرکی ئاماده له مامۆستایانی بهریز راهینران بۆ ئەنجامدانی سەرژمیری گشتی بهلام بهداخهوه لهبهر دهستیوهردانی سیاسی چهند لایهنیکی دژ بهم پرۆسەیه، نهتهنها سەرژمیرییهکه ئەنجام نه درا، تهناهت تاكو ئەمپروش هیچ دهنگ و باسیك نیه لهسهر کاتی ئەنجامدانی و نهگهري دهست پیکردنهوهی سهر له نوئ بۆ ئامادهکاریهکانی پرۆسە سەرژمیری گشتی.

سهرهراي ههموو ئەمانه، داتای کۆکراو لهم پرۆسەیهدا - که له ناوهراستی سالی 2010 پرۆسە نوئ کردنهوهی بۆ ئەنجامدرا و تهنها تایبهت بوو به دانیشتوان و يهکهکان و شوینهکانی نیشتهجیبوون- بهردهوام بهکار دیت بۆ دانانی چوارچۆیهی ههموو ئەو رووپۆوانهی که له ههریمی کوردستان و له عیراقیشدا ئەنجام دهرین.

لیرهدا پپووسته بهر له ههموو شتیک رۆلی بهرپرسانی بالای حکومهتی ههریم و ههروهها بهریز وهزیری پلان دانان زۆر به بهرزی بنرخینین که توانیان به ههول و تهقهلايهکی زۆر ههموو ئەو لیژنه بالایانهی که له بهغدا بۆ مهبهستی سەرژمیری پیکهینرا بوون لیرهش له ههریمی کوردستان لهسهر ئاستی ههریم دووبارهیان بکهنهوه وپرای ئەو ههموو دژایهتییهی که دهکرا بۆ ئەوهی ئەم کاره سهرنهگری و لیژنهکان تهنها لهسهر ئاستی بهغدا بن.

رۆلی بهریزان پارێزگاری ههر سێ پارێزگاکهی ههریم و سهرپهرشتیاری ئیدارهی گهرمیان گرنگی خۆی ههبوو له سهرپهرشتی کردنی تهواوی پرۆسەکه له ریگای دروست کردنی لیژنهکانی سهر ئاستی پارێزگا، قهزا و ناحیهکان که توانییان کارهکان لهسهر ئاستی خۆیان ریک بخهن و ئەو گيرو گرفت و ئاستهنگانهی دههاتنه پیش چارهسهریان بکهن.

پپووسته پیزانینی خۆمان ئاراستهی سندوقی دانیشتوانی نهتهوهیهگگرتوووهکان بکهین که پالپشتی تهکنیکییان پیشکەش کرد له کاتی ئامادهکاریهکان بۆ ئەنجام دانی پرۆسە گهمارۆسازی و ژماره دانان.

ههروهه رۆلى بهرپوهبهرى جى به جى كارى سهرژمىرى له ههريمى كوردستان كاك محمود عوسمان دياره كه به هاوكارى بهرپوهبهرانى ئامارى پاريزگان، بهرپزان حسين كاكل (ب. ئامارى ههولير)، چياقان عبدالرزاق (ب. ئامارى دهوك) و على صالح (ب. ئامارى گهرميان) بهسهركهوتوويى سهرهپرشتى مەيدانىي پرۆسهكهيان ئەنجامدا.

جى خويهتى رۆلى جواميرانهى يهكه يهكهى كارمەندانى دهستهى ئامار له ديوانى دهسته و له ههموو پاريزگانى ههريم بهرز بنرخين كه شهو و رۆزيان كرده يهك بو ئهوهى ئەم پرۆسهيه سهركهويت. ههروهه پيوسته سوپاسى وهزارهتى پهروهده بكهين كه ئەو پهري هاوكاريان پيشكەش كردين له ريگاي ريگهپيدانى ماموستايان و دابين كردنى هۆلهكانى مەشق و راهينان.

له كوتاييدا، سوپاسى دانىشتوانى ههريمى كوردستان دهكهين كه بهو پهري بهرپرسيارهتتیهوه هاوكارىي تيمهكانى سهرژميريان كرد به وهلام دانهوهى پيوست و پيدانى داتاي راست و دروست كه لهئەنجامدا سوودى خودى خويان دهبي له ريگاي پيشكەش كردنى خزمهتگوزارى و پرۆژه له لايهن حكومهت و كهرتى تايبهت كه ههه لهسهه بنهमाى ئەم داتايانه دابين دهكرين.

سيروان محمد محى الدين

سهروكى دهستهى ئامارى ههريم

بەشى يەكەم

سەرەتا

1-1 سەرەتا

دەستە ئامارى ھەر يىم لە مانگى تشرىنى يەكەمى سالى 2009 سەرژمىرىيەكى بۇ گشت بىنا و خىزان و دامەزارو و خاوندەرە كشتوكالىيەكان ئەنجامدا، كە پىويست بوو ھەموو سەرچاوە دارايى و مرؤفییە گەرەكان لە خۇ بگریت بۇ ئەوہى چوارچىوہىكى ھەمەلايەنە و نوى بۇ بىناكان و نشینگەكان و خىزانەكان بە پىي گەرەكەكان و گوندەكان و يەكە كارگىرىيەكان دەست بکەوئیت. ئەم چوارچىوہى زۆر پىويستە بۇ دىزاین و راكيشانى نموونەى رووپىوہ ئابوورىيەكان و رووپىوہ خىزانىيە جۇراوجۇرەكان. بۇ ئەوہى بە شىوہىيەكى ئەرىنى لەسەر ووردى پىوانى ئەو دياردە جۇراوجۇرانە رەنگ بىداتەوہ كە دىراسە كراون.

ھەرەك چۆن بىكەيەكى داتا و زانىارى بۇ گشت بىنا و خىزانەكان دەستەبەر ئەكات كە ئەكریت لە رىگای سيستمى زانىارىيە جوگرافىيەكان (GIS) لەسەر نەخشە تازە و پىشكەوتو دابندىن. ھەرەھا ئەكریت ئەم زانىارىيەنە لەگەل زانىارىيە خزمەتگوزارىيەكانى تر پەيوەست بگرين، وەكو قوتابخانەكان و بىكە تەندرووستىيەكان و شەقامەكان و زانكۇكان و بىكەكانى بەرگرىي شارستانى و بىكەكانى پۇلىس، كە لە رىگای كۆمپىوتەرەوہ زانىارى لەسەر ناوئىشانى خىزانەكان و كەسەكان وەر بگریت ئەوئىش بە پىي ئەم سيستمە و بە خىرايەكى زۆر. و بە مەبەستى ئەنجامدانى سەرژمىرى گشتى دانىشتوان و نشینگەكان لە تشرىنى دووہى 2010، ئامادەكارى گەرە بۇ جىبەجى كرىنى پرؤسەى گەمارؤسازى و ژمارەكرىنى بىناكان و درووست كرىنى چوارچىوہىكى گشتى دەستىان پىكرد، كە پىويست بوو لەسەر ئاستى بچووكترىن يەكەى ئامارى (بلوك) نەخشەى بۇ درووست بگریت و تەواو بگریت، پاشان ژمارە دانان و ژماردىنى بىناكان و پىكەتەكانىيان وەكو يەكەكانى نىشتەجى و ناوئىشتەجى، ئىنجا گەمارؤدانى گشت دامەزاروہ بەرھەمئەنرەكان و خزمەتگوزارىيەكان و خاوندەرئىتيە كشتوكالىيەكان و دانانى چوارچىوہى گشتگر.

2-1 ئامانجەكانى سەرژمىرى

بەدەست خستنى داتاي نوپى زۆر گشتگر و وورد لە بارەى گشت كەسەكانەوہ لە كاتىكى دىارىكر او دا و لەبارەى تايبەتمەندىيە جۇراوجۇرەكانى بىناكان و نشینگەكان و خىزانەكان، و ئەنجامەكانى سەرژمىرى بە بەردى بناغەى پرؤسەى پلان دانان بۇ پىداوئىستىيەكانى داھاتوو و پىويستىيە كارگىرىيەكان و ھەرەھا بۇ ھەئسەنگاندنى دۇخى ژيان و بۇ مەبەستەكانى توئىنەوہ و ھەرەھا بەكارھىنانە بازارگانىيەكان و چەندەھا بابەتى ترىش دادەنریت.

بۇ دنىيا بوون لە بەرپوہچوونى پرؤسەكە لەسەر بنەماى تەندرووست و بەھىز، پىويست بە دانانى پلان و بەرنامەيەكى گەشەپىدانى ئابوورى و كۆمەلايەتى ھەيە بە سوود وەرگرتن لە بىكەى داتا و زانىارىيە نوى و گشتگرەكان لەبارەى ھەموو ئەو شتانەى پەيوەندىان بە قەبارە و پىكەتە و تايبەتمەندىيەكانى دانىشتوانەوہ ھەيە، سەرەراى ئەمانەش دامەزراندنى بىكەيەكى گشتگر و ھەمەلايەنەى داتا و زانىارى لەبارەى بىنا و نشینگە و دامەزاروہ و خاوندەرئىتيە كشتوكالىيەكان كە وەكو چوارچىوہى ئامارى بۇ زۆرىك لە سەرژمىرىيەكانى تر و رووپىوہ نموونەيەكانى تر بەكارديت. ھەرەھا گرنگى سەرژمىرى لە مەزئەكردنەكانى دانىشتوان لە ماوہى نىوان سەرژمىرىيەكاندا دەرەكەوئیت.

3-1 ئامانجەكانى راپۇرت

- 1- دەستەبەر كىردنى زانىيارى ووردەكارى لەبارەى جۆرەكانى بىناكان و دابەشبوونى جوگرافىيان بۇ بەكارهتەنەيان لە پلانە خزمەتگوزارىيەكان ناوچەيەكان و دانانى سىياسەتى و بەرنامەى نىشتەجى كىردن.
- 2- دەستەبەر كىردنى زانىيارى و داتا لەبارەى تايبەتمەندىيەكانى نشىنگەكان و دۇخى نىشتەجى بوون كە لە دانانىسىياسەت و بەرنامەى نىشتەجى بوون بەكار دەھىنرەن.
- 3- دەستەبەر بوونى زانىيارى تايبەت بە گەشەكىردنى ناوچە گوندنشىنەكان و شارنشىنى، بۇ ئەو كەسانەى دانەرى سىياسەت و پلان و بەرپۆەبەرن.
- 4- دانانى بناغەيەك بۇ پلان دانانى بەرنامە و سىياسەتە گشتىيەكان بۇ نشىنگە مرۆيەكان و بۇ ھەلسەنگاندنى ئاستى ھەبوونى نشىنگە و ئاستى پىويستى نشىنگەى نوئ و بۇ ئەنجامدانى لىكۆلەنەو لەبارەى دۇخى بژيوى دانىشتوان لەو نشىنگانەى كە نزمترن لە كەمترن ئاستى پىويست.
- 5- دەستەبەر كىردنى زانىيارى ووردەكارى لەبارەى دامەزراوەكان و ئەو تايبەتمەندىيانەيان كە پەيوەستن بە چالاكىي ئابوورى و جۆرى كەرتى كار و ژمارەى كاركەران و دابەش بوونە جوگرافىيەكانىيان بۇ سوود وەرگرتن لىيان لە بواردەكانى گەشەپىدانى ئابوورى و كۆمەلەيەتى.
- 6- دەستەبەر بوونى زانىيارى لەبارەى ژمارەى خىزانەكان و نشىنگەكان و دابەش بوونى جوگرافىيانەيان.
- 7- دەستەبەر بوونى زانىيارى شىباو بۇ بەراوردكىردن لەگەل ئەو رووپىو و سەرژمىرىيانە تايبەتانەى پەيوەستن بە تىكراى قەبارەى خىزان و بىناكان و نشىنگەكان و دامەزراوەكان و خاوەندارىتەيىيە كشتوكائىيەكان.
- 8- دەستەبەر كىردنى زانىيارى ھەمەلەيەنە بۇ لىكۆلەنەو و توئزىنەوەكان.

بەشى دووم

1-2 دابەش بوونە جوگرافى و نامارى و كارگېرىيەكان

(*) دابەش بوونە جوگرافىيەكانى عىراق

بەپپى رېبەرى جوگرافىيە عىراق كە لە گشت سەرژمىرىيەكانى پېشوو ترى عىراق پىشتيان پى بەستراوه بۇ وەرگرتنى ھىماى پارىزگا و قەزا و ناحىيەكان، پارىزگاكان بۇ سى بەش دابەش كراون. بەشى يەكەم 5 پارىزگا لە خۇ دەگرېت كە برىتتىن لە (دھوك، موسل (نەينەوا)، سلېمانى، كەركوك و ھەولېر) و ھىماى 1 يان پىدراوه و ھىماى ئەم پارىزگايانە لە 11 ھە دەست پىدەكات تاكو 15 بە رىز. بەشى دووم 8 پارىزگا لە خۇدەگرېت كە برىتتىن لە (دىالا، ئەنبىار، بەغدا، بابل، كەربەلا، واست، سەلاھەددىن، نەجەف) و ھىماى 2 يان پىدراوه و ھىماكانىان لە 21 ھە دەست پىدەكات تاكو 28 بە رىز. بەشى سىيەمىش 5 پارىزگا لە خۇ دەگرېت كە ئەوانىش برىتتىن لە (قادسىيە، موسەننا، زىقار، مىسان، بەسەر) و ھىماى 3 يان پىدراوه و ھىماكانى ئەم پارىزگايانە لە 31 ھە دەست پىدەكات تاكو 35 بە رىز.

ھەروھە بۇ ھەر قەزايەك لە ناو پارىزگا كەدا ھىمايەك دەست نىشان كراوه كە لە دوو پاىە پىكدېت و ھەروھە بۇ ھەر ناحىيەكەش لە ھەر قەزايەك ھىمايەك داندراوه كە ئەويش لە يەك پاىە پىك دېت و بەم شىوھە ھىماى ھەر يەكەيەكى كارگېرى لە 5 پاىە پىكدېت.

بۇ ژىنگەش (شارنشىن و گوندنشىن) ھىمايەك داندراوه كە ئەويش لە يەك پاىە پىكدېت و ھىمايەكەش بۇ گەرەك يان كەرت لە ناو ناحىيە داندراوه كە لە 3 پاىە پىكدېت و ھەر بەم شىوھە ھىمايەكەش بۇ ھەر گوندېك داندراوه لە ناو كەرتەكاندا كە ئەويش لە 3 پاىە پىكدېت، بەم پىيەش ھىماى بەكار ھاتوو بۇ ھەر شوپىنېك لەسەر ئاستى گەرەك يان گوند لە 12 پاىە پىكدېت.

لەم سەرژمىرىيەش ھەر پەپرەوى ئەو دابەشبوونە جوگرافىيە كراوه كە بۇ پارىزگا و قەزا و ناحىيە و ژىنگە (شارنشىن و گوندنشىن) ھەكان داندراوه بەلام ھىمايەكى تايبەت بۇ ناوھدانىيەكان (حى) لە نىو ناوچە شارنشىنەكانى ناحىيەكان داندراوه كە لە 3 پاىە پىكدېت و لە 101 دەست پىدەكات و بە 299 كۆتايى دېت و تيايدا گشت ئەو گەرەكانەى سەر بە ناوھدانىيەكن داندراون و ئىنجا ھىمايەكى تايبەت بۇ كەرتەكان لە نىو ناوچە گوندنشىنەكانى شاردىيەكان داندراوه كە لە 3 پاىە پىكدېت و لە 301 دەست پىدەكات و بە 999 كۆتايى دېت و تيايدا گشت ئەو گوندانە ديارىكراون كە سەر بە ھەر كەرتىكن. پاشان ھىمايەكى تايبەت بۇ ھەر گەرەكېك داندراوه لە ناو ناوھدانىيەكەدا كە لە 2 پاىە پىكدېت و لە 01 ھە دەست پىدەكات و بە 99 كۆتايى دېت و ھەروھە ھىمايەكەش بۇ گوندەكان داندراوه لە نىو كەرتەكاندا و لە 2 پاىە پىكھاتوو و بە 01 دەست پىدەكات و بە 99 كۆتايى دېت. بەم پىيەش ھىماى بەكار ھاتوو بۇ ناوھىنانى شوپىنېك لەسەر ئاستى گەرەك يان گوند لە 11 پاىە پىكدېت.

بۇ مەبەستى سەرژمىرىيە گشتىي دانىشتوان و نشىنگەكان ھىمايەك لەسەر ئاستى گەرەك درووست كراوه كە لە 5 پاىە پىكدېت و ھىماى دەست نىشانكراو بۇ ھەر گەرەك يان گوندېك ھىمايەكى تاقانەيە و دووبارە نابىتەوھ لە ھىچ شوپىنېكى تر لەسەر ئاستى بچووكتىن يەكەكانى كارگېرى (گەرەك/ گوند). ئەكرېت لە رىگاي ئەم ھىمايەوھ ھەموو گشت زانبارىيەكانى تايبەت بە پارىزگا، قەزا، شاردى ژىنگە (شارنشىن/گوندنشىن)، (ناوھدانى/ كەرت)، (گەرەك/گوند) بەدەست بىن.

★ دابەش بوونە ئاماریبەکان

بۇ دابەش بوونە ئاماریبەکان سیستەمی ناوھینان و ژمارەکردنی پەیرەو کراو لە ئاوەدانى و کەرتەکاندا رەچاو کراوە و بە پێی ئەم سیستەمەش ناحیە لە ناوچە شارنشینەکاندا بەسەر چەند ئاوەدانیهکدا دابەش کراوە کە ژمارەیان 4446 ئاوەدانییە، و لە ناوچە گوندنشینەکانیشدا بەسەر کەرتدا دابەش کراوە کە ژمارەیان 9740 کەرتە لە ھەموو عێراقدا و ھەر ئاوەدانییەکیش بەسەر یەک یا چەند گەرەکیکدا دابەش کراوە کە کۆی گشتی یان 6464 گەرەکە، ئەمە لە کاتیکیدا کە ھەر کەرتیک بەسەر چەند گوندیکدا دابەش کراوە کە کۆی گشتی گوندەکان لە ھەموو عێراق 18896 گوندە، دواتر ھەر ھەموو گوندیک و گەرەکیک بەسەر چەند بلۆکیک دابەش کراوە ئێویش بە پشت بەستن بە ژمارەى بیناکان کە کۆی ھەموو بلۆکەکان لە عێراقدا 70051 بلۆکە.

★ دابەش بوونە کارگێرپەکان

ھەریمی کوردستان لە رووی کارگێرپەییەو لە 3 پارێزگا پیکھاتوو کە بە سەر چەند یەکەکانی کارگێری دابەش کراوە بە ناوی قەزا کە ژمارەیان (32) قەزایە لە ھەموو ھەریمی کوردستاندا و ھەریەک لەم قەزایانەش بەسەر چەند شارەدێ یەکدا دابەش کراوە و کۆی شارەدێ یەکان لە ھەریمی کوردستان 128 شارەدێ یە. ھەر قەزایەک لە یەک یان چەند شارەدێ یەک پیکدیت و ھەر شارەدێ یەکیش بۆ ژینگەى شارنشین و گوندنشین دابەش کراوە. ژینگەى شارنشین بەسەر چەند ئاوەدانییەک و ھەر ئاوەدانییەکیش بەسەر چەند گەرەکیک دابەش کراوە کە بچووکتەین یەکەى کارگێرپەییە لە شارنشیندا. ھەرودھا ژینگەى گوندنشین لە ناحیەدا بەسەر چەند کەرتیک و کەرتەکانیش بەسەر چەند گوند دا دابەش کراوە، ئەمەش بچووکتەین پیکھاتەى پشت پێ بەستراوە لە ناوچە گوندنشینەکاندا. خشتەى خواروو ژمارەى قەزا و شارەدێکانی پارێزگاکانی ھەریمی کوردستان روون دەکاتەو.

خشتەى ژمارە (1) : دابەش بوونی ژمارەى قەزا و شارەدێ یەکان بە پێی پارێزگاکان

ناوی پارێزگا	ژمارەى قەزاکان	ژمارەى شارەدێ یەکان
ھەولێر	9	41
سلێمانی	16	61
دھۆک	7	26

2.2 پێناسە گشتییەکان

❖ سەرژمێری

پرۆسەییەکی گشتییە بۆ ژماردنی گشت تاکەکانی زیندوو (عێراقییەکان و بیانییەکان)، ئەوانەى لەناو سنووری جوگرافیایی عێراقدا لە ساتیکی دیاریکراودا، ھەرودک کۆکردنەو و تەیارکردن و ھەئسەنگاندن و شیکردنەو و بلاوکردنەو و گشت زانیارییە دیموگرافی و ئابووری و کۆمەلایەتییەکانی پەيوەست بەم کەسانە لەخۆ دەگریت. ھەرودھا بۆ زانینی دابەشبوونی جوگرافیانە و تاییبەتمەندییە جیاوازەکانیان بە بى هیچ لابردن یان دووبارە بوونەوویەک.

❖ یەکەکانی کارگێری

مەبەست لێی ھەریم و پارێزگا و قەزا و ناحیەکانە بەپێی سنووری کارگێرییان.

❖ ناوەندى يەكەى كارگىرى

مەبەست لىي ناوەندى قەزا يان ناحىيە.

❖ سنورى شارەوانى

ئەو سنورىيە كە لەلايەن شارەوانىيەكانەو دىيارىكراو بۇ ناوچەيەك بۇ راپەراندىنى خزمەتگوزارى شارەوانى.

❖ شارنشىن

ئەو ناوچانەن كە كەوتونەتە سنورى شارەوانىيەكان.

❖ گوندنشىن

ئەو ناوچانەن كە كەوتونەتە دەرەوى سنورى شارەوانىيەكان.

❖ كەرەك

گردبوونەو دەيەكى شارنشىنانەى دانىشتوانە لە بىنا و نشىنگە (ئافاھى)ى جىگىر يان گەرۇكدا، ھاوسى يان پەرش و بلاون و ژمارەيەكى دىارى كراوى ھەيە كە لەسەرى رىكەوتوون يان لە دۆخىكى دان پىدانراوى ناوخوايى دايە و بەمەش لە شوپنەكانى تر جىادەكرىتەو. ھەرەھا سنورى ئاشكراى ھەيە، لە يەك يان چەند بلۇكىك پىك ھاتوو.

❖ كەرت

دابەش بوونىكى كارگىرپىانەى گوندنشىنە و لە گوندىك يان زياتر پىك ھاتوو و دانىشتوانى لە نشىنگە (ئافاھى)ى جىگىر يان گەرۇكدا دەژىن كە دراوسىيى يەك يان پەرش و بلاون و ناو و ژمارەى دىارى كراوى دانپىدانراوى ھەيە لە ناوخوادا، سنورى ئاشكراى خوى ھەيە. ئەگونجى كەرتىك كەس تىايدا نەژىت.

❖ گوند

گردبوونەو دەيەكى گوندنشىنانەى دانىشتوانە كە تىايدا كەسانىك لە نىو خانوو يان لارى (كەپر) يان چادرى بەيەكەو لكاودا دەژىن، بەزورى سەرقالى پىشەى كشتوكالئ بەھەموو جۇرەكانىەو و ناوى دىارىكراوى ھەيە و لەناوخوادا دانپىدانراو و سنورى روون و ئاشكراى ھەيە كە لە شوپنەكانى تر جىاي دەكاتەو.

❖ بلۇك

كۆمەلىك بىنايە كە دەگونجى گەرەك/گوند يان بەشىكى بىت و ئەتوانرى سنورى جىا بىكرىتەو لەسەر زەوى و وینەى لە سەر نەخشە بىكشىرى و ژمارە ھىماى بدرىتى، سنورى روون و ئاشكراى خوى ھەيە كە دەتوانرى بە ئاسانى بناسرىتەو. لە نىكەى (70-100) خانووى ئاسايى يان كەمتر ھو بەپى جۇرى خانووكان پىك دىت. نەرى رىزبەندى دەدرىتى لەنىو سنورى گەرەك يان گوند، بەلام بلۇك يەكە نىە لە يەكە كارگىرپىيە پشت پى بەستراوكان بەلكو دابەشكردى گەرەكە، بەمەبەستى ئاسانكردى بەرپوۋەبردنى پرۇسەى سەرژمىرى.

❖ شەقام يان كۆلۈن

رېگەيەكى گىشى يان تايىبەتە دەچىت بەرەو دەروازەى بىنايەك يان زياتر، دەگونجى شەقام يان كۆلۈن شۇستە يان قىرتاۋ كرابىت يان نەكرابىت (خۇل بىت) ئەگونجى رېك بى يان خوار و خىچ، ئەگونجى لەھەردوولاه كراۋە بى يان لەلايەكەۋە داخراۋ بى، دەكرىت بۇ شەقام ناو و ژمارەى جياۋاز لەشەقامەكانى تر يان كۆلۈنە ھاوسى يان نزيكەكانى ھەبى، ناكرىت ناۋى نەبىت، دەتوانرىت ئەو ناۋەى كە پىي دەناسرىتەۋە سىفەتتىكى فەرمىي ھەبىت يانىش ھىج سىفەتتىكى فەرمىي نەبىت.

❖ خانوو

بىنايەكى سەربەخۇيە كە لەسەر خۇى ۋەستاۋە و لە ژوررېك يان زياتر يان پانتايى تر پىك دىت و سەقفىك داى پۇشيوە و زۆر جار دەگونجى بە دىۋارىكى دەركى دەور درابى يان دىۋارە جيا كەرەۋەكەى لە بناغەۋە تا سەقف درىژ بىتەۋە. دەگونجى سەقفى خانووۋەكە تەنيا لە سەر چەند پاىيەك رابوۋەستى. دەكرىت خانووۋەكە سەقفى نەبىت و لە پانتايىيەك پىكەتەبى كە چوار دەورى دىۋار كرابىت. و دەكرىت خانووۋەكە لە ھەر مادەيەكى بىناسازى پىكەتەبىت. دەكرى لە يەك نەۋم يان زياتر پىكەتەبىت. بۇ ھەر خانووۋەكە دەركايەك يان زياتر ھەيە كە لە رىگا يان لە كۆلۈنەۋە ئەگات بە ھەموو يان زۇربەى بەشەكانى.

خانوو بۇ مەبەستى نىشتەجى بوون، بازرگانى، پىشەسازى، يان بۇ پىشكەش كىردى خىزمەت گوزارى بەكاردىت. دەكرى بىكرىت بە كارگە يان شوپىنى بازرگانى يان شوپىنى نىشەجى بوونى سەربەخۇ يان تەلارى نىشتە جى بوون يان بازرگانى يان عەمبار يان سەرداب يان كۆگى دانەۋىلە يان ھەر شتىكى تر.

ئەگونجى بىنا لە ژمارەيەك خانوۋى نىشتەجى بوون پىك ھاتبىت ۋەكو تەلارە نىشتەجىيەكان يان ئەو نىشىنگانەى لە دوو نەۋم پىك ھاتوون و ھەريەكيان دەركاى چوونە ژوررەۋەى سەربەخۇيان. لەكاتى ھەبوونى يەك دەركاى چوونە ژوررەۋەى ھاۋەبەش، پاشكۆكانى بىنا ۋەك (گەرچە – دوكان – توالت – كۇگا) بە پىكەتەۋە سەركىيى بىنا دادەنرىت نەۋەك بىنايەكى سەربەخۇ. لە سەرزىمىرىدا ئەم شوپانە بە بىنا دادەنرىن:

- زەۋىي پەرزىن كراۋ (سىچ دراۋ) ئەگەر ھەموۋى يان بەشىكى بەكار ھىنرابىت بۇ نىشتەجى بوون يان ئىش كىردن يان بەكار نەھاتبىت.
- زەۋىي سەقف نەكراۋ كە ئىشى تىدا دەكرى ۋەك دروست كىردنى بلۇك يان كاشى يان بەرد ... ھتد.
- ئەو بىنايەى لە ژىر دروست كىردنەۋە ئەگەر بناغەى بۇ داندرى بىت و ھەر چوار دىۋارى بۇ كرابىت و بەلاى كەم يەك نەۋمى سەقفى بۇ كرابىت.
- بىناى پەراۋىز خراۋ چ بە شىۋەى ھەمىشەيى يان كاتى بىت لە كاتى گەمارۆسازىدا بە بى رەچاۋ كىردنى ئەو ماددەيەى پىي دروست كراۋە ۋەك (چادر، كوخ، چىغ، ... ھتد) و لەسەر زەۋى يان ئاۋدا جىگىر كرابىت و بۇ نىشتەجى بوون يان كىردن يان ھەردوۋىكىان بەكار ھىنرابىت.
- ئەو نەفەر ھەلگىر و پاپۇرانەى كە لە بەندەرەكان و ناۋە ھەرىمايەتتەيەكانى عىراقدان و بە شىۋەيەكى بەردەۋام جىگىر كراۋن و بۇ نىشتەجى بوون يان بۇ كار كىردن بەكار ھىنراۋن.
- عەرەبانە و بۇدى ئۆتۆمبىلەكان كە لە سەر زەۋى بەشىۋەى بەردەۋام يان كاتى لەسەر زەۋى جىگىر كراۋن لە كاتى گەمارۆسازىدا ئەگەر ۋەك شوپىنى نىشتەجى يان دامەزراۋە بەكار ھىنرابن.
- ھەريەك لە تانكى ئاۋ و ۋىستگەى بەھىز كىردنى كارەبا و باخچە و گۆرەپانە گىشتىيەكان و بىناى چۆلكراۋ كە شىۋا نەبىت بۇ نىشتەجىبوون يان بەكار ھىنران گەمارۆ نادىن مەگەر لەناۋىدا چىشتخانە يان چاپخانە يان مالىك ھەبىت كە ئەۋكات بە بىنا يان دامەزراۋە دادەنرىت. ھەروەھا چەتر و شوپنەكانى ۋەستانى پاس و پردەكان بە بىنا ئەژمار ناكىرن.

❖ دەرگای سەرەکیی چوونە ژوورەوی بینا

دەرگا یان دەرۆازەییەك كه بەرەو شەقام یان رێرەو یان رینگە یان قادرمە بیټ و بچیت بەرەو پیکهاتەکانی بینا و نھۆمەکانی. دەرگای بینا زیاتر لە یەك دەرگای وەك یەكی ھەبیت و ئەوھیان كە زۆرتر بەكار دەھینریت وەكو دەرگای سەرەکی دادەنریت.

❖ دەرگای لاوھکیی بینا

ھەر دەرگایەك یان دەرۆازەییەك كه مەرچەکانی باس کراو لە دەرگای سەرەکیی چوونە ژوورەو نەیانگریتەو بە دەرگای لاوھکی دادەنریت.

❖ نمرە ی سەرژمیری بینا لە بلۆكدا

ئەو نمرەییە كە تاییبەتە بەكارەکانی سەرژمیری و بە بۆیاخ لەسەر بیناكان دادەنریت بۆ ئاسانکردنی كارەکانی سەرژمیری. ئەم ژمارەلێدانە لەسەر ئاستی بلۆكە، (واتە لە ھەر بلۆكێك بەژمارە (یەك) دەست پێ دەكات و بەردەوام دەبیت تا دوایین بینا لە بلۆكەكەدا و بەشیوەی یەك لە دوا یەك). ئەمە بە پێی پلانی تاییبەت بە ژمارەلێدانەو دەكریت (جا ئەگەر پلانەكە ژمارەلێدانى شار بیټ یان لادى).

❖ نمرە یەكە لە بینایەكەدا

مەبەست لێی ژمارە لێدانى پیکهاتەکانی بیناکیە لەشوقە و دامەزرێوانەکان و مائەکان ... ھتد. بۆ ھەر بەشیك لەم پیکهاتانە ژمارەییەك دادەنریت بەپێی پلانی تاییبەت بە ژمارەلێدان و ئەم ژمارەییە لە ھەر بینایەكەدا لە (1) مە دەست پێدەكات و بەردەوام دەبیت تا دوایین یەكەى بیناکیە و بە شیوەی یەك لە دوا یەك.

3.2 پیناسە سەرەکییەکانی تاییبەتە نەندیبەکانی بیناكان و خیزانەکان

❖ جۆری بینا

- بیناكان پۆلین دەكرین بۆ:

- 1- بالەخانە:** بینایەك كە پێك ھاتوو لە دوو نھۆم یان زیاتر بەبێ رەچاو كردنى ئەوھى كە نھۆمەكە لە سەر زەویيە یان لە ژێرەویيە (زیاتر لە یەكەییەكى نیشتهجێ بوون)، قادرمەییەكى ھەییە لە ناوچۆ یان لەدەرەو كە بۆ ھەموو نھۆمەکانی بیناکیە بەكار دیت و لەوانەییە تەنھا بۆ مەبەستی نیشتهجێ بوون بەكاربیټ ئەگەر ھەموو یەكەكان ھى نیشتهجێ بوون بن یان بۆ نیشتهجێ بوون و كار كردن بەكار دەھینریت یان تەنھا بۆ مەبەستی بازرگانى بەكار دیت.
- 2- خانوو:** بینایەكى بە تەنھایە كە پێك ھاتوو لە یەكەییەكى نیشتهجێبوون و خیزانێك یان زیاتر بەكارى دەھینن بۆ نیشتهجێ بوون یان بۆ كارکردن و نیشتهجێ بوون لەیەك كاتدا و ئەكریت بە بیناکیە ترەو لكا بیټ (چەسپا) و لە ژوورێك یان زیاتر پیکهاتبیټ.
- 3- كەپر یان زنج:** لانەییەك یان بینایەكى سەر بەخۆی كاتییە بە ماددەى خاوە دروست كراوە كە زۆر و بەردەستە وەك قور، قامیش، گەلاى دار و تەنەكە و تەختەى كانزایی (چینكۆ) یان تەختەى دار و تەنھا بۆ نیشتهجێ بوون یان بۆ كار و نیشتهجێ بوون لەیەك كاتدا، بەكار دیت.
- 4- چادر (خیمە) یان رەشمان:** لانەییەكە لە پێستی خوشتر یان خوری یان قوماش دروست دەكریت و دەتوانریت بە ئاسانى بچوونریت و بگوازیتەو.
- 5- كەرفان:** بینایەكى پێشتر ئامادەكراوە، بەشیوەییەكى كاتی یان ھەمیشەیی جیگەر كراوە و ماددەى سەرەکیی دروست كردنى دار، ئاسن یان چینكۆییە و بۆ كار یان نیشتهجێ بوون بەكار دیت.

6- دامەزراوە یان کارگە: بینایەكە بەكاردیٲ بۆ كار، داگیر كراوە بە دەزگایەكی حكومی یان ناحكومی و دەكریٲ بەشێكی تاییبەتی تیٲا بیٲ بۆ بەكارهێنانی پاسەوانەكان. دەكریٲ دامەزراوەكە شوپنێكی نیشتەجی بوونی بەكۆمەڵ بیٲ كە لە بنەرەتدا بۆ لەخۆگرتنی كۆمەڵە كەسانێك دروویٲ كرابیٲ كە دۆخێكی ھاوبەش كۆیان دەكاتهووە وەك نەخۆشخانە، بەندیخانە، شوپنی نیشتەجی بوونی كریكاران یان قوتابیان، ... ھتد. ھۆتیل و مۆتیلەكانیش بە دامەزراوە دادەنرین.

7- مۆل یان سەنتەری بازارگانی: بینایەكە چەندین رۆلی دەبینیٲ و لە بنەرەتدا وەكو ناوەندیكی تەواو بازارگانی درووست كراوە و بەكاردیٲ گشت ھۆم و پێكھاتەكانی بۆ چالاكی ئابووری بەكار دەھینرین.

8- لە دروست كردندا: ئەو بینایە یە كە بناغە و جوار دیوار و بەلای كەم سەقفی ھۆمی یەكەمی بۆی كراوە (نیشانەكانی روون بن) و ھیشتا تەواو نەبوویٲ و شیوا نەبیٲ بۆ بەكارهێنان لە كاتی سەرژمیری دا.

❖ نشینگە

بینایەكە یان بەشێكە لە بینایەك، شوپنی مانەوویە و جیا و سەر بەخۆیە، لە بنەرەتدا بۆ نیشتەجی بوونی خیزانیك یان زیاتر ئامادە كراوە جا بۆ ھەر شتێكیش بەكار ھینرابیٲ لە كاتی سەرژمیری. چ لە كاتی گەمارۆسازیدا بەكار ھینرابیٲ لە لایەن خیزانیكەووە یان زیاتر، یان داخراو بیٲ، یان چۆل بیٲ و كەسی تیا نەبیٲ. خیزانیك یان زیاتر تیٲیدا بن، دامەزراوەیەك یان زیاتر بەكاریان ھینابیٲ، یاخود لەكاتی گەمارۆسازی یان سەرژمیری لە ژێر درووستكردندا بیٲ. نشینگەكە چوونەژووورەوویەكی سەر بەخۆی ھەبە كە بەكاردیٲ بۆ ھاتن و رۆیشتن پێیدا بە بی ئەووی ناچار بن بە نشینگەیی كە تردا تیٲەرن. نشینگە لە ژوورێك یان چەند ژوورێكی لكاوی خاوەن یەك دەرگای چوونە ژووورەووە یان چەند ژوورێكی جیا جیا و ھەروەھا پاشكۆكانی پێكدیٲ.

بۆ مەبەستی سەرژمیری و بۆ ئەووی كەس لە پڕۆسەي ژماردنی دانیشتوان بی بەش نەبیٲ، ھەر شوپنێك كە لە كاتی گەمارۆسازی یان سەرژمیری كەسیك یان زیاتر بە شیوویەكی راھاتوو تیٲا بن و ھیچ شوپنێكی تری نیشتەجی بوونی راھاتوو تریان نەبیٲ بە نشینگە دادەنریت تەنانت ئەگەر بۆ مەبەستی نیشتەجی بوونیش درووست نەكرابیٲ بۆ نموونە وەكو دوكان یان چیشخانە. بینای بەلاوہ نراو كە بۆ نیشتەجی بوونی مرۆف شیوا نەبیٲ، بە نشینگە داناندیٲ. لەبەر ئەمە نشینگەكان دا بەش دەكرین بەسەر ئەمانەي خواروہ:

• یەكەي نیشتەجی بوون:

شوپنێكی مانەووی جیاكراو و سەر بەخۆیە كە بۆ نیشتەجی بوونی خیزانیك یان زیاتر ئامادە كراوە، یاخود یەكەییەكی ئامادەنەكراوە بۆ نیشتەجی بوون بەلام خیزانیك وەكو نشینگەییەك بەكاری دەھینيٲ لە كاتی سەرژمیری كردندا و ئەمانەي خواروہ دەكریتە خۆي:

(ا) خانوو و شوھ: ئەو شوپنەي كە ھەموو یان چەند بەشێكی پێداویستی بەنەرەتیەكانی نیشتەجی بوون (وەك چیشت لێنان، شوپنی شووشتن، ناوی راکیشراو بە بۆر و ناودەستی) تیٲا بیٲ جیا لەووی لە كاتی سەرژمیری كردندا چۆل بیٲ یان خیزانیك یان زیاتر لە خیزانیك تیٲیدا بژین.

(ب) یەكەكانی نیشتەجی بوونی كاتی: ئەو شوپنەي بە ماددەي خاوی بەردەستی وەك قامیش، گەلای دار و (بەردی) یان ھەر شتێكی تری ھاوشیوہ وەكو كۆخ و كەپر درووست كرابن و پێكھاتە سەرەكییەكانی نیشتەجی بوونیان تیٲا نەبیٲ.

(ت) یەكەكانی نیشتەجی بوونی جولاو: كە وەك شوپنی نیشتەجی بوون بەكار دین لە كاتی سەرژمیری، وەك چادر، رەشمال، كەلەك یان كەشتی، فارگۆنەكانی شەمەندەھەر، بەلەم، خانوو سەرناو، ئەو شتانەي كە رادەكیشرین وەكو كەرھافان، ... ھتد.

ب) يەككەكانى نىشتەجى بوونى پەراۋىز خراۋ: كە درووست نەكراۋن يان ئامادە نەكراۋن يان نەگۇردراۋن بۇ شوپىنى نىشتەجى بوونى مرۇف بەلام وەكو يەككە نىشتەجى بوون بەكار ھېنراۋن لە كاتى سەرژمىرىدا، بۇ نمونە يەككەكانى نىشتەجى بوون لە كۇگكانى دانەۋىلە، تەۋىلەكان، گەراجەكانى گواستەۋە، ئەشكەۋتەكان و شتى ترى لەم جۇرانە. ھەرۋەھا ئەو يەككەكانە كە لە بنەرەتدا بۇ نىشتەجى بوونى مرۇف درووست كراۋن بەلام دواتر بەلاۋە نراۋن و بەھۋى تىكچوونيان گشت خزمەتگوزارىيەكانى ناويان راۋەستاۋن، ئەگەر لە كاتى سەرژمىرى كردن كەس يان كەسانىك تيا بۇين.

ج) ئەو يەككە نىشتەجى بوونانەى ناۋ دامەزراۋەكان كە كەسانىك تياياندە دىژن، وەكو نىشىنگەى پاسەۋان يان بەرپۇۋەبەرى دامەزراۋەكە.

• **نىشىنگەى گشتى:**

جۇرئىك شوپىنى ترە كە لە روۋى درووست كردنەۋە جيا و سەربەخۇيە و بۇ تىدا بەسەر بىردنە و بۇ نىشتەجى بوونى كۆمەلانىكى گەرەى تاكەكان درووست كراۋە كە دۇخى ھاۋبەش يان بارىكى تايبەت ياخود ئامانجى ھاۋبەش پىكەۋەيان دەبەستىتەۋە. بەگشتى لەم جۇرە شوپىنانە شتەكان ھاۋبەشە ۋەك شوپىنى چىشت لىنان، ژوروى دانىشتن، شوپىنى نووستن، گەرماۋ و ئاۋدەست كە ھەموو كەسانى نىۋ ئەم نىشىنگەى بەھاۋبەشى بەكارىان دەھىنن و برىتتىن لە:

أ) ئەو بىنایانەى مانەۋە تياياندە بە كرى دەستەبەر دەبن ۋەك ھۆتىلەكان، مۆتىلەكان، پانسىۋنەكان و ئەو خانۋانەى ژوروى راخراۋ بە كرى دەدەن.

ب) ئەو شوپىنانەى مانەۋە تياياندە بە شىۋەى كۆمەلانى گەرەى خەلگانىكە كە ئامانجىكى گشتى ھاۋبەش يان بەرژەۋەندى ھاۋبەش پىكەۋەيان دەبەستىتەۋە ۋەكو نەخۇشخانەكان، بەشە ناۋخۇيەكان، كەنىسەكان، زىندانەكان، خانۋەكانى چاۋدىرى كۆمەلایەتى، خانۋەكانى پەككەۋتە و بەسالچوۋەكان، شوپىنەكانى مانەۋەى رەبەن و راھىبەكان، دىرەكان و كەنىسەكان كە ئەم شوپىنانە لە كاتى سەرژمىرى كردندا شوپىنى مانەۋەى راھاتوو بن.

ت) بىنای ئامادە كراۋ بە مەبەستى مانەۋەى كاتىي ئەو كەسانەى چالاکى يان بەرژەۋەندى ھاۋبەشيان ھەيە ۋەكو سەربازگەكان، كەمپى ناۋارەكان، كەمپى كرىكارانى چالاکىيەكى تايبەت.

❖ **ھۆتىل يان خانەى پشۋودان يان كۆمەلگەى گەشتىارى**

بىنای درووست كراۋى جىگىرن و بەرامبەر بە كرى ديارىكراۋ ھەۋانەۋەيان تيا دەكرىت.

- **بەشى ناۋخۇيى:** شوپىنى مانەۋەى جياكراۋن و لەسەر خۇى ۋەستاۋە و تايبەت بە نىشتەجى بوونى كۆمەلە خەلگانىكى ديارىكراۋ كە بەرژەۋەندى ھاۋبەشيان ھەيە درووستكراۋە، ۋەكو قوتابىيەكان لە بەشە ناۋخۇيەكان يان خانەى مانەۋەى پزىشكەكان و ھى تر.
- **خانەى چاۋدىرى كۆمەلایەتى:** بە دەزگايەكى بى قازانچ دادەنرىت كە بۇ جىنىكى ديارىكراۋى دانىشتۋان بەخۇراپى خزمەتگوزارى پىشكەش دەكات، ۋەك خانەكان چاۋدىرى كردنى بەسالچوۋان و خانەكانى چاۋدىرى كردنى نەۋجەۋانان و ھى تر.
- **دەزگا تەندروستىيەكان:** كۆمەلە بىنابەكى درووستكراۋن كە چاۋدىرى تەندروستى و چارەسەر پىشكەش بە دانىشتۋان دەكەن بە گشتى.
- **خانەكانى بەرستش:** مەزگەۋت، كەنىسە و دىر و شوپىنەكانى ترى پەرستش كە تايبەتن بە جى بەجى كردنى رىنمايە نايىبىيەكان.
- **يەككەكانى چاكسازى و بىكەكانى پۇلىس:** برىتتىن لەو بىنا حكومىانەى ئەركىكى فەرمى پىشكەش دەكەن و لە چوارچىۋەى دادپەرۋەرى و ياسادا ۋەك زىندانەكان.
- **يەككەكانى نىشتەجى كە كەسانىك تىپدان:** كۆمەلە بىنابەكن كە بە جىگىرى درووستكراۋن بۇ مانەۋەى كۆمەلە خەلگانىكى زۇر ئەۋانەى ئامانجى ھاۋبەش يان بەرژەۋەندى تايبەتى ھاۋبەش پىكەۋە گرىيان دەدات، و پىۋىستە ژمارە تاكەكان لەم شوپىنانەدا 6 كەس يان زياتر بن.

❖ دامەزراوھكان

كۆمەلە چالاقى و داھاتىكن كە لە لاھەن خاوەنىك يان بەرپۆھبەرايەتتییەك بەرپۆھ دەبردەیت بۆ بەرھەم ھێنانى كۆمەلەئىكى ھاورەگەزى كالا و/يان خزمەتگوزارى كە لە يەك شوپنى جوگرافيدا دەكریت و ئەبیت ئەم مەرجانەى خوارەوھ لە دامەزراوھكاندا ھەبیت:

- 1) ئەنجامدانى چالاقىيەكى نابوورى، واتە دامەزراوھكە خزمەتگوزارى و/يان كالا پيشكەش بە كەسانى تر بكات.
- 2) ھەبوونى شوپنىكى جىگىر، لەو شوپنەى كە تىيدا ھەلگەوتووھ جىگىر بىت و ئەمە بە گشتى بىنايەكى سەربەخۆ يان بەشيك لە بىنا يان كۆمەلە بىنايەكى لەتەنىشت يەك دەبن و لە يەك شوپنىشدا (لە نيو پەرژىنىكدا)، كە دەكریت كارگەيەك، قوتابخانەيەك ياخود دەزگايەكى حكومى يان بازرگانى بىت. ئەو كەل و پەلانەى جولاون و كارىك دەكەن بە دامەزراوھ داناندرين تا ئەو كاتەى تايبەتمەندى جولانين لە دەست بەدەن و جىگىر بىن لەسەر زوى يان لەسەر ئاو (وھكو عارەبانەى جولاو يان ئۆتۆمبىل يان فرۆشيارى گەرۆك). ھەروھەا شوپنى كاركردى تايبەت بە درووستكردى بىنا يان ريگا يان بەگشتى ھەر پەرۆھيەكى تر بە دامەزراوھ داناندرين وھكو خانووى ئامادەكراوى تايبەت بە ئەندازيار و كرێكارەكان. ھەروھەا گۆرەكان و بىنا شوپنەوارىيە كۆنەكان و ئەو بىنايانەى بەلاوھ نراون بە دامەزراوھ ئەژمار ناكرين مەگەر لە ناويان چايخانە يان قاوھخانە يان ھەر دامەزراوھيەكى تر ھەبیت كە خزمەتگوزارىيەك پيشكەش بكات و ئەوكات بە دامەزراوھ دادەنریت و گەمارۆ دەدریت و ژمارەى بۆ دادەنریت.
- 3) ئەگەر خاوەنى ھەبیت جا چ يەك كەس بىت يان ھاوبەشییەك ھەبیت لە نيوان چەند كەسانىك يان كەسايەتتییەكى (اعتبارى).
- 4) بوونى يەك بەرپۆھبەر (بەرپۆھبردنىكى تاك).

❖ ماددەى سەرھكىى ديوارى دەرەوى بىنا

ئەو ماددە سەرھكىيەيە كە لە درووست كرىدى ديوارى دەرەوى بىناكەدا بەكار ھاتووھ و دەكریت كەرىپوچ، بەرد، بلۆك (پارچەى كۆنكرىتى)، پارچەى بىناى ئامادەكراو، قور، تەختەى كانزايى (چىنگۆ)، تەختەى دار يان شتى تر بىت.

❖ سالى درووست كرىدى بىنا

مەبەست ئەو سالىيە كە بناغەى سەرھكىى بىناكە تىايدا دانراوھ.

❖ مەبەستى ئىستاي بەكار ھىنانى بىنا

مەبەست چۆنيەتتى بەكار ھىنانى بىناكەيە بە چاوپۆشى كرىدى لە مەبەستى سەرھكىى درووستكردى بىناكە. دەكریت بۆ نىشتەجى بوون و كاركردى لە يەك كاتدا بەكار بىت بۆ نموونە ژورىكى نىشىنگە وھكو نۆرىنگەى پزىشى بەكار بىت و ئەويتر وھك يەكەى نىشتەجى بوون بمىنىتەوھ. دەكریت ئەندامانى خىزان تىيدا بن و دەشكریت بەم شىوازەنى خوارەوھ بىت:

1- خىزانىك تىدا بىت: يەكەيەكى بىناكەيە كە چەند كەسانىك يان ئەندامانى خىزانىك تىادا دەزين لە كاتى ئەنجامدانى گەمارۆسازى يان سەرژمىرىدا.

2- نىشىنگەى داخراو: يەكەيەكى بىناكەيە كە كەسانىك تىيدان بەلام لە كاتى گەمارۆسازى يان سەرژمىرىدا ئامادە نىن و دەكریت سەردانى خىزانىكى تريان كرىدبىت يان ئەركىك جى بەجى بكەن يان خەرىكى گەشت و گوزار بن لە ناوھوھ يان دەرەوى ولات، واتە بۆ ماوھەيەكى كورت ناامادە بن.

- 3- نشینگەى چۇن (كەسى تيا نىيە):** يەكەيەكى بىناكەيە كە لە كاتى گەمارۇسازى يان سەرژمىرىدا كەسى تىدا نىيە، يان بۇ بەكرى دانە (راخراو يان ناراخراو بىت) يان دانىشتوانەكەى بۇ دەرەوۋە ۋلات كۇچيان كىردىت و نشینگەكەيان بۇ بەسەر بردنى پشووۋەكان و مۇلەتەكان پاراستىت يان بەدوۋايىانە دروستكردى تەواو بوۋىت ياخود بە ھەر ھۇكارىكى تر .
- 4- نشینگەى گشتى:** ھەر ۋەك لە پىناسەى نشینگەى گشتىدا ھاتوۋە.
- 5- ھۇتلى:** بىناكرائىكى جىگىرە كە لە بەرامبەر كىرپەكى دىارىكرادا ھەوانەوۋە دەستەبەر دەكات.
- 6- دامەزراۋەى كارگەر:** دامەزراۋەيەكە كە چالاكىيەكى ئابوۋرى دىارىكرادا تىيدا ئەنجام دەدرىت و دەكرىت بەرھەم ھىنانى كالا و/يان پىشكەش كىردنى خزمەتگوزارىيەك بىت لە ماۋەى گەمارۇسازى و ژمارەكرىندا.
- 7- دامەزراۋەى داخراۋ:** دامەزراۋەيەكە كە چالاكىيەكى ئابوۋرى تىيدا ئەنجام دەدرىت بەلام لە كاتى گەمارۇسازىدا بە شىۋەيەكى كاتى راۋەستاۋە چ بەھۇى سەخىپىرى كىردنى بىناى دامەزراۋەكە يان كەل و پەلەكانىيەوۋە بىت ياخود بەھۇى ۋەرزى بوۋنى چالاكىيەكە يان ھەر ھۇكارىكى تر بىت.
- 8- دامەزراۋەى چۇن:** دامەزراۋەيەكە كە ھىچ چالاكىيەكى ئابوۋرى تىيدا ئەنجام نادرىت لەكاتى گەمارۇسازىدا چ بە ھۇى ئەوۋە بىت كە تازە دروستكرابىت و ھىشتا دەست بەكار نەبوۋىت يان مەبەستى فرۇشتن يان بەكرىدانىان ھەبىت.

❖ چالاكى

- سروشتى ئەو كارەيە (جۇرى كار يان بەرھەمەكەى) كە دامەزراۋەكە ئەنجامى دەدات لەناۋ يەكەى بىنادا و ئەكرىت يەكك لەمانەى خواروۋە بىت:
- 1- چالاكى كشتوكالى: بەرھەم ھىنانى كشتوكالى لە خۇ دەگرىت بە گشت لەقەكانىيەوۋە ۋەك روۋەكى، ئازەلى، راۋ، دارستان، بەرھەمەپىناھى ئازەلەكان و پەلەۋەر و ئەۋانى تىرىش كە لە بىناكەدا ئەنجام دەدرىن ۋەك چاندىنى درەخت و بەرھەم لە شىنايە پەرزىن كراۋەكان و نەمامگەكان، بەخىۋ كىردنى ئازەلى چوارپىي و پەلەۋەر و ئازەلەكانى تر و ئامادەكرىن و پەرەپىدانى تۇ بۇمەبەستى چاندىن و زىادبوۋن. بۇ نەمونە چالاكىيەكانى پەيوەندىدار بە كشتوكال ۋەك چاندىنى بەرھەمى كشتوكالى بە ھەموو جۇرەكانىيەوۋە، بەخىۋ كىردنى ھەموو جۇرە ئازەلىك، راۋ، دارستان، چالاكىيەكانى دۋاى درۋىنە (دۋاى بەرھەم ھاتن)، ئامادە كىردن و پەرەپىدانى تۇ بۇ مەبەستى چاندىن و زىادبوۋن (تكاپر)، ... ھتد.
- 2- چالاكى پىشەسازى: ئەو چالاكىيەكە كە پەيوەندى ھەيە بە دەرھىنانى سامانى كانزايى و كالا فلزىيەكان ۋەك بەكانزا كىردن و دەرھىنانى نەفتى خاۋ، گازى سروشتى، گوگرد، فۇسفات، ... ھتد.
- بەرھەمەپىنانى كالاى پىشەسازىيە گۇردراۋەكان چالاكىيەكە كە پەيوەندىدارە بە بەرھەمەپىنانى كالاى پىشەسازى لە رىگاي گۇرپىنى پىداۋىستىيە ھاۋكارەكان بۇ ئەو بەرھەمە نوپىانەى كە لە مۋاسەفەتەكانىان جىاۋازن لەگەل ئەو كالاپانەى كە ھۇكارىبوۋنە بۇ بەرھەمەپىنانى لە رىگاي بەكارھىنانى كار و سەرمايە و رىكخستىن و ئەۋانەش كە لە بىنادا ئەنجام دەدرىن ۋەك ئامادەكرىن و پاراستنى گۇشت و بەرھەمەكانى و ماسى و سەۋزەۋات و مپوۋەكان، پىشەسازىيە زەيت و رۇن، پىشەسازىيە بەرھەمەكانى شىر، ھارپىنى دانەۋىلە، بەرھەمەكانى نانەۋاخانەكان، كاكائۇ و چۆكۈلىت و ھەر پىشەسازىيەكى تر، چاپ كىردن و ئەو خزمەتگوزارىيەنەى پەيوەندىيان پىۋە ھەيە، پىشەسازىيە كىمىيائىيەكان، پىشەسازىيەكانى دەرمانسازى، پىداۋىستىيەكانى خاۋىن كىردنەوۋە، كاتژمىرەكان، ئامپىرەكانى تايبەت بە بىنن، يارىيەكان، گەۋھەرەكان، چاكرىدەۋەى ئامپىر و كەرەستەكان، پاكرىدەۋەى ئاۋ، دروستكرىنى بىنا و رىگا، تىكدان، ... ھتد. ھەرۋەھا بەرھەمەپىنانى وزەى كارەبا و كۆكرىدەۋە و پاكرىدەۋە و دابەشكرىنى ئاۋ.

- 3- چالاكى بازارگانی: ئەو چالاكىيەيە كە پەيوەندى بە كارى بازارگانی ھەيە بە ھەموو جۆرەكانىيەو (كەپىن و فرۇشتى كالاکان) لەگەل ئەو چالاكىيە بازارگانیيە پەيوەندىان پىو ھەيە، و ھەروەھا بازارگانیيە پەراويزەكانىش دەگرىتە خۆى (قازانجەكانى بازارگانیيە بچووكەكان) ئەوانەى لە كارى بازارگانیيە بچووكەو بەدەست دىن
- 4- چالاكى خزمەتگوزارى: چالاكىيەكە كە پەيوەندى بە دەستەبەر كردنى ئەو خزمەتگوزارىيەنەو ھەيە كە پىشكەشى تاكەكان و خىزانەكان دەكرىت وەكو خزمەتگوزارىيەكانى پزىشكى، پەروەردەيى، ئاسايش و بەرگرى، ... ھتد.
- 5- چالاكىيەكانى تر: گشت ئەو چالاكىيەنەن كە لە چالاكىيەكانى پىشتردا نىن و باسىان نەكراو، وەك ئەو خزمەتگوزارىيەنەى پەيوەندىان بە تەندرووستى مرقەو ھەيە، چالاكىيە پىشەيى و زانستى و تەكنىكەكان، چالاكىيەكانى بەكرى دان و بەكرى گرتن، چالاكىيەكانى خزمەتگوزارىيەكانى پشتىوانى كردن، چالاكىيەكانى ئاسايش و چاودىرى كردن، چالاكىيەكانى خزمەتگوزارىيە تاكەكەسىيەكان، چالاكىيەكانى بىناكردن و دروست كردن، گواستەو و كۆگايى كردن، پەيوەندىيەكان، بىمە، ... ھتد.

❖ كەرتى كار

ھەلگەوتەى دامەزراوئە لە رووى ئەو چالاكىيە دەست نىشانكراوئە كە تىيدا دەكرىت و يەك لەمانەى خواروئەيە:

- **حكومى:** ئەگەر خاوەندارىتتى دامەزراوئەكە بگەرپتەو بۆ حكومەت بە بى رحاو كردنى ئەوئە ئايا ئەو كارەى تىادا دەكرىت كارگىرپىە يان رىكخراوئەيى، و پارەدار كردنى بەشيوئە ناوئەندىيە، وەكو دىوانى وەزارتەكان.
- **گشتى:** ئەگەر خاوەندارىتتى دامەزراوئەكە بگەرپتەو بۆ حكومەت كارىكى بەرھەمھىنانى تىادا ئەنجام بدرىت و پارەداركردنى لە لايەن خۆيەوئە (يان كەسپكەوئەيە)، وەك كۆمپانىا بازارگانی و پىشەسازى و گواستەوئەيەكان ... ھتد.
- **تەئەلاو:** ئەگەر سەرمايەى دامەزراوئەكە بە شيوئە ھاوئەش بىت لە نىوان كەرتى تايبەت و كەرتى حكومى بە بى رحاو كردنى رىژەى ھەر يەكەيان.
- **ھەرەموزى:** ئەو دامەزراوانەن كە خاوەندارىتتىان دەگەرپتەو بۆ كۆمەلە ھەرەموزىيەكان، و سەرمايەكەشى لە پشكى بى سنور بىك دىت.
- **تايبەت:** ئەو دامەزراوئەيە كە خاوەندارىتتىيەكەى بۆ تەنھا يەك كەس يان كۆمەلە كەسانىك لە دەستەى كۆمپانىياكە بگەرپتەو بە بى رحاو كردنى لايەنى ياساى دامەزراوئەكە.
- **بىانى:** ئەگەر خاوەندارىتتى دامەزراوئەكە بە تەواو بۆ كەرتى تايبەت بگەرپتەو و كەسەكەش عىراقى نەبىت ياخود كۆمپانىياكە بىت و لە لايەن كەسانى بىانىيەو بەرپۆە بىردرىت.

❖ خىزانى ئاساى

خىزانى ئاساى بۆ مەبەستەكانى سەرژمىرى پىناسە دەكرىت و برىتتىيە لە كەسپكە يان كۆمەلە كەسانىك كە پەيوەندىيە خىزانىان ھەبىت يان نەيانبىت و لە تەواو يان بەشكىيە كەيەكى نىشتەجى بووندا بژىن و لە خواردن و شتە پىويستەكانى ترى ژياندا ھاوئەش بن و خىزانى ئاساى دابەش دەبىت بۆ:

- 1) **خىزانى پىكھاتوو لە تەنھا يەك كەس:** خواردن و كارە پىويستەكانى ترى ژيان بە تەنىيەى ئەنجام دەدات بى ھەبوونى پەيوەندى بە كەسپكى تر، وەك كۆمەلە كەسانىك كە لە نىشنگەيەكى ئاساى (خانوو يان شوئە) يان ھۆتيل يان شوپىنكى گەشت و گوزارى دەژىن و ھىچ پەيوەندىيەكى خىزانى پىكەوئەيان نابەستىتەو و ھەر يەكەيان بۆ بژىوى خۆى پشت بە خۆى دەبەستىت.
- 2) **خىزانى پىكھاتوو لە جەند كەس:** كۆمەلەكى دووكەسى يان زياتر كە پىكەوئە دادەنىش و سەرۆكى خىزانىان ھەيە و لە بەدەست ھىنانى خۇراك و بىداوئەستىيەكانى ترى ژياندا ھاوئەش و دەكرىت بوودجەيەكى ھاوئەشيان ھەبىت و يان نەيانبىت (پىكەوئە بەشدارى بكن لە

خەرجىيەكاندا لە داھاتى سەرۆكى خىزانەوھە يان ھەندى ئەندامانى خىزانەوھە، دەكرىت پەيوھندييەكى خىزانى پىكەوھەيان بەستىتەوھە يان نەيانبەستىتەوھە يانپىش ھەردووو حالەتە تىكەلاو بن، و ئەندامانى خىزان لە ھەموو يان بەشىكى ژەمەكانى خواردن ھاوبەش بن. ھەرگەسىك بە شىوھەكى كاتى لە دەرھوى ولات بىت و دواى ماوھى كەمتر لە سالىك بگەرپتەوھە و لەگەل خىزانەكەدا بژىت بە ئەندامى خىزان دادەنرىت، بىجگە لە قوتابيان و نەخۆشەكان كە بە بى رەجاو كردنى ماوھى مانەوھەيان لە دەرھوى ولات بە ئەندامى خىزان ئەژمار دەكرىن.

مەرج نىيە ھەرگەسىك لە خەرجىيەكانى خىزاندا بەشدار بىت ئەندامى خىزان بىت، بۆ نموونە ئەو باوكەى بەردەوام لە دەرھوى ولات خەرىكى كاركردەنە و بۆ ھاوسەر و مندالانى خەرجى دەنرىت بە ئەندامى خىزان دانانرىت مەگەر لەكاتى سەرژمىرى كردندا لە گەل خىزانەكەيدا بىت.

دەكرىت خىزان بەبى شوپىنى مانەوھە بىت و كەل و پەلى خۆى لەگەل خۇيدا بگىرپت و لە سەر شەقام يان بەردەرگاي بىناكان يان لەسەر شوستەكان يان لە ھەر شوپىنىكى ترى لەو جۆرە بخەوئىت.

❖ خىزانى بەكۆمەل

كۆمەلە كەسانىك كە لە نشىنگەيەكى گشتىدا دەمىننەوھە و ھىچ پەيوھندييەكى خىزانى پىكەوھەيان نابەستىتەوھە و لە ئامادەكارىيەكانى زياندا بەشدارى لەگەل يەكتردا ناكەن، بۆ نموونە ميووانى ھۆتيل، زىندانەكان، قوتابيان، يەتيمەكان، بەسالچووان و پەككەوتووان، و ھەروھەا ئەو كرىكارانەى پىكەوھەن لە نشىنگە گشتىيەكاندا. ئەو سەربازانەى لە سەربازگەكان يان دامەزراوھەكانى ترى سوپا دان ئەم پىناسەيە نايانگرتەوھە و لە سەرژمىرىدا لە گەل خىزانەكانياندا دەنووسرىن.

پىويستە رەجاوى ئەوھش بكرىت كە لە ھەندى نشىنگەى بەكۆمەل دا خىزانى ئاسايى ھەن، بۆ نموونە خىزانى بەرپۆھەرى ھۆتيل كە لە شوپىنىكى تايبەت لە ھۆتيلەكەدا ژيان بەسەر دەبەن يان بەرپۆھەرى نەخۆشخانە و خىزانەكەى، يان بەرپۆھەرى زىندان و خىزانەكەى، بۆيە زانبارىيەكانيان لە گەل زانبارىيەكانى خىزانى ئاسايىدا وەردەگىرىن. ھەروھەا كۆمەلنىكى 6 كەسى يان زياتر كە لە نشىنگەيەكى ئاسايىدا دەژىن و ھىچ پەيوھندييەكى خىزانى پىكەوھەيان نابەستىتەوھە و ھەريەككىيان لە بژىوى خۇيدا پىشت بەخۆى دەبەستىت و لەوانەيە لە ھەندى ژەمى خواردندا لەگەل كەسانى تر ھاوبەش بن بە خىزانى بەكۆمەل دادەنرىن، بۆ نموونە ئەو كرىكارانەى لە شوپىنى كاركردندا دەژىن يان ئەو كەسانەى پىكەوھە لە شوقە يان خانووئىكدان. بەلام ئەگەر ژمارەى ئەو كەسانەى ھىچ پەيوھندييەكى خىزانى پىكەوھەيان نابەستىتەوھە 5 كەس يان كەمتر بىت ئەمانە بە خىزانى بەكۆمەل داناندرىن بەلكو بە خىزانى ئاسايى ئەژمار دەكرىن. ھەروھەا لە خىزانى بەكۆمەلدا ئەو كەسانەى ناامادەن بە ئەندامى خىزانەكە داناندرىن.

❖ سەرۆكى خىزان

ئەو كەسەيە كە بە شىوھى راھاتوو لەگەل خىزانەكەيدا دەژىت و لە ناو ولاتدايە و بەم ناوھە ئەندامانى ترى خىزانەكەدا دەناسرىتەوھە بە بى رەجاو كردنى رەگەزى ئەو كەسە بەلام ئەبىت تەمەنى لە 12 سال كەمتر نەبىت. بەگشتى ئەم كەسە خاوەنى دەسەلاتە و بەرپرسە لە دانانى رىكارى تايبەت بۆ كاروبارى ئابوورىي خىزان و دەكرىت كەسانى تر لەمەدا ھاوكارىي بكەن. مەرج نىيە ئەو كەسە بىت كە بەتەمەنترىن بىت يان دەرمامەتى لەوانى تر زياتر بىت بەلام مەرجە كە پەيوھندييەكى خزمایەتى ھەبىت لەگەل ھەموو يان بەشىكى ئەندامانى خىزانەكەدا.

❖ خاوەندار

- كەسىكى ئاسايى يان كەسايەتتەيەكەي ئىعتبارىيە كە لە رووى بەرپۆەبەردنەو دەسەلاتدارە بەسەر كارى خاوەندارىتتەيە كشتوكالىيەكەو، و بە پىي ئەو بابەتانەي كە رىگەي پىدراو بەرپار وەردەگرىت و بەرپرسىارەتتەيە تەكنىكى و ئابوورىيەكانى تايبەت بە خاوەندارىتتەيەكە لەسەر شانەيتى.
- ئەكرىت راستەوخۇ يان لە رىگاي برىكارىكەو بەرپرسىارەتتەيەكانى بە ئەنجام بگەيەنەيت و ئەمانەي خوارەو بە خاوەندار دادەنرىن:
- ✓ ئەو كەسەي خاوەندارىتتەيەكەي كشتوكالى بەرپۆە دەبات (خاوەنى بىت يان بەكرى بىت يان بەرپۆەبەرى بىت) جا چ تەنھا رووەكى بىت يان تەنھا ئازەلى بىت يان ھەردووگان بىت پىكەو، لە ناوچەي شوينى نىشتەجى بوونى بىت يان لە ناوچەيەكى تر بىت و خۇي بەرپۆەي ببات.
- ✓ زەوييەكى بە كرئى گرتىت و بۇ كاروبارى كشتوكالى بەكارى بەينەيت.
- ✓ زەوييەك بەكار بىنەيت كە ھى خۇي نەبىت و بەكرىش نەبىت و مافى سوود لىي وەرگرتنى بە خۇي دابىت و بۇ بەرھەمەينانى كشتوكالى بەكارى بەينەيت.
- ✓ ژمارەيەك درەختى لە بن دەست دابن تەنانەت ئەگەر مافى ھەلسوكەوت كرنىشى نەبىت بەرامبەريان.
- ✓ چەند ئازەلىكى لە بن دەست دابن بە مەبەستى سوود وەرگرتن لەوان يان لە بەرھەمەكانىان بۇ كارى بازركانى يان فرۇشتىيان يان فرۇشتنى بەرھەمەكانىان وەكو گۇشت، شىر و (مشتقاتە)، پىست و صوف، يان چەند شانەيەكى ھەنگوین يان پەلەوەر يان كىلگەي پەلەوەر يان كارگەي ھەلنەرى جوچكەي لە بن دەستدابن.
- ✓ ئەگەر دامەزراوەي حكومى و كۇمپانىا و كۇمەلەي ھەردەويەك ھەبىت كە خاوەندارىتتەيەكەي كشتوكالى بەرپۆە ببات يان كارى پىبكات، ئەوا بە خاوەندارى كشتوكالى دادەنرىت. دەكرىت زەوييەكى كشتوكالى يان ئازەل يان مېش ھەنگ لەژىر دەستى خاوەندارەدا بن ياخود دەكرىت لە يەك كاتدا دوو يان زياتر خاوەندارىتتەيە كشتوكالى بەرپۆە ببات لە جۇرەكانى بەرھەمەي كشتوكالى. ئەگەر وەكو يەكەيەكى سەربەخۇي كشتوكالى بەرپۆە بىردرىت و يەك بەرپۆەبەرايەتتەيە ھەبىت و ھۆكارەكانى بەرھەم ھىنان ھاوبەش بن، وەكو ھىزى كار و ئامپىرەكان و ئامرازەكان و ئازەلەكان، ئەوا وەكو يەك خاوەندارىتتەيە كشتوكالى ئەژمار دەكرىن.

❖ خاوەندارىتتى

رووبەرىكە لە زەوييەك كە ھەمووى يان بەشىكى بەكار ھاتوو بە مەبەستەكانى بەرھەم ھىنانى كشتوكالى و كاروبارە تەكنىكى و كارگىرپىيەكانى وەكو يەكەيەكى سەربەخۇي كشتوكالى لە لايەن تاكە كەسىك يان لەگەل چەند كەسانىكى تر بەرپۆە دەبىردىن، بە بى رەچا و كرنى خاوەندارىتتى يان كيانى ياسايى يان رووبەر يان ھەلگەوتەكەي. ھەروەھا ئەو يەكە و دامەزراوانەي ئازەل يان بەرھەمەي ئازەلى تىياندا بەرھەم دەھىندىن بە خاوەندارىتتەيە كشتوكالى دادەنرىن.

❖ بەرھەمەي رووەكى

برۇشكە كىلگەيە سەردەكيەكان (وەكو گەنەم، جۇ، برنج، گەنەشامى، پەتاتە، گولى گولە بەرۆژە، پەمۇ) لە خۇ دەگرىت. ھەروەھا برۇشكە لاوەكيەكان و سەوزەوات (وەكو باقلە، نىسك، لۇبىيا، ماش، وىنجە، تەماتە) و باخەكانى خورما و مېوہ و باخى ھاوبەش و دارستانەكان و ھەموو جۇرە نەمامگەيەك وەكو نەمامگەي درەخت، دارى جوانى و دارەكانى دارستانەكان لەخۇ دەگرىت.

❖ بەرھەمەي ئازەلى

بەخىو كرنى ئازەل و بەرھەم ھىنانى ئازەل و بەرھەمەكانى ئازەل كە برىتىن لە مەر، چىل و گا، بزى، گامىش، حوشتر، كىلگەكانى پەلەوەر، كىلگەكانى ماسى، شانەكانى مېش ھەنگ و ھى تر، لەخۇ دەگرىت.

بەشى سېيەم

رېكار

1.3 پرسىيارنامە سەرژمىرى

- زوررى غەمەلىياتى سەرژمىرى گىرگىلى دا بە بواری بەكار ھىنانى تەكنەلۇژىيە نوئى و ئامادەكارى بۇ بازىدانىكى چوونايەتى لە بواری دانان و جى بەجى كىردن بە پىشت بەستىن بە نوئىرېن ئامۇڭگارىيە نىودەولەتتەيەكان لەبارە سەرژمىرى دانىشتوان و نشىنگەكان لە 2010 دا و بنەما و ئامۇڭگارىيەكانى نەتەوۋە يەگىرتوۋەكان لە جى بەجى كىردى سەرژمىرىيەكان بۇ گەيشتن بە چوارچىۋە ئامارىيەكانى ھەمەلايەنە و بەووردەكارىيەوۋە لەبارە بىناكان و تايبەتمەندىيەكانىيان و خىزانەكان، ئەمانەش لە رىگاي:
- 1- بەكارھىنانى سىكانەرى زىرەك لە داگرتى پرسىيارنامەكانى سەرژمىرىدا، بە مەبەستى وەرگرتى خىرا و ووردى زانىارىيەكان و دوورى كىردن لە ھەر جۇرە ھەلە يان لايەنگىرىيەك لە داگرتى داتاكاندا. ھەرۋەك دواى گەپانەوۋە پرسىيارنامەكان لە كارى مەيدانىيەوۋە دەست كرا بە روويپواندى پرسىيارنامەكان و چارەسەرگىردىيان لە رىگاي بەرنامە تايبەتەوۋە. بۇ گەيشتن بەمانە پرسىيارنامەكانى سەرژمىرى بە رىگايەكى نوپۇە دىزايىن كران و بۇ يەكەمجار لە مېژوۋى سەرژمىرىيەكانى عىراق شىۋازى تۆمارى تايبەت بەكار ھات كە لە 25 پەرى دوورۋو و بە قەبارە A3 پىكەتتوۋە. توپۇزەرى مەيدانى وەلامە گونجاۋەكانى دەنوۋسى يان لە چوارگۆشە تايبەتەكاندا دايدەنا و بۇ دەستكەوتنى ئەنجامەكان لە ماۋىيەكى زۇر كورتدا لە رىگاي سىكانەرى زىرەكەوۋە راکىشەران و وەرگىران كە ئەمەش پىۋىستى بە ژىرخانىكى لىھاتوۋ ھەبوۋ. ھەرۋەھا پىۋىستى ھەبوۋ بە ئامادە كىردى كادىرى مرۇيى و پىشخىستى لايەنە تەكنىكىيەكان بە لىھاتوۋىيەكى بەرزەوۋە.
  - 2- ھەلۋەكەوت كىردن لەگەل تەكنەلۇژىيە نوئى وەكو سىستەمى زانىارىيە جوگرافى (و دابەزاندى ئەنجامەكانى سەرژمىرى لە سەر سىستەمەكە لە داھاتوۋدا) لە رىگاي بەكار ھىنانى سىستەمەكانى زانىارىيە جوگرافى (GIS) لە ئامادەكارىيەكانى سەرژمىرى و پىشاندى ئەنجامەكانى سەرژمىرىدا.
  - 3- درووستكىردن نەخشە جوگرافىيە و ئامادەكىردىيان بۇ ھەموو ئەو كەسانە لە كارە مەيدانىيەكانى سەرژمىرىدا كارىيان دەكرد ئەویش بە پىشت بەستىن بە وىنە ئاسمانىيە نوپۇەكانى ئەو سالە كە لە لىژنەكانى سەرژمىرىيەوۋە دەست پىدەكات تا بە بىژمىرەكانەوۋە كۆتابى دىت.
  - 4- دىزايىن كىردن و دەست نىشانكىردى ناوەرۋكى پرسىيارنامە لە رىيى بابەت و ماسەفاتەكان بۇ ئەوۋى بەرنامە و داتابىسى بۇ دابندىت.
  - 5- تەپار كىردى ژىرخانەكان و دەست نىشانكىردى بىنكەكانى كاركىردن لە ناوەند و لە ھەرئىمدا بە ھەموو ئەو ئامىر و كەرەستانە تايبەت بە پىرۇزەكە كە بىنكەكان پىۋىستىيان پىبوۋ.
  - 6- ھەلپۇزاردى كادىرى لىھاتوۋ ئەوانە شارەزايىيان ھەبوۋ لە بواری بەكارھىنانى تەكنەلۇژىيە نوئى بۇ ئەوۋى ئامادە بىرپىن وەكو راھىنەر بۇ مەبەستى راھىنانى تىمەكانى كارە تەكنىكىيەكان.
  - 7- تواناسازى و ئامادەكىردى كادىرى مرۇيى بۇ پىشخىستى لايەنە تەكنىكىيەكان بە لىھاتوۋىيەكى بەرز و تايبەت لە بواری تەكنەلۇژىيە زانىارىيەكانەوۋە.
  - 8- لىكۆلىنەوۋەيەك سەبارەت بە بابەتەكانى ناوەرۋكەكە و ئاستى پىۋىست بوونىيان و تواناى دەستەبەر كىردىيان لە سەرژمىرىدا، و گەنگەشەرى رەشنىۋوسى پرسىيارنامە لە گەل كۆمەلە شارەزايەكى نەتەوۋە يەگىرتوۋەكان و پەيمانگەرى عەرەبى بۇ راھىنان و لىكۆلىنەوۋە ئامارى، نوپۇەرىكانى كۆمپانىيەكانى بەرھەمپىنانى تەكنەلۇژىيە سىكانەرى زىرەك بۇ پرسىيارنامەكانى سەرژمىرى، و ئەو وولاتانە لە بواری بەكارھىنانى تەكنەلۇژىيە نوئى لە سەرژمىرىدا ئەزمونىيان ھەيە وەكو مەغرىب، مسر، سوڧان، ئوردن و نۇرۇپۇز، لە روۋى شىۋە و ناوەرۋك و ئاستى وەلامادەنەوۋە بۇ دەستەبەر كىردى زانىارىيە پىۋىست و گونجاندنى لەگەل ئەو شتانەرى بىرپارىيان لەسەر دراۋە و ماسەفاتى سىكانەرى زىرەك لە رىگاي ناسىنى ئەو كىشە و ئاستەنگانە لە ئەزمونەكانىيان بەدەرگەوتن.

2.3 گشتگیر بوونی سەرژمیری

سەرژمیری هه‌موو پارێزگاگان دەرگرتە خۆی بە پارێزگاگانى هەریمی کوردستانیشەوه، بە هه‌موو یه‌که کارگێرییه‌کان تا نزمترین ئاستی یه‌که‌ی کارگێری که بریتییە له گەرەك له شارنشین و گوند له گوندنشیندا. هه‌روه‌ها بۆ بچووکتین دابه‌شبوونی ناماری له نیو گەرەك یان گوند دا که بریتییە له بلۆك. جی به‌جی کردنی سەرژمیری گشت بیناکان به هه‌موو جۆره‌کانییه‌وه دەرگرتە خۆی چ نشینگه بن یان نانشینگه و تابه‌تمه‌ندییه‌کانیشیان‌وه. هه‌روه‌ها خیزانه‌کان و ژماره‌ نه‌ندامه‌کانیان و ره‌گه‌زی سەرۆکی خیزان و خاوه‌نداره کشتوکالییه‌کان له‌ناو خیزانه‌کاندا و ره‌گه‌زی خاوه‌ندار و جۆری خاوه‌نداریتی کشتوکالی. سەرهرای نه‌مانه‌ش، گشت دامه‌زراوه‌کان و نه‌و چالاکییه‌ نابوویریانه‌ی تیاپاندا نه‌نجام دهرین له خۆ دەرگرت.

3.3 ماوه‌ی ژماردن

کاری مه‌یدانی سەرژمیری کردنی بیناکان و خیزانه‌کان و دامه‌زراوه‌کان و خاوه‌نداریتییه‌ کشتوکالییه‌کان به کۆمه‌له‌ پرۆسه‌یه‌کی گه‌مارۆدان و ژماره‌کردن له ماوه‌ی 2009/10/6 تاكو 2009/12/20 ده‌ستی پێکرد له هه‌ر دوو ناوچه‌ی شارنشین و گوندنشیندا که نزیکه‌ی 22 هه‌زار که‌س له فه‌رمانبه‌رانی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده‌ی حکومه‌تی فیدرال و حکومه‌تی هەریمی کوردستان و به‌هاوکاری کارمه‌ندانی ده‌زگای ناوه‌ندیی نامار له ناوه‌ند و له هەریمی کوردستان به‌شاردارییان تیدا کردبوو.

کاره‌که بۆ دوو قۆناخ دابه‌ش کرا، قۆناخی یه‌که‌م کاری مه‌یدانی له ناوچه‌ شارنشین‌ه‌کاندا له 2009/10/6 تاكو 2009/10/30 که کۆمه‌له‌ کاریکی له‌خۆ گرتبوو له‌وانه‌ دهردانی گه‌ره‌که‌کان و ده‌ست نیشان کردنی سنووره‌کانیان له سرووشتدا له ریگای به‌کار هینانی نه‌خشه‌وه، ژماره‌ کردنی ریگاکان له سرووشتدا و دابه‌زاندنیان بۆ سه‌ر نه‌خشه، ده‌ست نیشانکردنی سنووری بلۆکه‌کان له سرووشتدا و له سه‌ر نه‌خشه، دابه‌ش کردنی شوینی کارکردن له سه‌ر یاریده‌ده‌ره‌کان، ژماره‌کردنی بیناکان، دواچار پر کردنه‌وه‌ی تۆماره‌کانی گه‌مارۆسازی و ژماره‌کردنی بیناکان و خیزانه‌کان و دامه‌زراوه‌کان و خاوه‌نداره کشتوکالییه‌کان.

قۆناخی دووهم کاری مه‌یدانی له ناوچه‌ گوندنشین‌ه‌کاندا له ماوه‌ی 2009/10/13 تاكو 2009/12/20 و نه‌و کارانه‌ی له‌خۆ گرتبوون بریتی بوون له ده‌ست نیشان کردنی پووتانه‌کانی گونده‌کان و نه‌مه‌ش به به‌کارهینانی نامیری GPS له مه‌یداندا، ئینجا نه‌نجامدانی پرۆسه‌ی گه‌مارۆدانی گشت گونده‌کان و ده‌ست نیشان کردنی سنووریان له سرووشت و دابه‌زاندنی له‌سه‌ر نه‌خشه، دواتر ده‌ست نیشانکردنی سنووری بلۆکه‌کان له سرووشت و له‌سه‌ر نه‌خشه و دابه‌ش کردنی ناوچه‌کانی کارکردن به‌سه‌ر یاریده‌ده‌ره‌کان، ژماره‌ کردنی بیناکان و دواچاریش پر کردنه‌وه‌ی تۆماره‌کانی گه‌مارۆدانی بیناکان و خیزانه‌کان و دامه‌زراوه‌کان و خاوه‌نداره کشتوکالییه‌کان.

مه‌به‌ست له پرۆسه‌ی ژماره‌ کردن به ده‌ست خستنی به‌لگه‌ی جوگرافیا‌یی بوو که بژمیر به‌هۆی نه‌وانه‌وه‌ بتوانیت زانیارییه‌کانی په‌یوه‌ست به بیناکان و خیزانه‌کان به‌ده‌ست بێنیت بۆ مه‌به‌ستی سەرژمیری به بی ره‌چاو کردنی جۆری و مه‌به‌ستی به‌کارهینانی. مه‌به‌ست له پرۆسه‌ی گه‌مارۆسازی به ده‌ست خستنی چوارچێوه‌ی ناماری و زانیاریی سه‌ره‌تاییه‌ له‌باره‌ی دانیشتوان و خیزانه‌کان که بریتین له ده‌ست نیشان کردنی نه‌و شوینانه‌ی که لێن و ژماره‌یان و هه‌روه‌ها بۆ نه‌وه‌ی ببیت به ریبه‌ریکی کار کردن بۆ مه‌به‌ستی مه‌زنده کردنی ژماره‌ی بژمیره‌کان و ده‌ست نیشان کردنی شوینی کارکردنی هه‌ر بژمیریێک و دلتیا بوون له له‌خۆ گرتنی بچووکتین ناوچه‌ی جوگرافیا‌یی.

4.3 سەرژمیری نه‌زه‌موونی

به پێی پلانی گشتگیری سەرژمیری گشتی دانیشتوان و نشینگه‌کانی سالی 2009، به‌مه‌به‌ستی تاقیکردنه‌وه‌ی هه‌مه‌لایه‌نه‌ی ریوشوینه‌کانی سەرژمیری، له 6 شوینی کارگێری جیا‌جیا له عیراق سەرژمیری نه‌زه‌موونی به‌رپوه‌ جوو که تیاپاندا هه‌موو تابه‌تمه‌ندییه‌کانی دانیشتوان و نشینگه‌کان بوونیان هه‌بوو و به‌سه‌ر 6 پارێزگادا دابه‌ش ببوون و به‌نه‌نجام گه‌یاندنی گشت قۆناخه‌کانی سەرژمیری له خۆ دهرگرت هه‌ر له

ئامادەكارىيەكان و سەرژمىرى كىردن و چارەسەر كىردن كە قۇناخى گەمارۇسازى و ژمارە كىردىشى لەخۇ دەگىرت و لە نىۋەى يەكەمى مانگى ئايارى 2009 بەرپۇچوۋو پىرۇسەى گەمارۇسازى و ژمارەكىردن 7 رۇژى خايند لە رىكەوتى 2009/5/24 تاكو 2009/6/1 و 1853 كەس بەشداريان تىدا كىرد.

بە پىي ئەو بابەتانەى كە پەيوەندىيان بەم قۇناخەوۋە ھەبوو ئەمانەى خوارەوۋە تاقي كرانەوۋە:

- 1- كارى مەيدانى و بەردەوام بوونى لە نەخشە كىشانەوۋە بگرە تاكو و گەمارۇسازى و ژمارە كىردن.
- 2- كەرەستەى پىويست بۇ ژمارە كىردن كە لە ژمارەكىردنى بىناكاندا بەكار دىن لە پىرۇسەى گەمارۇسازى و ژمارە كىردندا.
- 3- ووردى و كارايى بەرنامەكانى راھىنان لە رووى ناوەرۇك و ھەلبۇزاردنى راھىنەران و ماوۋى راھىنان و ئاستى وەرگرتنى راھىنراوۋەكان بۇ داگرتنەكانى تۇمارەكان و پىرسىارنامەكان و دەرھىنراوۋەكانيان (ئەنجامەكانيان).
- 4- تاقىكىردنەوۋە تۇمارى پىرسىارنامەكانى گەمارۇسازى بىناكان و خىزانەكان و ئەو پىرسىارانەى لە سەرى درووست دەبن.
- 5- ئاستى روونى رىنمايەكان و پىناسە و چەمكە بەكارھاتوۋەكانى ناويان.
- 6- تاقىكىردنەوۋە ووردى نەخشەكان و شىۋازى ھەلسوكەوت كىردن لەگەلىدا.
- 7- زانىنى تىكپىراى پىرگىردنەوۋە تۇمارىك و لەويشەوۋە دەست نىشانكىردنى ژمارەى كاتژمىرەكانى كار.
- 8- ئامىرەكانى سكانەرى زىرەك و رىژەى وەرگرتنى زانىيارىيەكان لە پىرسىارنامەكان.
- 9- بەرنامەى چارەكىردنى زانىيارىيەكان و دەرگىردنى راپۇرتى كۇتايى.
- 10- قۇناخى پىداچوۋونەوۋە و ووردىيىنى كىردنى مەكتەبى.

5.3 كارى مەيدانى

ھەر گەرەككە لە ناوچە شارنشىنەكاندا (ناو سنوورى شارەوانىيەكاندا) و ھەر گوندىك لە ناوچە گوندىشىنەكاندا (دەرەوۋەى سنوورى

شارەوانىيەكان) بە شوپىنى كار دادەنرىت لە كارى گەمارۇسازى و ژمارەكىردندا، كە تىايدا شىۋازى خوارەوۋە پەپرەو دەكرىت لە كارە مەيدانىيەكانى پىرۇسەى گەمارۇسازى و ژمارە كىردندا:

- 1- نەخشەيەكى رىپىشاندىرى ناوچەى كارى مەيدانى بە قەبارەى A0 رادەستى سەرۇكى تىمى گەرەك دەكرىت، ھەررەھا نەخشەى ووردەكارى بە پىي ژمارەى يارىدەدەرەكانى.
- 2- دەست نىشانكىردنى سنوورى گەرەك لە لايەن سەرۇكى تىمەوۋە و دانانى ئاماژە و نىشانە بۇ سبۇخى سور و ئىنجا دابەزاندىيان لەسەر نەخشە.
- 3- دانانى ژمارەى سەرژمىرى كە دووبارە نابنەوۋە بۇ رىگاكەن لە لايەن سەرۇكى تىمەوۋە كە لە گەرەكەكەدا دووبارە نابنەوۋە و بە ژمارە 1 دەست پىدەكات و ھەلدەكشىت، پاشان گەمارۇدانى و دانانى نىشانەى رىگاكەن بە سبۇخى شىن و ئىنجا دابەزاندىنى لەسەر نەخشە.
- 4- دابەش كىردنى گەرەك بۇ سەر بلۇكەكان لە لايەن سەرۇكى تىمەوۋە بە جۇرىك (70-100) بىنا لە ھەر بلۇككىدا ھەبىت و ژمارە كىردنى ئەم بلۇكانە بە ژمارەى سەرژمىرى كە دووبارە نابنەوۋە لە گەرەكەكەدا و لە ژمارە 1 ەوۋە دەست پىدەكات و ھەلدەكشىت.
- 5- دابەش كىردنى بلۇكەكان لە لايەن سەرۇكى تىمەوۋە بەسەر يارىدەدەرەكانىدا بە شىۋەيەك بۇ ھەر يارىدەدەرەك 5 بلۇك تەرخان بكرىن و وصفى بلۇكەكان بۇ ھەر يەك لە يارىدەدەرەكان بكرىت.
- 6- دابەزاندىنى بلۇكەكانى تايبەت بە ناوچەى كارى ھەر يەك لە يارىدەدەرەكان لەسەر نەخشەى ووردەكارىيى تايبەت بە سەرۇكى تىم و جىگىر كىردنى نمرەى يارىدەدەر بە ئاراستەى سەرەوۋە لاي راستى سنوورەكە.
- 7- دابەزاندىنى نمرەى سەرژمىرى رىگا لە سەر نەخشە بۇ ناوچەى كارى ھەر يارىدەدەرەك.

- 8- پېداچوونەو و تەواو كىردنى نىمرەكانى رېڭاگان لە لايەن يارىدەدەرەو لە سەر نەخشە و دلتيا بوون لىي و گونجانی لەگەل ئەوئى لە سەر ئەرز ھەيە.
- 9- دەست نيشانكىردنى سنوورى بلۆكەكان لە سەر ئەرز و دانانى نيشانە بۇ دەست نيشانكىردنى سنوورى بلۆك بە سبۇخى سۇر كە لە گۆشەى باشوورى رۇژ ئاوا، و دابەزاندى لەسەر نەخشە.
- 10- ژمارە كىردنى بىناكانى ناو ھەر بلۆكىك لەسەر ئەرز لە لايەن يارىدەدەرەو و بە ژمارەى رىزبەندى سەرژمىرى كە دووبارە نابنەو لە ھەر بلۆكىكدا و لە ژمارە 1 ھو دەست پىدەكات و ھەلدەكشيت، بە سبۇخى شين و لە گۆشەى باشورى رۇژئاوا، ئىنجا دابەزاندىان لەسەر نەخشە.
- 11- پىر كىردنەوئى تۆمارى گەمارۆدانى بىناكان و خىزانەكان و دامەزرەوكان و خاوەندارە كشتوكالىيەكان لە لايەن يارىدەدەرەو و بە پىي رىنمايىيەكانى پىر كىردنەوئى تۆمار و پىرسىارنامەكان.

3.6 چارەكىردنى زانىارىيەكان

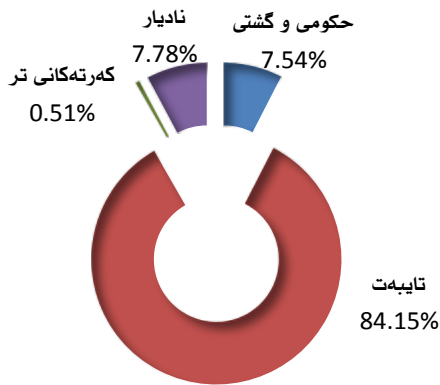
چارەكىردنى زانىارىيەكان بە چەند قۇناخىكدا تىپەر دەبىت كە برىتىن لە:

- 1- قۇناخى پېداچوونەو و ووردبىنى كىردنى مەكتەبى بۇ تۆمارەكان لە ماوئى 2010/2/9 تاكو 2010/4/29.
- 2- قۇناخى سكانەرى زىرەك لە ماوئى 2010/2/25 تاكو 2010/6/15.
- 3- قۇناخى لەخۇ گرتن لە ماوئى 2010/3/9 تاكو 2010/7/1.
- 4- قۇناخى كۆدكردن لە ماوئى 2010/4/10 تاكو 2010/7/15.
- 5- قۇناخى چارەكىردن لە ماوئى 2010/4/22 تاكو 2010/7/22.

چارەكىردن بە پىي مىكانىزمى كار و رىبازى دەست نيشانكراو و بە پىي داواكارىيەكانى ھەر قۇناخىك لە قۇناخەكان بەرپۆە چوو و رەچاوى ئەوئى كراو كە ھىچ راست كىردنەو يان لابردنىك نەكرىت لەسەر ئەو پىرسىارنامەنى لە مەيدان بەكار ھاتوون و پېداچوونەو و ووردبىنى كرا لەسەر ئەو زانىارىيەكانى كە دەبوو كارىگەريان ھەبىت لەسەر كارى سكانەرى زىرەك لە كاتى راکيشانىاندا و ئەم زانىارىيەكانە دەگرىتە خۇي: نمرەى كارگىرپى گەرەك بە گەرەنەو بۇ رىبەرى كارگىرپى تايبەت بە كارى سەرژمىرى، ژمارەى بلۆكەكانى ھەر گەرەكەىك و ژمارەى تۆمارەكان لە ھەر بلۆكىكدا، لە كۆتايىشدا دلتيا بوون لە پىر كىردنەو و درووستى زانىارىيەكانى پىناسىن لە پىرسىارنامەكانى گشت تۆمارەكاندا لەگەل ژمارەى پىرسىارنامە بەكارھاتوونەكان و نەبوونى ھىچ بزر بوونىك. دوای دلتيا بوون لەوئى گشت زانىارىيەكانى قۇناغى پىشتر درووستن، دەست كرا بە پىر كىردنەوئى نموونەى چوارچىوئى كار و دواتر لە خستەيەكى تايبەت لە داتابىس دا داگىران وەكو خزمەتىك بۇ كارەكە لە قۇناغى سكانەرى زىرەكدا و بۇ ئەوئى لەورىگىيەو دلتيايى درووست بكرىت لە نەبوونى ھىچ جۆرە بزر بوونىك و كەم بوونىك لە تۆمارەكان يان بلۆكەكاندا. دواتر پىرۆسەى سكانەرى زىرەك دەست پىكرا كە چەند چالاکىيەك لە خۇ دەگرىت و برىتىن لە چاودىرى كىردن، سكانەرى زىرەك (ICR)، راستكىردنەو، پارىزگارى كىردن، داگرتنى چوارچىوئى، بزر بوونەكان و دووبارە بوونەكان، چارەكىردنى سەرھتايى، ئىنجا گواستەنەو بۇ قۇناغى گشتگىر بوون لە ناو داتابىسدا. لە كاتى روودانى ھەر جۆرە گىرفتىك لە وىنەكاندا پىرۆسەى سكانەرى زىرەك بۆى دووبارە دەكرابەو بۇ وىنەكانى پىرسىارنامەكان.

ئەبىت بزانرىت كە لە رىڭاى زانىارىيەكانى ئەو چوارچىوانەى لە ناو كۆمپىوتەر داگىراون و بەرنامەى بزر بوونەكان و دووبارەبوونەوئى تانرا بزانرىت كە ئايا ھىچ پىرسىارنامەيەك يان تۆمارىك يان بلۆكىك ھەبوو پىرۆسەى رووپیوى رووناكى بۇ نەكرابىت ياخود لەناو داتابىسەكەدا نەپارىزاو بن.

به‌شی چوارهم نه‌نجامه سه‌ره‌کییه‌کان

وینه‌ی ژماره 2- ریژه‌ی دامه‌زراوه‌کان به‌پیی جۆری کهرت

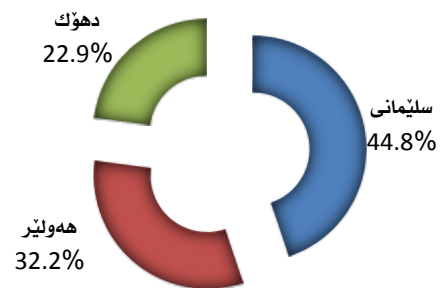
- له ناوچه شارنشینه‌کاندا ریزبه‌ندی دامه‌زراوه‌کان به‌پیی جۆری کهرته‌کان بریتییه له کهرتی تایبته 83.79٪، نادیار 9.14٪، حکومی 7.08٪، گشتی 0.49٪، تیکه‌ن 0.27٪، بیانی 0.25٪، ههره‌وه‌زی 0.10٪، له کۆی گشتیی دامه‌زراوه‌کانی ههریمی کوردستان له ناوچه شارنشینه‌کاندا.

- له ناوچه گوندنشینه‌کاندا ریزبه‌ندی دامه‌زراوه‌کان به‌پیی جۆری کهرته‌کان بریتییه له تایبته 85.05٪، حکومی 10.01٪، نادیار 4.41٪، گشتی 0.29٪، ههره‌وه‌زی 0.076٪، تیکه‌ن 0.079٪، بیانی 0.05٪. له کۆی گشتیی دامه‌زراوه‌کانی ههریمی کوردستان له ناوچه گوندنشینه‌کاندا.

1-4 ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان

- کۆی ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له ههریمی کوردستان بریتییه له 245559 دامه‌زراوه که ریژه‌ی 71.2٪ یان له ناوچه شارنشینه‌کاندا و نه‌ویتر واته 28.8٪ له ناوچه گوندنشینه‌کان.

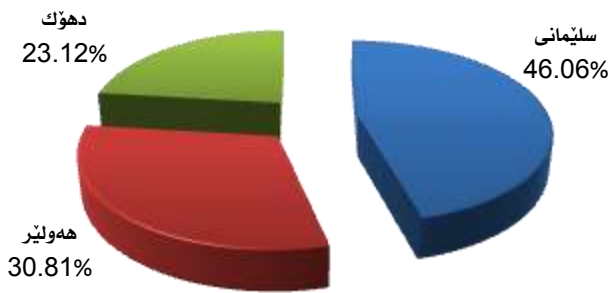
- پارێزگای سلێمانی له رووی هه‌بوونی دامه‌زراوه‌کانه‌وه گه‌وره‌ترین ریژه‌ی هه‌یه که 44.8٪ ه و دوا‌ی نه‌و هه‌ریه‌ک له پارێزگای هه‌ولێر (32.2٪) و ده‌وک (22.9٪) دین.

وینه‌ی ژماره 1- ریژه‌ی دامه‌زراوه‌کان به‌پیی پارێزگاکان

2-4 دامه‌زراوه‌کان به‌پیی کهرت

- کۆی دامه‌زراوه‌کانی ههره‌وو کهرتی حکومی و گشتی بریتییه له 7.54٪ له کۆی گشت دامه‌زراوه‌کانی ههریمی کوردستان، ههره‌ها گه‌وره‌ترین ریژه‌ی دامه‌زراوه‌کان هی کهرتی تایبته که بریتییه له 84.15٪ و کهرته‌کانی تریش ریژه‌ی 0.51٪ پیکده‌هین. نه‌و دامه‌زراوه‌ش که جۆری کهرته‌که‌یان دیار نییه ریژه‌یان 7.78٪ له کۆی هه‌موو دامه‌زراوه‌کانی ههریمی کوردستان.

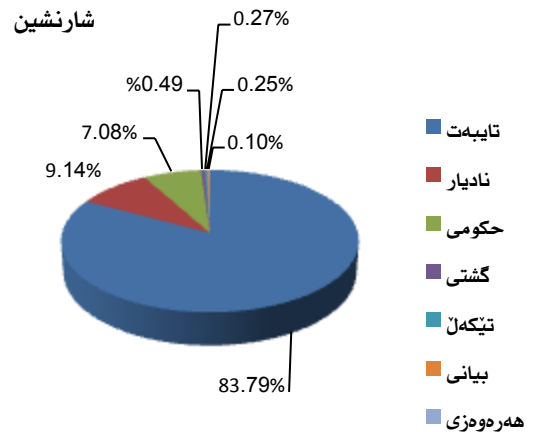
وینەى ژمارە (5) دابەش بوونی دامەزراوەکانی کەرتى تایبەت بە پێی پارێزگا

- پارێزگای ههولیر بەرزترین ئاستی دامەزراوه هەرە دەزیبەکانی هەیهەکه دهگاته 76.37%، ئینجا پارێزگای سلیمانی (16.45%) ولەکوئاییشدا پارێزگای دهۆك (7.17%).

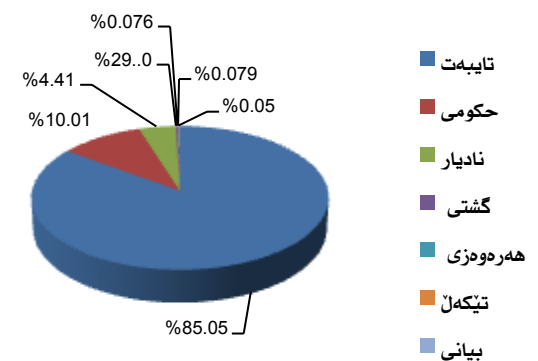

وینەى ژمارە (6) دابەش بوونی دامەزراوەکانی کەرتى هەرە دەزی به پێی پارێزگا

- هەرۆهە له رووی ههبوونی دامەزراوەکانی کەرتى بیانییش پارێزگای ههولیر بەرزترین ئاستی هەیهە که بریتییە له 78.07%، هەرپهه که له پارێزگاکانی سلیمانی (12.5%) و دهۆك (9.42%) به پلهی دووهم و سێهەم دین.

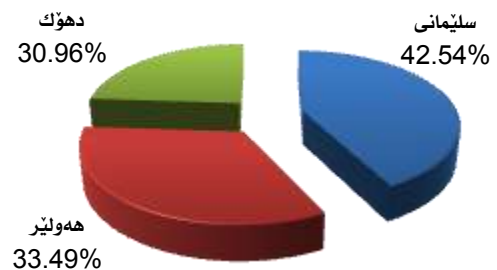

گوندنشین

وینەى ژمارە (3) دامەزراوەکانی هەریمی کوردستان به پێی ژینگه و کەرت

- بۆ دامەزراوەکانی کەرتى حکومی، پارێزگای سلیمانی گەرەترین ئاستی هەیهە 42.54% و دواى ئەویش هەرپهه که له پارێزگاکانی ههولیر (33.49%) و دهۆك (30.96%) دین.

وینەى ژمارە (4) دابەش بوونی دامەزراوەکانی کەرتى حکومی به پێی پارێزگا

- هەرۆهە بۆ کەرتى تایبەتیش پارێزگای سلیمانی گەرەترین ریزه پلهی هەیهە 46.06% و پاشان پارێزگای ههولیر به ریزه پلهی 30.81% پلهی دووهم و پارێزگای دهۆك به ریزه پلهی 23.12% پلهی سێهەمی دەستەبەر کردوو.

- پاريزگاي سليمانى بهرزترين ريژهى ههيه له ژمارهى ټولو دامهزراوانهى چالاكيان تايبهته به كشت و كال و قوزينهوهى دارستان و راوهماسى كه دهكاتو 48.32% و پاريزگاي ههولير كه مټرين ريژهى ههيه 24.08%، و ريژهى ټول چالاكيه له پاريزگاي دهوك 27.59%.

- ناوچه شارنشينهكانى پاريزگاي دهوك له نيو ناوچه شارنشينهكانى تر دا بهرزترين ريژهيان ههيه له ژمارهى ټولو دامهزراوانهى كه له بواري چالاكيى كشتوكال و (حراجه) و راوهماسى دان و ريژهكش برىتييه له 51.26% بهلام ټول ريژهيه له پاريزگاي تر دا برىتييه له (33.46%) له پاريزگاي سليمانى و (15.27%) له پاريزگاي ههولير.

- ناوچه گوندنشينهكانى پاريزگاي سليمانى له نيو ناوچه گوندنشينهكانى تر دا بهرزترين ريژهيان ههيه له ژمارهى ټولو دامهزراوانهى كه له بواري چالاكيى كشتوكال و قوزينهوهى دارستان و راوهماسى دان و ريژهكش برىتييه له 50.82% بهلام ټول ريژهيه له پاريزگاي تر دا برىتييه له (25.56%) له پاريزگاي ههولير و (23.60%) له پاريزگاي دهوك.

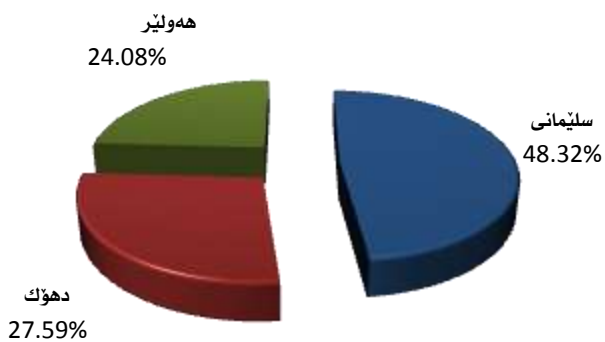

وینتهى ژماره (7) دابش بوونى دامهزراوهكانى كه رتى بيانى به پيى پاريزگا

3.4 دامهزراوهكان به پيى چالاكيى نابوورى

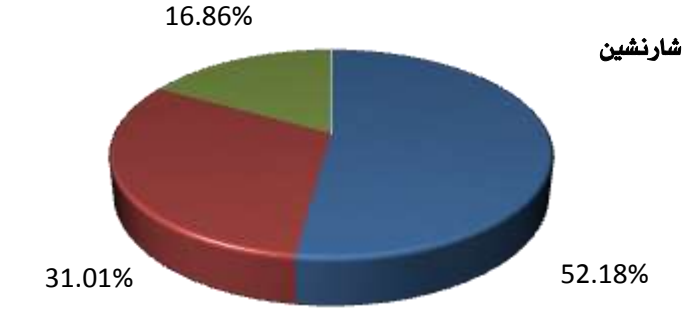
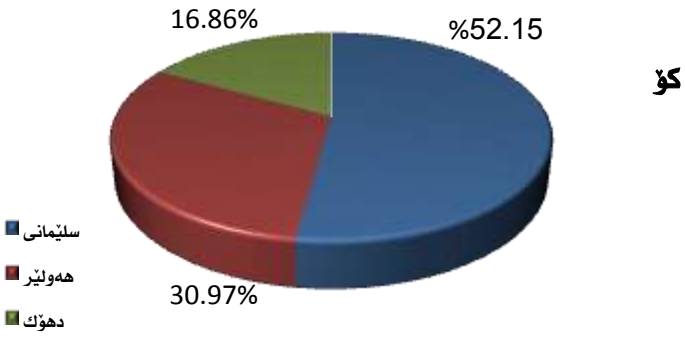
- ټولو دامهزراوانهى كه چالاكيهكانيان برىتييه له بازرگانى تاك و كو، چاكرندنهوهى هوكارهكانى هاتوچو كردن ټولنهريان ههيه و ماتورسيكل ريژهى 38.08%، پيكدههينن كه بهرزترين ريژهيه و دواى ټوليش ټولو دامهزراوانه دين كه چالاكيان برىتييه له كشتوكال و قوزينهوهى دارستانهكان و راوه ماسى 22.18%، و ههروهه نزمټرين ريژهش بهر ټولو دامهزراوانه دهكوهيت كه جوړى چالاكيان برىتييه له (چالاكى بزيوى خيزان كه تاك به كارى دهينن ههروهه چالاكيى بزيوى خيزان كه به كار ديت له دروست كردنى كهل و پهل و خزمهتگوزاريهكانى ناسهركى بو به كار هينان تايبهت) و ريژهكشى دهكاتو 0.01%.

- دامهزراوهكانى تر كه چالاكيهكانيان برىتين له چالاكيه نابووريهكانى تر و ټول ههش چالاكيهكانى كانزكردن و بهكارهينانى (كانه بهردينهكان)، گهياندى ناو و توړى ناوهرپوى تهندروستى، بيناكردن، زانياريهكان و گهياندن، چالاكيه دارايى و بيمه بيهكان، چالاكيهكانى خانوو و زهوى و زار، چالاكيه پيشه بيه و زانستى و تهكنيك بيهكان، چالاكيهكانى خزمهتگوزاريه كارگير بيهكان و خزمهتگوزاريهكانى پشتيوانى، هونهر، خوشگوزهرانى و كات بهسهر بردن، چالاكيه خزمهتگوزاريهكانى تر، چالاكيه خيزان بيهكان تايبهت به بزيوى زيان و چالاكيهكانى ريكخراو و دستهكان ټولنه دادرى نيشتيمانى نايانگريتهوه، ريژهى (39.71%) له كوى گشتى دامهزراوهكان دهگرنه خويان.

وینتهى ژماره (8-1) دابش بوونى دامهزراوهكان ټولنه چالاكيان برىتييه له كشتوكال و قوزينهوهى دارستان و راوهماسى به پيى پاريزگا

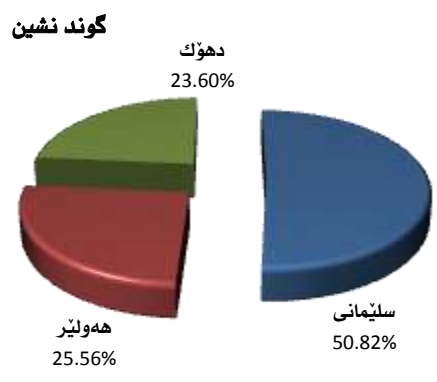
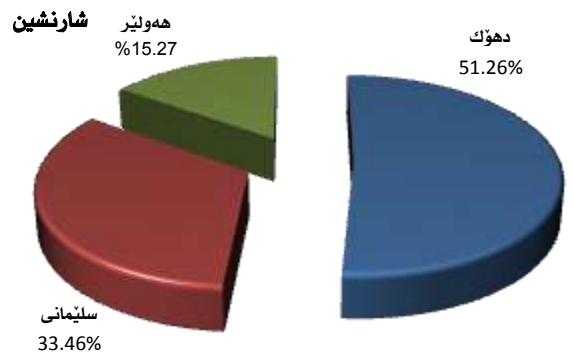

وینەى ژمارە (9) دابەش بوونى دامەزرادەگان ئەوانەى چالاکیان پيشەسازییە گۆردرادەگانە بە پێى ژینگە و پارێزگا

- پارێزگای سلیمانى لە رووی ھەبوونی دامەزرادەگانى تايبەت بە چالاکیەکانى بازرگانى تاک و کۆ و چاک کردنەوہى ھەموو جۆرەکانى نەفەر ھەلگرەگان (مركبات) رێژەى 44.49% ى ھەيە کە بەرزترین رێژەيە و دواى ئەويش ھەر يەکە لە پارێزگاکانى ھەولئیر (33.38%) و دھۆك (22.12%) دین.

- لە ژینگەى شارنشیندا، پارێزگای سلیمانى لە رووی ھەبوونی دامەزرادەگانى تايبەت بە چالاکیەکانى بازرگانى تاک و کۆ و چاک کردنەوہى ھەموو جۆرەکانى نەفەر ھەلگرەگان (مركبات) رێژەى 45.46% ى ھەيە کە بەرزترین رێژەيە و دواى ئەويش ھەر يەکە لە پارێزگاکانى ھەولئیر (37%) و دھۆك (21.34%) دین. ھەروەھا لە

وینەى ژمارە (2-8) دابەش بوونى دامەزرادەگان ئەوانەى چالاکیان بریتیيە لە کشتوكال و قۆزینەوہى دارستان و راوەماسى بە پێى ژینگە و پارێزگا

- پارێزگای سلیمانى لە رووی ھەبوونی دامەزرادەگانى تايبەت بە چالاکیەکانى پيشەسازییە گۆردرادەگان کان رێژەى 52.15% ى ھەيە کە بەرزترین رێژەيە و دواى ئەويش ھەر يەکە لە پارێزگاکانى ھەولئیر (30.97%) و دھۆك (16.86%) دین.

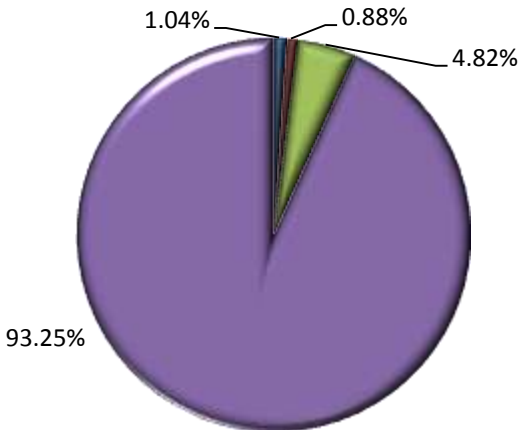
- لە ژینگەى شارنشیندا، پارێزگای سلیمانى لە رووی ھەبوونی دامەزرادەگانى تايبەت بە چالاکیەکانى پيشەسازییە گۆردرادەگان رێژەى 52.18% ى ھەيە کە بەرزترین رێژەيە و دواى ئەويش ھەر يەکە لە پارێزگاکانى ھەولئیر (31.01%) و دھۆك (16.86%) دین.

- ھەروەھا لە ژینگەى گوندنشیندا پارێزگای سلیمانى لە رووی ھەبوونی دامەزرادەگانى تايبەت بە چالاکیەکانى پيشەسازییە گۆردرادەگان کان رێژەى 51.79% ى ھەيە کە بەرزترین رێژەيە و دواى ئەويش ھەر يەکە لە پارێزگاکانى ھەولئیر (30.44%) و دھۆك (17.76%) دین.

4.4 دامەزراوەكان بە پىي كەرت و چالاكىي ئابوورى

- ئەگەر سەيرىكى ئەو دامەزراوانە بىكرىت كە لە كەرتى حكومى دان دەبىنين كە ئەو دامەزراوانەى تايبەتن بە چالاكىي كشتوكال و قۇزىنەوەى دارستان و راوهماسى رىژەى (1.04%) يان پىكدەهين و چالاكىيەكانى پيشەسازىيە گۇردراوەكانىش رىژەى (0.88%) و چالاكىيەكانى بازىرگانىي تاك و كۆ و چاككردنەوەى ھەموو جۆرەكانى نەفەر ھەلگەركان (مركبات) ىش (4.82%) پىكدەهين. گشت چالاكىيەكانى تىش رىژەكەيان برىتيە لە (93.25%) لە كۆى دامەزراوەكانى كەرتى حكومىدا.

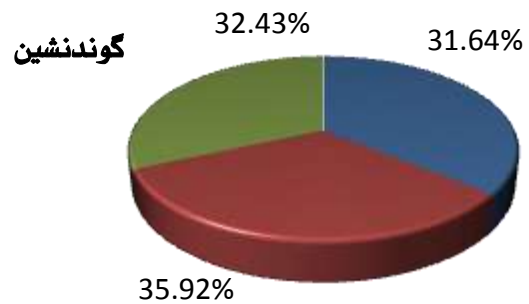
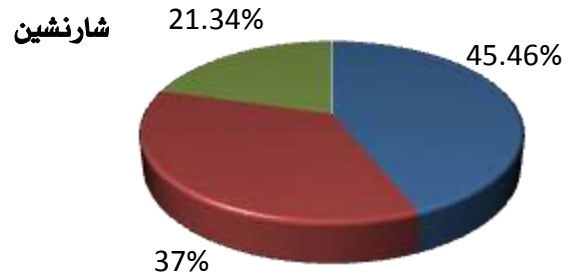
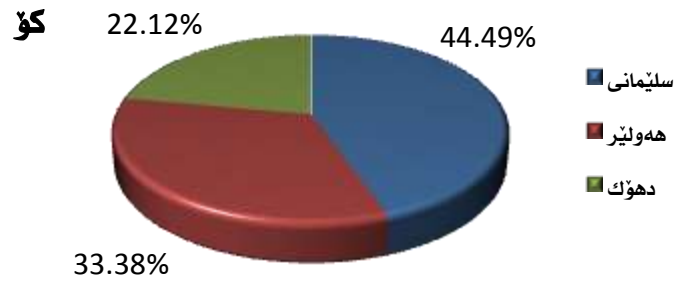
- چالاكىي كشتوكال و قۇزىنەوەى دارستان و راوە ماسى
- پيشەسازىيە گۇراوەكان
- چالاكىيەكانى بازىرگانىي تاك و كۆ و چاككردنەوەى ھەموو جۆرەكانى نەفەر ھەلگەركان
- گشت چالاكىيەكانى تر

ويئەى ژمارە (11) دابەش بوونى دامەزراوەكانى كەرتى حكومى بە پىي چالاكىي ئابوورى

- ھەروەھا لە نيو دامەزراوەكانى كەرتى تايبەتیشدا ديارە كە ئەو دامەزراوانەى تايبەتن بە چالاكىي كشتوكال و قۇزىنەوەى دارستان و راوهماسى رىژەى 26.22% يان پىكدەهين و چالاكىيەكانى پيشەسازىيە گۇردراوەكانىش رىژەى 8.54% و چالاكىيەكانى بازىرگانىي تاك و كۆ و چاككردنەوەى ھەموو جۆرەكانى نەفەر ھەلگەركان (مركبات) ىش 44.33% پىكدەهين. گشت چالاكىيەكانى تىش رىژەكەيان برىتيە لە 20.89% لە كۆى دامەزراوەكانى كەرتى حكومىدا.

ژىنگەى گوندنشىنشىدا پارىزگاي ھەولير لە رووى ھەبوونى دامەزراوەكانى تايبەت بە چالاكىيەكانى بازىرگانىي تاك و كۆ و چاك كردنەوەى ھەموو جۆرەكانى نەفەر ھەلگەركان (مركبات) رىژەى 35.92% ى ھەبە كە بەرزترىن رىژەبە و دواى ئەويش ھەر يەكە لە پارىزگايانى دھوك (32.43%) و سليمانى (31.64%) دىن.

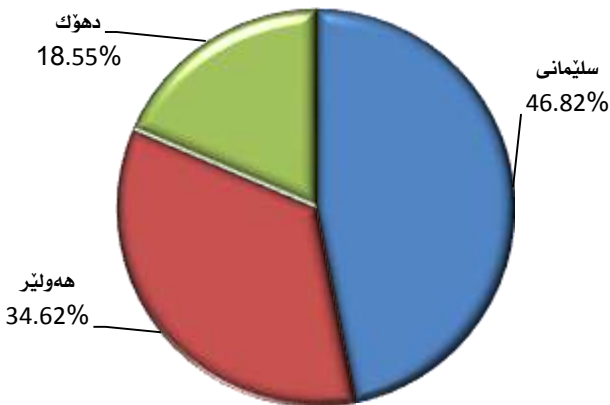

ويئەى ژمارە (10) دابەش بوونى دامەزراوەكان ئەوانەى چالاكىيان بازىرگانىي تاك و كۆ و چاك كردنەوەى ھەموو جۆرەكانى نەفەر ھەلگەركان (مركبات) بە پىي ژىنگە و پارىزگا

4.5 ژماره‌ی کارکه‌ران به پی‌ی چالاک‌ی و کهرتی کار

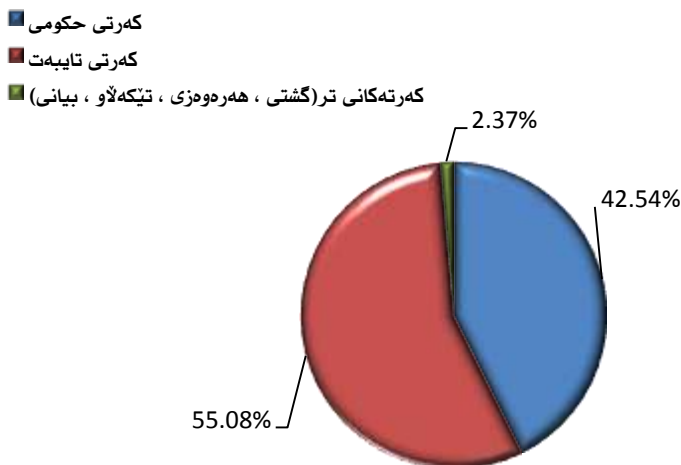
(*) ژماره‌ی کارکه‌ران

- کۆی کارکه‌ران له دامه‌زراوه‌کانی ههریمی کوردستاندا به هه‌موو جۆره‌کانییه‌وه ده‌کاته 778218 کارکه‌ر که 76.85% ئەم ژماره‌یه له ناوچه شارنشینه‌کان و 23.15% ی تریش له ناوچه گوندنشینه‌کاندا.
- پارێزگای سلێمانی به‌رزترین ناستی هه‌یه له هه‌بوونی کارکه‌ردا 46.82% کۆی کارکه‌ران و دوا‌ی ئەو پارێزگای هه‌ولێر (34.62%) و پارێزگای دهۆک (18.55%) دین.

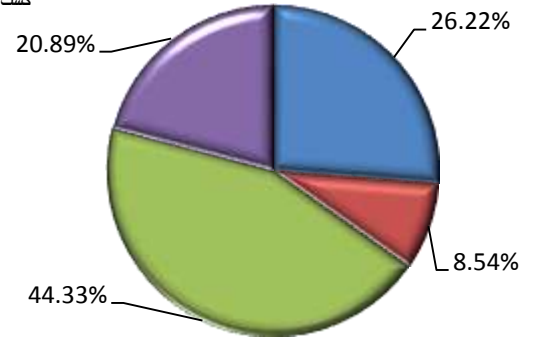
وینە‌ی ژماره (14) دابه‌ش بوونی کارکه‌ره‌کان له دامه‌زراوه‌کاندا به پی‌ی پارێزگا

- ریزبه‌ندی کهرته‌کان له رووی هه‌بوونی کارکه‌ره‌وه به‌م شیوه‌یه یه: کهرتی حکومی 42.54%، کهرتی تابه‌ت 55.08%، و کهرته‌کانی تر (گشتی، ههره‌وه‌زی، تیکه‌لاو و بیانی) 2.37%.

وینە‌ی ژماره (15) دابه‌ش بوونی کارکه‌ره‌کان له دامه‌زراوه‌کاندا به پی‌ی کهرت

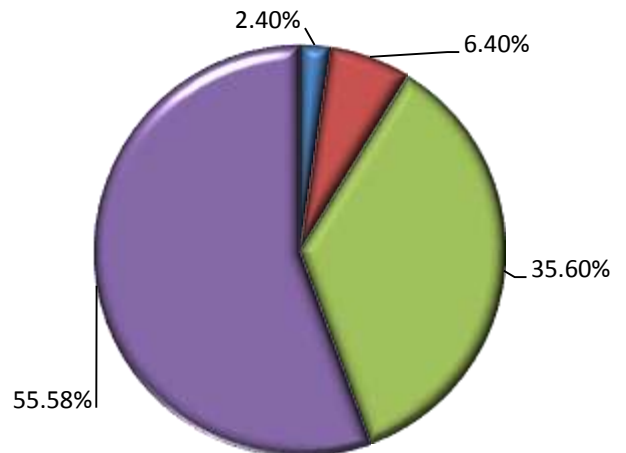
- چالاک‌ی کشتوکال و قۆزینه‌وه‌ی دارستان و راه ماسی
- پیشه‌سازییه گۆردراوه‌کان
- چالاک‌یه‌کانی بازرگانی تاک و کۆ و چاککردنه‌وه‌ی هه‌موو جۆره‌کانی نه‌فه‌ر هه‌لگه‌ره‌کان
- گشت چالاک‌یه‌کانی تر

وینە‌ی ژماره (12) دابه‌شبوونی دامه‌زراوه‌کانی کهرتی تابه‌ت به پی‌ی چالاک‌ی ئابووری

- له گشت کهرته‌کانی تر (گشتی، تیکه‌لاو، ههره‌وه‌زی و بیانی) دامه‌زراوه‌کانی تابه‌ت به چالاک‌یه‌ کشتوکال و قۆزینه‌وه‌ی دارستان و راه ماسییه‌کان ریزه‌ی 2.40% له کۆی گشتیان پیکده‌هین. به‌لام له کۆی دامه‌زراوه‌کانی ئەم کهرتانه‌دا، چالاک‌یه‌کانی پیشه‌سازییه گۆردراوه‌کان 6.40%، بازرگانی تاک و کۆ و چاککردنه‌وه‌ی هه‌موو جۆره نه‌فه‌ره‌لگه‌ریک 35.60% و له کۆتاییشدا چالاک‌یه ئابوورییه‌کانی تر 55.58% پیک ده‌هین.

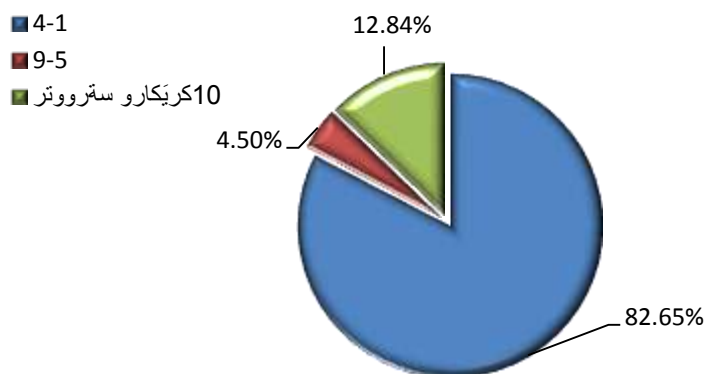
- چالاک‌ی کشتوکال و قۆزینه‌وه‌ی دارستان و راه ماسی
- پیشه‌سازییه گۆردراوه‌کان
- چالاک‌یه‌کانی بازرگانی تاک و کۆ و چاککردنه‌وه‌ی هه‌موو جۆره‌کانی نه‌فه‌ر هه‌لگه‌ره‌کان
- گشت چالاک‌یه‌کانی تر

وینە‌ی ژماره (13) دابه‌ش بوونی دامه‌زراوه‌کانی کهرتی (گشتی) - تیکه‌لاو - ههره‌وه‌زی - بیانی) به پی‌ی چالاک‌ی ئابووری

4.6 دامەزراوەكان بە پێی گروپەكانی ژمارەى كاركەرەكان

- ئەو دامەزراوانەى لە نۆوان (4-1) كرىكاریان ھەيە ریزەیان بریتىيە لە 82.65% و لە (9-5) كرىكار 4.50% و 10 كرىكار و سەرۆتەر 12.84% ى دامەزراوەكان پىكدەھيئن.

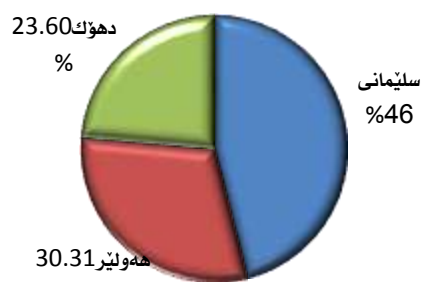

وینەى ژمارە (16) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپەكانى ژمارەى كاركەرەكان

- ریزبەندى پارێزگاكان لە ھەبوونى (4-1) كرىكار بەم شىوہەيەيە: سلیمانى 46%، ھەولير 30.31%، دھۆك 23.60%

- ھەرۆھا لە گروپى (9-5) كرىكاردا ریزبەندى پارێزگاكان بەم شىوہەيەيە:

سلیمانى 45.20%، ھەولير 35.71%، دھۆك 19.08%

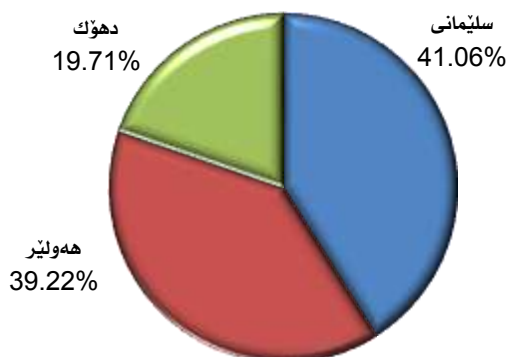
گروپى (4-1)

گروپى (9-5)

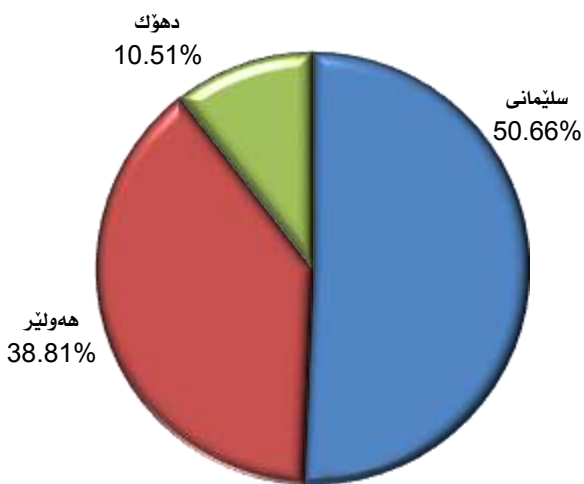
وینەى ژمارە (17) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپەكانى (4-1) و (9-5) كاركەر لەسەر ئاستى پارێزگا

- بۆ گروپى (10-49) كرىكاریش پارێزگاى سلیمانى پلەى يەكەم 41.06% و پارێزگاى ھەولير پلەى دووم 39.22% و پارێزگاى دھۆك پلەى سێيەمى ھەيە 19.71%

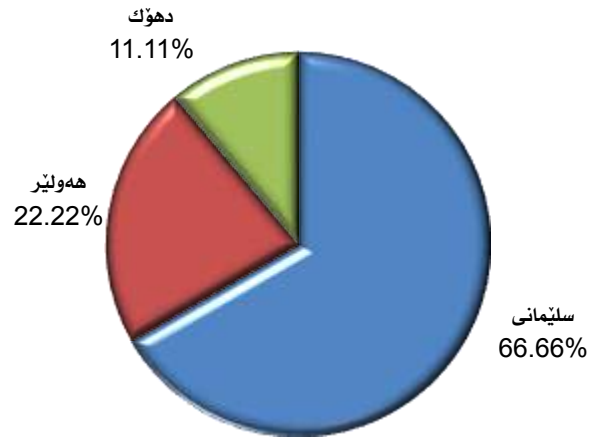

وینەى ژمارە (18) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپى (10-49) كاركەر لەسەر ئاستى پارێزگا

لە رووى ھەبوونى ژمارەى كاركەرەكانى نۆوان (100-499) كاركەردا، پارێزگاى سلیمانى ریزبەندى يەكەم و ھەولير ریزبەندى دووم و دھۆك ریزبەندى سێيەمى ھەيە كە ریزبەندى بىرێز بریتىيە لە (50.66%)، (38.81%)، (10.51%).

وینەى ژمارە (19) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپى (100-499) كاركەر لەسەر ئاستى پارێزگا

وینەى ژمارە (20) دابەش بوونى ئەو دامەزراوانەى زیاتر لە ١٠٠٠ کارکەریان هەیه لەسەر ئاستى پارێزگا

- دواچار، ریزبەندى پارێزگاگان بە پێى هەبوونى زۆرتىن ژمارەى ئەو دامەزراوانەى زیاتر لە 1000 کارکەریان هەیه بەم جۆرەیه: پارێزگاى سلیمانى 66.66%، پارێزگاى ههولير 22.22% و پارێزگاى دهۆكيش 11.11% .

خشته 1 «ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پینی ژینگه و چالاکی ناپووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جووری چالاکی ناپووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Sulaimaniya Governorate									
پارێزگای سلێمانی									
Agriculture, Forestry and Fishing									
کشتوکاڵ و قۆزینەوادی دارستانەکان و راوه ماسی									
Crop and animal production, hunting and related service activities	106	3	26189	2	3	15	50	26368	چالاکی کشتوکاڵی به‌روبووم و به‌رهمه‌ ناژەلییه‌کان و راو کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ په‌یوه‌ندی‌داره‌کان
Forestry and logging	0	0	6	0	0	0	20	26	قۆزینەوادی دارستان و برینی داره‌ ته‌خته‌یییه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	27	0	0	0	1	28	راو کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وهره‌ ناوییه‌کان
Total	106	3	26222	2	3	15	71	26422	کۆ
Mining and Quarrying									
به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان									
Mining of coal and lignite	0	0	3	0	0	0	0	3	به‌کانزاکردنی خه‌لوژ و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	6	22	0	0	0	1	29	ده‌رهێتانی نه‌وتی خاوی و غازی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	1	0	0	0	0	1	به‌کانزاکردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	103	0	0	0	4	107	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	1	0	0	0	2	3	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	0	6	130	0	0	0	7	143	کۆ
Manufacturing									
پیشه‌سازی گۆردراوه‌کان									
Manufacture of food products	14	0	1173	0	8	2	7	1204	پیشه‌سازی به‌رهمه‌ خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	1	0	29	0	0	0	3	33	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌یییه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	2	0	0	0	1	3	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	1	0	129	0	0	0	2	132	پیشه‌سازی کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	22	0	2274	0	1	4	5	2306	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	31	0	0	0	0	31	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	2	1	599	0	1	1	2	606	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه‌ له‌پیشه‌سازی راخه‌ر ویشه‌سازی جوری دروستکراو له‌پوش و که‌رسته‌کانی هۆنینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	1	0	9	0	0	0	0	10	پیشه‌سازی کاغەز و به‌رهمه‌کانی کاغەز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	282	0	0	1	5	288	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یانندی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	0	0	36	0	1	0	4	41	پیشه‌سازی خه‌لوژی کۆک و به‌روبوومه‌ نه‌وتییه‌ دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	31	0	0	0	2	33	پیشه‌سازی که‌رسته و به‌روبوومه‌ کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	2	0	0	0	0	2	پیشه‌سازی که‌رسته‌ بنه‌رتییه‌کانی دروستکردنی دهرمان و ناماده‌کاریییه‌کانی دروستکردنی دهرمان

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پێی ژینگه و چالاکی ناپووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ	جووری چالاکی ناپووری	
	نادیار	بیانی	تایبته	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			Governmental
Manufacturing								پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کان	
Manufacture of rubber and plastics products	0	0	137	0	1	0	0	138	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	1	0	441	0	0	0	4	446	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی کانزا نافلزیه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	0	0	55	0	0	0	0	55	پیشه‌سازی فلزاتی بنچینه‌یی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	27	0	2844	0	62	3	9	2945	پیشه‌سازی به‌ره‌می کانزای تیکه‌له جگه له مه‌کینه‌کان و که‌ره‌سته‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	53	0	0	0	0	54	پیشه‌سازی کۆمپیوتەر و به‌روبوومه ئەلکترۆنی و بیه‌زراوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	1	0	31	0	0	0	2	34	پیشه‌سازی نامیژه کاره‌باییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	1	0	62	0	0	0	2	65	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و نامیژه‌کانی پۆلین نه‌کراو له باه‌تیکه‌ی تر
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	2	0	0	0	0	2	پیشه‌سازی ئەو ئۆتۆمبیلانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و تانکهری گه‌وره و مام ناوه‌ند
Manufacture of other transport equipment	0	0	11	0	0	0	1	12	پیشه‌سازی هۆکاره‌کانی تری گواسته‌نوه
Manufacture of furniture	7	0	500	0	3	0	0	510	دروست کردنی که‌ل و پهل
Other manufacturing	0	0	43	0	0	0	1	44	پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	4	0	427	0	2	0	19	452	دروست کردن و ناویته‌کردنی مه‌کینه و نامیژه‌کان
Total	83	1	9203	0	79	11	69	9446	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply								کاره‌کانی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمییه هه‌وا	
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	3	0	361	0	5	5	298	672	گه‌یاندنی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمییه هه‌وا
Total	3	0	361	0	5	5	298	672	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities								کاروباری ئاو و چالاکی ناوه‌ڕۆکان و به‌ریۆبه‌کردنی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردنی	
Water collection, treatment and supply	5	0	77	0	0	2	308	392	کۆکۆندنه‌وه و چاره‌سه‌رکردن و گه‌یاندنی ئاو
Sewerage	0	0	7	0	0	0	0	7	تۆره‌کانی زێراب و ناوه‌پۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	0	0	10	0	0	1	18	29	چالاکی کۆکردنه‌وه‌ی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردن و زرگار بوون و گه‌رانده‌وه‌ی که‌ره‌سته‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکییه‌کانی چاره‌سه‌رکردن و خه‌زمه‌تگوزاری تری به‌ریۆبه‌کردنی پاشماوه‌کان
Total	5	0	94	0	0	3	327	429	کۆ
Construction								درووست کردن	
Construction of buildings	6	3	227	0	1	1	14	252	درووستکردنی بیناکان
Civil engineering	2	1	41	0	1	1	13	59	نه‌ندا‌زیاری شارستانی
Specialized construction activities	3	5	311	0	1	1	7	328	چالاکییه‌ پسیۆپیه‌کانی دروستکردن
Total	11	9	579	0	3	3	34	639	کۆ

خشتهی 1 «ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پینی ژینگه و چالاکیی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جووری چالاکی نابووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌ره‌وه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles									
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	17	0	5842	1	129	4	5	5998	بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	24	3	3506	1	3	4	21	3562	بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	225	4	31526	13	57	97	288	32210	بازرگانیی به‌تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردنی بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Total	266	7	40874	15	189	105	314	41770	کۆ
Transportation and Storage									
Land transport and transport via pipelines	1	0	106	0	1	0	6	114	گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له‌پینی بزۆیه‌وه
Water transport	0	0	2	0	0	0	0	2	گواستنه‌وه له‌پینی ناو (گواستنه‌وه‌ی ناوی)
Air transport	0	0	9	0	0	0	0	9	گواستنه‌وه‌ی ئاسمانی
Warehousing and support activities for transportation	77	0	5199	1	29	6	148	5460	کۆگایی کردن و چالاکییه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Other transportation support activities	0	0	13	0	0	1	19	33	چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوینه‌ره‌کانه‌وه
Total	78	0	5329	1	30	7	173	5618	کۆ
Accommodation and Food Service Activities									
Accommodation	28	5	214	0	10	2	87	346	مانه‌وه
Food and beverage service activities	16	1	2767	1	11	11	6	2813	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Total	44	6	2981	1	21	13	93	3159	کۆ
Information and Communication									
Publishing activities	0	0	35	0	0	2	2	39	زانیاری و گه‌یاندن چالاکییه‌کانی بلاکریه‌وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	0	0	63	0	0	0	0	63	چالاکییه‌کانی به‌ره‌مه‌ هینانی فیلم و به‌رنامه‌ی ته‌له‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکراوه‌کان و بلاو کردنه‌وه‌ی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	11	1	0	1	2	15	چالاکی په‌خشی رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن
Telecommunications	1	1	239	0	13	2	17	273	گه‌یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	27	0	0	0	1	28	چالاکی به‌رنامه‌نووسی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی رابوێزگاری و ئەو چالاکییه‌کانی په‌پوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Information service activities	0	0	21	0	0	0	12	33	چالاکی خزمه‌تگوزارییه‌کانی زانیارییه‌کان
Total	1	1	396	1	13	5	34	451	کۆ

خشته‌ی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پێی ژینگه و چالاکی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جووری چالاکی نابووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌ره‌وه‌زی	تیکه‌ لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Financial and Insurance Activities									چالاکیه‌کانی دارایی و چالاکیه‌کانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	2	1	23	0	1	1	28	56	چالاکی خزمه‌تگوزاری دارایی جگه له پارهدار کردنی بیمه و سندوقه‌کانی موچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	1	0	0	0	8	9	پارهدارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وه‌ی بیمه و سندوقه‌کانی موچه‌ی خانه‌نشینی جگه له ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	4	0	232	0	0	0	8	244	چالاکیه‌ یارمه‌تیده‌رکانی چالاکیه‌ خزمه‌تگوزاریه‌ داراییه‌کان و چالاکیه‌کانی بیمه
Total	6	1	256	0	1	1	44	309	کۆ
Real Estate Activities									چالاکیه‌کانی خانوو و زه‌وی و زار
Real estate activities	4	0	730	1	0	1	2	738	چالاکیه‌کانی خانوو و زه‌وی و زار
Total	4	0	730	1	0	1	2	738	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities									چالاکیه‌ پێشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان
Legal and accounting activities	2	0	164	0	0	0	29	195	چالاکیه‌ یاسایی و چالاکیه‌ ژمێریاریه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	7	1	169	0	3	1	3	184	چالاکیه‌کانی نووسینگه‌ سه‌ره‌کیه‌کان، و چالاکیه‌ راویژکاریه‌کان له بواری به‌ریوه‌به‌رندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	1	83	0	0	2	7	94	چالاکیه‌کانی ته‌لا‌ر سازی و نه‌ندازیاری، و تاقیکردنه‌وه‌ی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	0	4	0	0	0	1	5	لێکۆڵینه‌وه‌ و په‌ره‌پێدان له بواری زانستی
Advertising and market research	1	0	17	0	0	0	0	18	لێکۆڵینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	1	0	626	0	0	1	5	633	چالاکیه‌کانی تری پێشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	0	0	56	0	0	0	14	70	چالاکی فیتنه‌ری
Total	12	2	1119	0	3	4	59	1199	کۆ
Administrative and Support Service Activities									چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزاریه‌ کارگێڕیه‌کان و خزمه‌تگوزاریه‌ پشتیوانه‌یه‌یه‌کان
Rental and leasing activities	2	0	159	0	0	0	1	162	چالاکیه‌کانی به‌کرێ گرتن
Employment activities	0	0	7	0	0	0	0	7	چالاکیه‌کانی به‌کارهێنان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	43	0	0	0	6	49	بریکاریه‌کانی سه‌فه‌ر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ناسمانی کارده‌کن و خزمه‌تگوزاریه‌کانی شوێن گرتن و نه‌وانه‌
Security and investigation activities	0	0	21	0	0	0	16	37	چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ندیان پێوه‌ هه‌یه
Services to buildings and landscape activities	4	0	35	0	0	6	102	147	چالاکیه‌کانی ناسایش و لێکۆڵینه‌وه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	4	0	35	0	0	6	102	147	چالاکیه‌کانی پێشکه‌ش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوێنه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	109	0	1	0	7	117	چالاکیه‌ کارگێڕیه‌کانی نووسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی پشتیوانی کردن له نووسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی تری پشتیوانی کردن له کاره‌کان
Total	6	0	374	0	1	6	132	519	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security									به‌ریوه‌به‌ردنی گشتی و به‌رگری کردن، و دلنایایی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	11	1	77	0	3	10	1138	1240	کارگێڕیی گشتی و به‌رگریکردن، و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	11	1	77	0	3	10	1138	1240	کۆ

خشتهی 1 «ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پێی ژینگه و چالاکی ناپووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جووری چالاکی ناپووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Education									فێر کردن
Education	37	5	198	4	4	7	2100	2355	فێر کردن
Total	37	5	198	4	4	7	2100	2355	کۆ
Human Health and Social Work Activities									چالاکیه‌کانی بواری تهن‌دروستی مرۆف و کاری کۆمه‌لایه‌تی
Human health activities	19	0	1271	5	0	2	529	1826	چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به تهن‌دروستی مرۆف
Residential care activities	1	0	8	0	1	0	14	24	چالاکیه‌کانی چاودێری کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	1	1	47	0	1	1	71	122	چالاکیه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌بێ مانه‌وه
Total	21	1	1326	5	2	3	614	1972	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation									هونه‌ر و خوشگوزهرانی و کات به‌سه‌ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	5	0	148	0	0	0	15	168	چالاکیه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکیه‌کانی خوشگوزهرانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	1	0	55	0	0	1	67	124	چالاکیه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکی تری روشنی‌بیری
Gambling and betting activities	0	0	8	0	0	0	1	9	چالاکیه‌کانی قوما‌رکردن و گره‌وه‌کردن
Sports activities and amusement and recreation activities	5	0	289	0	1	11	59	365	چالاکیه‌کانی وه‌رزشی و خوشگوزهرانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	11	0	500	0	1	12	142	666	کۆ
Other Service Activities									چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگوزاری
Activities of membership organizations	79	10	664	9	15	162	1718	2657	چالاکیه‌کانی ئه‌و رێکخراوانه‌ی خاوه‌ن نه‌ندان
Repair of computers and personal and household goods	4	0	1173	0	7	1	3	1188	چاک‌کردنه‌وه‌ی نامێره‌کانی کۆمپیوتەر و کالاً تاکه‌که‌سی و نامالیه‌یه‌کان
Other personal service activities	26	0	1914	0	1	3	10	1954	چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگوزاریه‌ی تاکه‌که‌سیه‌یه‌کان
Total	109	10	3751	9	23	166	1731	5799	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing									ئه‌و چالاکیانه‌ی بژێوی ژیا‌ن که سوود له‌ که‌سه‌کان وه‌رده‌گرن، و ئه‌وانه‌ش که له‌ بواری به‌ره‌م هێنانی کالاً و خزمه‌تگوزاریه‌ی جیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	11	0	0	0	3	15	ئه‌و چالاکیه‌ بژێویانه‌ی خێزان که که‌سانیک به‌کارده‌هێنن بۆ کاری نی‌وما‌ڵ
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	2	0	0	0	0	2	چالاکیه‌ جیا نه‌کراوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کالاً و ئه‌و خزمه‌تگوزاریانه‌ی که خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌ت سوودیان ئی وه‌رده‌گرت
Total	1	0	13	0	0	0	3	17	کۆ

خشته 1 « ژماره‌ی دامه‌زواوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پیتی ژینگه و چالاکی ناپووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جووری چالاکی ناپووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies									چالاکیه‌کانی نه‌و ده‌سته و ریکخراوانه‌ی دادوهری نیشتیمانی نایانگرتنه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	8	1	0	0	0	0	9	چالاکیه‌کانی ریکخراو و ده‌سته نیوده‌وله‌تی و هه‌رێمایه‌تییه‌کان و بایۆزخانه و کونسولگهرییه بیانییه‌کان
Total	0	8	1	0	0	0	0	9	کۆ
Not Stated	5840	0	687	0	5	7	42	6581	نادیار
Total	5840	0	687	0	5	7	42	6581	کۆ
Sulaimaniya Governorat Grand Total	6655	61	95201	39	386	384	7427	110153	کۆی گشتی له پارێزگای سلیمانی

خشتهی 1 «ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه و چالاکی ناپووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						جووری کهرتی کارکردن	کۆ	جووری چالاکی ناپووری	
	نادیاری	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی				حکومی
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public				Governmental
Sulaimaniya Governorat Urban										
Agriculture, Forestry and Fishing										
Crop and animal production, hunting and related service activities	23	2	2557	2	1	0	28	2613	چالاکی کشتوکالی به‌روبووم و به‌رهمه‌ ناژله‌لییه‌کان و راو کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ په‌یوه‌ندی‌داره‌کان	
Forestry and logging	0	0	3	0	0	0	18	21	قۆزینه‌وه‌ی دارستان و پیرینی داره‌ ته‌خته‌بییه‌کان	
Fishing and aquaculture	0	0	4	0	0	0	0	4	راو کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وه‌ره‌ ناوییه‌کان	
Total	23	2	2564	2	1	0	46	2638	کۆ	
Mining and Quarrying										
Mining of coal and lignite	0	0	2	0	0	0	0	2	به‌کانزاکردنی خه‌لوژ و لگنیت	
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	5	9	0	0	0	0	14	ده‌ره‌ینانی نه‌وتی خا و غازی سروشتی	
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	0	به‌کانزا کردنی فلزاتی کانزایی	
Other mining and quarrying	0	0	26	0	0	0	2	28	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کاره‌ینانی کان به‌ردینه‌کان	
Mining support service activities	0	0	0	0	0	0	2	2	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن	
Total	0	5	37	0	0	0	4	46	کۆ	
Manufacturing										
Manufacture of food products	14	0	1095	0	6	2	6	1123	پیشه‌سازی به‌رهمه‌ خۆراکییه‌کان	
Manufacture of beverages	1	0	24	0	0	0	0	25	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌بییه‌کان	
Manufacture of tobacco products	0	0	2	0	0	0	1	3	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن	
Manufacture of textiles	1	0	121	0	0	0	2	124	پیشه‌سازی کوتال	
Manufacture of wearing apparel	17	0	2071	0	1	4	5	2098	پیشه‌سازی جل و به‌رگ	
Manufacture of leather and related products	0	0	28	0	0	0	0	28	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه	
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	2	1	581	0	1	1	2	588	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه‌ له‌پیشه‌سازی راخه‌ر و پیشه‌سازی جووری دروستکراو له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆنینه‌وه	
Manufacture of paper and paper products	1	0	9	0	0	0	0	10	پیشه‌سازی کاغذ و به‌رهمه‌کانی کاغذ	
Printing and reproduction of recorded media	0	0	280	0	0	1	5	286	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یاندنی تۆمارکراو	
Manufacture of coke and refined petroleum products	0	0	4	0	0	0	3	7	پیشه‌سازی خه‌لوژی کوک و به‌روبوومه‌ نه‌وتییه‌ دوباره‌بووه‌کان	
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	28	0	0	0	2	30	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه‌ کیمیاوییه‌کان	
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	2	0	0	0	0	2	پیشه‌سازی که‌ره‌سته‌ بنه‌رته‌تییه‌کانی دروستکردنی دهرمان و ناماده‌کاریییه‌کانی دروستکردنی دهرمان	

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پێی ژینگه و چالاکیی نابوووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ	جووری چالاکی نابوووری	
	نادیار	بیانی	تایبته	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			Governmental
Manufacturing								پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کان	
Manufacture of rubber and plastics products	0	0	122	0	1	0	0	123	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	1	0	316	0	0	0	3	320	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی کانزا نافلزیه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	0	0	53	0	0	0	0	53	پیشه‌سازی فلزاتی بنچینه‌یی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	27	0	2767	0	62	3	9	2868	پیشه‌سازی به‌ره‌می کانزای تیکه‌له جگه له مه‌کینه‌کان و که‌ره‌سته‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	53	0	0	0	0	54	پیشه‌سازی کۆمپیوتەر و به‌روبوومه ئەلکترۆنی و بیه‌زراوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	0	0	24	0	0	0	0	24	پیشه‌سازی نامیژه کاره‌باییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	0	0	52	0	0	0	2	54	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و نامیژه‌کانی پۆلێن نه‌کراو له باه‌تیکێ تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	2	0	0	0	0	2	پیشه‌سازی ئەو ئۆتۆمبیلانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و تانکهری گه‌ره و مام ناوه‌ند
Manufacture of other transport equipment	0	0	11	0	0	0	1	12	پیشه‌سازی هۆکاره‌کانی تری گواسته‌نوه
Manufacture of furniture	7	0	496	0	3	0	0	506	دروست کردنی که‌ل و په‌ل
Other manufacturing	0	0	40	0	0	0	1	41	پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	4	0	420	0	2	0	18	444	دروست کردن و ناویته‌کردنی مه‌کینه و نامیژه‌کان
Total	76	1	8601	0	76	11	60	8825	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply								کاره‌کانی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا	
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	2	0	278	0	1	4	67	352	گه‌یاندنی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Total	2	0	278	0	1	4	67	352	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities								کاروباری ئاو و چالاکی ناوه‌ڕۆکان و به‌ریۆه‌بهردنی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردنی	
Water collection, treatment and supply	1	0	26	0	0	0	116	143	کۆکۆندنه‌وه و چاره‌سه‌رکردن و گه‌یاندنی ئاو
Sewerage	0	0	7	0	0	0	0	7	تۆره‌کانی زێراب و ناوه‌پۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	0	0	8	0	0	1	18	27	چالاکیی کۆکردنه‌وه‌ی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردن و زرگار بوون و گه‌رانده‌نوه‌ی که‌ره‌سته‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌کانی چاره‌سه‌رکردن و خه‌زمه‌تگوزاری تری به‌ریۆه‌بهردنی پاشماوه‌کان
Total	1	0	41	0	0	1	134	177	کۆ
Construction								درووست کردن	
Construction of buildings	5	3	220	0	1	1	14	244	درووستکردنی بیناکان
Civil engineering	1	1	31	0	1	1	6	41	نه‌ندا‌زیاری شارستانی
Specialized construction activities	3	2	303	0	1	1	7	317	چالاکییه‌ پسیۆپیه‌کانی دروستکردن
Total	9	6	554	0	3	3	27	602	کۆ

خشتهی 1 «ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پینی ژینگه و چالاکیی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						جووری کهرتی کارکردن		کۆ Total	جووری چالاکی نابووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌ره‌وه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی	حکومی	Total		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental			
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles										
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	17	0	5648	1	129	4	5	5804	بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل	
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	23	3	3301	1	3	4	14	3349	بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل	
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	217	4	29886	12	53	95	273	30540	بازرگانیی به‌تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردنی بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل	
Total	257	7	38835	14	185	103	292	39693	کۆ	
Transportation and Storage										
Land transport and transport via pipelines	1	0	81	0	1	0	6	89	گواستنه‌وه و کۆگایی کردن	
Water transport	0	0	2	0	0	0	0	2	گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له‌پینی بزۆیه‌وه	
Air transport	0	0	9	0	0	0	0	9	گواستنه‌وه له‌پینی ناو (گواستنه‌وه‌ی ناوی)	
Warehousing and support activities for transportation	69	0	4476	1	29	5	134	4714	گواستنه‌وه‌ی ئاسمانی	
Other transportation support activities	0	0	13	0	0	1	19	33	کۆگایی کردن و چالاکییه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه	
Total	70	0	4581	1	30	6	159	4847	چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوینه‌ره‌کانه‌وه	
Accommodation and Food Service Activities										
Accommodation	28	5	186	0	9	2	82	312	چالاکی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن	
Food and beverage service activities	16	1	2564	1	11	10	5	2608	مانه‌وه	
Total	44	6	2750	1	20	12	87	2920	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه	
Information and Communication										
Publishing activities	0	0	35	0	0	2	1	38	زانباری و گه‌یاندن	
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	0	0	63	0	0	0	0	63	چالاکییه‌کانی به‌ره‌مه‌ هینانی فیلم و به‌رنامه‌ی ته‌له‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکراوه‌کان و بلاو کردنه‌وه‌ی مۆسیقا	
Programming and broadcasting activities	0	0	10	1	0	1	1	13	چالاکی په‌خشی رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن	
Telecommunications	1	1	191	0	7	2	15	217	گه‌یاندن	
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	27	0	0	0	0	27	چالاکی به‌رنامه‌نوسیی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی راویژکاری و ئەو چالاکییه‌نە‌ی په‌پوه‌ندیان پێوه هه‌یه	
Information service activities	0	0	20	0	0	0	11	31	چالاکی خزمه‌تگوزارییه‌کانی زانیارییه‌کان	
Total	1	1	346	1	7	5	28	389	کۆ	

خشته 1 «ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه و چالاکی نابووری و جوړی کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جوړی چالاکی نابووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Financial and Insurance Activities									چالاکیه‌کانی دارایی و چالاکیه‌کانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	2	1	23	0	1	1	27	55	چالاکی خزمه‌تگوزای دارایی جگه له پارهدار کردنی بیمه و سندوقه‌کانی موچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	1	0	0	0	8	9	پارهدارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وه‌ی بیمه و سندوقه‌کانی موچه‌ی خانه‌نشینی جگه له ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	3	0	232	0	0	0	8	243	چالاکیه یارمه‌تیده‌کانی چالاکیه خزمه‌تگوزاریه داراییه‌کان و چالاکیه‌کانی بیمه
Total	5	1	256	0	1	1	43	307	کۆ
Real Estate Activities									چالاکیه‌کانی خانوو و زه‌وی و زار
Real estate activities	4	0	707	1	0	1	2	715	چالاکیه‌کانی خانوو و زه‌وی و زار
Total	4	0	707	1	0	1	2	715	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities									چالاکیه پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان
Legal and accounting activities	2	0	162	0	0	0	29	193	چالاکیه یاسایی و چالاکیه ژمێریاریه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	7	1	140	0	3	1	2	154	چالاکیه‌کانی نووسینگه سه‌ره‌کیه‌کان، و چالاکیه راوێژکاریه‌کان له بواری به‌ریوه‌به‌ردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	1	79	0	0	2	6	89	چالاکیه‌کانی ته‌لا‌ر سازی و نه‌ندازیاری، و تاقیکردنه‌وه‌ی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	0	4	0	0	0	1	5	لیکۆلینه‌وه و په‌ره‌پێدان له بواری زانستی
Advertising and market research	0	0	12	0	0	0	0	12	لیکۆلینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	1	0	620	0	0	1	5	627	چالاکیه‌کانی تری پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	0	0	56	0	0	0	14	70	چالاکی فیتنه‌ری
Total	11	2	1073	0	3	4	57	1150	کۆ
Administrative and Support Service Activities									چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزاریه کارگێریه‌کان و خزمه‌تگوزاریه پشتیوانیه‌یه‌کان
Rental and leasing activities	2	0	158	0	0	0	1	161	چالاکیه‌کانی به‌کرێ گرتن
Employment activities	0	0	5	0	0	0	0	5	چالاکیه‌کانی به‌کارهێنان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	43	0	0	0	4	47	بریکاریه‌کانی سه‌فه‌ر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ناسمانی کارده‌کن و خزمه‌تگوزاریه‌کانی شوێن گرتن و نه‌وانه‌ی چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Security and investigation activities	0	0	21	0	0	0	14	35	چالاکیه‌کانی ناسایش و لیکۆلینه‌وه‌کان
Services to buildings and landscape activities	2	0	31	0	0	6	92	131	چالاکیه‌کانی پیشه‌کش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوێنه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	108	0	1	0	7	116	چالاکیه کارگێریه‌کانی نووسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی پشتیوانی کردن له نووسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی تری پشتیوانی کردن له کاره‌کان
Total	4	0	366	0	1	6	118	495	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security									به‌ریوه‌به‌ردنی گشتی و به‌رگری کردن، و دلنایایی کۆمه‌لایه‌تی به زۆر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	8	1	64	0	3	10	1038	1124	کارگێری گشتی و به‌رگریکردن، و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	8	1	64	0	3	10	1038	1124	کۆ

خشتهی 1 «ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جووری چالاکی نابووری
	نادیار	بیانی	تایبته	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Education									فێر کردن
Education	15	3	167	0	3	7	1022	1217	فێر کردن
Total	15	3	167	0	3	7	1022	1217	کۆ
Human Health and Social Work Activities									چالاکییه‌کانی بواری تهن‌دروستی مرۆف و کاری کۆمه‌لایه‌تی
Human health activities	13	0	1235	4	0	2	238	1492	چالاکییه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به تهن‌دروستی مرۆف
Residential care activities	0	0	8	0	1	0	13	22	چالاکییه‌کانی چاودێری کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	1	0	46	0	1	1	64	113	چالاکییه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌بێ مانه‌وه
Total	14	0	1289	4	2	3	315	1627	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation									هونه‌ر و خوشگوزهرانی و کات به‌سه‌ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	5	0	145	0	0	0	14	164	چالاکییه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکییه‌کانی خوشگوزهرانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	1	0	51	0	0	1	59	112	چالاکییه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکیی تری روشنیی
Gambling and betting activities	0	0	8	0	0	0	1	9	چالاکییه‌کانی قوما‌رکردن و گره‌وه‌کردن
Sports activities and amusement and recreation activities	5	0	286	0	1	11	58	361	چالاکییه‌کانی وه‌رزشی و خوشگوزهرانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	11	0	490	0	1	12	132	646	کۆ
Other Service Activities									چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگوزاری
Activities of membership organizations	57	8	564	5	13	140	699	1486	چالاکییه‌کانی ئه‌و رێکخراوانه‌ی خاوه‌ن ئه‌ندامان
Repair of computers and personal and household goods	4	0	1165	0	6	1	3	1179	چاک‌کردنه‌وه‌ی نامێره‌کانی کۆمپیوتەر و کالاً تاکه‌که‌سی و نامالیه‌یه‌کان
Other personal service activities	25	0	1833	0	1	2	5	1866	چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگوزارییه‌ تاکه‌که‌سییه‌کان
Total	86	8	3562	5	20	143	707	4531	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing									ئه‌و چالاکیانه‌ی بژێوی ژیان که سوود له کهسه‌کان وه‌رده‌گرن، و ئه‌وانه‌ش که له بواری به‌ره‌م هێنانی کالاً و خزمه‌تگوزارییه‌ جیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	10	0	0	0	3	14	ئه‌و چالاکیه‌ بژێویانه‌ی خێزان که کهسانیک به‌کارده‌هێنن بۆ کاری نیوماڵ
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	2	0	0	0	0	2	چالاکییه‌ جیا نه‌کراوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کالاً و ئه‌و خزمه‌تگوزارییه‌ی که خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌ت سوودیان ئی وه‌رده‌گرن
Total	1	0	12	0	0	0	3	16	کۆ

خشته 1 « ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پیتی ژینگه و چالاکی ناپووری و جوړی کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جوړی چالاکی ناپووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روهوژی	تیکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies									چالاکیه‌کانی ئەو دەسته و ریکخراوانه‌ی دادوهری نیشتمانی نایانگرتنه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	8	1	0	0	0	0	9	چالاکیه‌کانی ریکخراو و دەسته نۆوده‌وله‌تی و هه‌رمایه‌تییه‌کان و بایۆزخانه و کونسولگه‌رییه بیانییه‌کان
Total	0	8	1	0	0	0	0	9	کۆ
Not Stated	4986	0	616	0	5	7	35	5649	نادیار
Total	4986	0	616	0	5	7	35	5649	کۆ
Sulaimaniya Governorat Urban Total	5628	51	67190	29	362	339	4376	77975	کۆ له شارنشین پارێزگای سلێمانی

خشتهی 1 «ژمارهی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه و چالاکی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جووری چالاکی نابووری	
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			Governmental
Sulaimaniya Governorat Rural								پارێزگای سلیمانی / گوند	
Agriculture, Forestry and Fishing								کشتوکاڵ و قۆزینەوهی دارستانه‌کان و راوه ماسی	
Crop and animal production, hunting and related service activities	83	1	23632	0	2	15	22	23755	چالاکی کشتوکاڵی به‌روبووم و به‌رهمه‌ ناژێله‌ییه‌کان و راو کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ په‌یوه‌ندی‌داره‌کان
Forestry and logging	0	0	3	0	0	0	2	5	قۆزینەوهی دارستان و پیرینی داره‌ ته‌خته‌بییه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	23	0	0	0	1	24	راو کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وه‌ره‌ ناوییه‌کان
Total	83	1	23658	0	2	15	25	23784	کۆ
Mining and Quarrying								به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان	
Mining of coal and lignite	0	0	1	0	0	0	0	1	به‌کانزاکردنی خه‌لوژ و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	1	13	0	0	0	1	15	ده‌ره‌ینانی نه‌وتی خاو و غازی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	1	0	0	0	0	1	به‌کانزا کردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	77	0	0	0	2	79	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	0	1	93	0	0	0	3	97	کۆ
Manufacturing								پیشه‌سازی گۆرڤه‌راوه‌کان	
Manufacture of food products	0	0	78	0	2	0	1	81	پیشه‌سازی به‌رهمه‌ خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	0	0	5	0	0	0	3	8	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌بییه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	0	0	8	0	0	0	0	8	پیشه‌سازی کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	5	0	203	0	0	0	0	208	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	3	0	0	0	0	3	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	0	0	18	0	0	0	0	18	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه‌ له‌پیشه‌سازی راخه‌ر و پیشه‌سازی جووری دروستکراو له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆنینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی کاغەز و به‌رهمه‌کانی کاغەز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	2	0	0	0	0	2	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یاندنی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	0	0	32	0	1	0	1	34	پیشه‌سازی خه‌لوژی کوک و به‌روبوومه‌ نه‌وتییه‌ دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	3	0	0	0	0	3	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه‌ کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی که‌ره‌سته‌ بنه‌رته‌تییه‌کانی دروستکردنی دهرمان و ناماده‌کارییه‌کانی دروستکردنی دهرمان

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه و چالاکی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ	جووری چالاکی نابووری	
	نادیار	بیانی	تایبته	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	جووری کهرتی کارکردن			
						گشتی			حکومی
Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental	Total		
Manufacturing								پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کان	
Manufacture of rubber and plastics products	0	0	15	0	0	0	0	15	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	0	0	125	0	0	0	1	126	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی کانزا نافلزیه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	0	0	2	0	0	0	0	2	پیشه‌سازی فلزاتی بنچینه‌یی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	0	0	77	0	0	0	0	77	پیشه‌سازی به‌ره‌می کانزای تیکه‌له جگه له مه‌کینه‌کان و که‌ره‌سته‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی کۆمپیوتەر و به‌روبوومه ئەلکترۆنی و بیه‌زراوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	1	0	7	0	0	0	2	10	پیشه‌سازی نامیژه کاره‌باییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	1	0	10	0	0	0	0	11	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و نامیژه‌کانی پۆلین نه‌کراو له باه‌تیکه‌ی تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی ئەو ئۆتۆمبیلانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و تانکهری گه‌وره و مام ناوه‌ند
Manufacture of other transport equipment	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی هۆکاره‌کانی تری گواسته‌نوه
Manufacture of furniture	0	0	4	0	0	0	0	4	دروست کردنی که‌ل و په‌ل
Other manufacturing	0	0	3	0	0	0	0	3	پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	7	0	0	0	1	8	دروست کردن و ناویته‌کردنی مه‌کینه و نامیژه‌کان
Total	7	0	602	0	3	0	9	621	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply								کاره‌کانی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمییه هه‌وا	
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	1	0	83	0	4	1	231	320	گه‌یاندنی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمییه هه‌وا
Total	1	0	83	0	4	1	231	320	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities								کاروباری ناو و چالاکی ناوه‌زۆکان و به‌ریۆبه‌ردنی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردنی	
Water collection, treatment and supply	4	0	51	0	0	2	192	249	کۆکۆدنه‌وه و چاره‌سه‌رکردن و گه‌یاندنی ناو
Sewerage	0	0	0	0	0	0	0	0	تۆره‌کانی زێراب و ناوه‌پۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	0	0	2	0	0	0	0	2	چالاکی کۆکردنه‌وه‌ی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردن و رزگار بوون و گه‌رانده‌نوه‌ی که‌ره‌سته‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکییه‌کانی چاره‌سه‌رکردن و خه‌زمه‌تگوزاری تری به‌ریۆبه‌ردنی پاشماوه‌کان
Total	4	0	53	0	0	2	193	252	کۆ
Construction								درووست کردن	
Construction of buildings	1	0	7	0	0	0	0	8	درووستکردنی بیناکان
Civil engineering	1	0	10	0	0	0	7	18	نه‌ندا‌زیاری شارستانی
Specialized construction activities	0	3	8	0	0	0	0	11	چالاکییه‌ پسیۆپیه‌کانی دروستکردن
Total	2	3	25	0	0	0	7	37	کۆ

خشتهی 1 «ژماره‌ی دامه‌زواوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه و چالاکی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جووری چالاکی نابووری	
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌ره‌وه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			Governmental
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles								بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل	
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	0	0	194	0	0	0	0	194	بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	1	0	205	0	0	0	7	213	بازرگانی به‌کۆ، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	8	0	1640	1	4	2	15	1670	بازرگانی به‌تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Total	9	0	2039	1	4	2	22	2077	کۆ
Transportation and Storage								گواستنه‌وه و کۆگایی کردن	
Land transport and transport via pipelines	0	0	25	0	0	0	0	25	گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له‌پینی بزۆیه‌وه
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	0	گواستنه‌وه له‌پینی ناو (گواستنه‌وه‌ی ناوی)
Air transport	0	0	0	0	0	0	0	0	گواستنه‌وه‌ی ئاسمانی
Warehousing and support activities for transportation	8	0	723	0	0	1	14	746	کۆگایی کردن و چالاکیه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Other transportation support activities	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوینه‌ره‌کانه‌وه
Total	8	0	748	0	0	1	14	771	کۆ
Accommodation and Food Service Activities								چالاکی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن	
Accommodation	0	0	28	0	1	0	5	34	مانه‌وه
Food and beverage service activities	0	0	203	0	0	1	1	205	چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزاریه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Total	0	0	231	0	1	1	6	239	کۆ
Information and Communication								زانباری و گه‌یاندن	
Publishing activities	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکیه‌کانی بلاوکردنه‌وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکیه‌کانی به‌ره‌م هینانی فیلم و به‌رنامه‌ی ته‌له‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکردنه‌کان و بلاوکردنه‌وه‌ی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	1	0	0	0	1	2	چالاکی په‌خشی رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن
Telecommunications	0	0	48	0	6	0	2	56	گه‌یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکی به‌رنامه‌نووسیی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی رابوێژکاری و ئەو چالاکیانه‌ی په‌پوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Information service activities	0	0	1	0	0	0	1	2	چالاکی خزمه‌تگوزاریه‌کانی زانیاریه‌کان
Total	0	0	50	0	6	0	6	62	کۆ

خشته 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه و چالاکی نابووری و جوړی کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جوړی چالاکی نابووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Financial and Insurance Activities									چالاکیه‌کانی دارایی و چالاکیه‌کانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکی خزمه‌تگوزاری دارایی جگه له پارهدار کردنی بیمه و سندوقه‌کانی موچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	0	0	0	0	0	پارهدارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وهی بیمه و سندوقه‌کانی موچه‌ی خانه‌نشینی جگه له ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	0	0	0	0	0	1	چالاکیه یارمه‌تیده‌کانی چالاکیه خزمه‌تگوزاریه داراییه‌کان و چالاکیه‌کانی بیمه
Total	1	0	0	0	0	0	1	2	کۆ
Real Estate Activities									چالاکیه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Real estate activities	0	0	23	0	0	0	0	23	چالاکیه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Total	0	0	23	0	0	0	0	23	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities									چالاکیه پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان
Legal and accounting activities	0	0	2	0	0	0	0	2	چالاکیه یاسایی و چالاکیه ژمێریاریه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	0	0	29	0	0	0	1	30	چالاکیه‌کانی نووسینگه سه‌ره‌کیه‌کان، و چالاکیه راویژکاریه‌کان له بواری به‌ریوه‌به‌ردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	0	0	4	0	0	0	1	5	چالاکیه‌کانی ته‌لا‌ر سازی و نه‌ندازیاری، و تاقیکردنه‌وهی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	0	0	0	0	0	0	0	لیکۆلینه‌وه و په‌ره‌پێدان له بواری زانستی
Advertising and market research	1	0	5	0	0	0	0	6	لیکۆلینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	0	0	6	0	0	0	0	6	چالاکیه‌کانی تری پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکی فیتنه‌ری
Total	1	0	46	0	0	0	2	49	کۆ
Administrative and Support Service Activities									چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزاریه کارگێریه‌کان و خزمه‌تگوزاریه پشتیوانیه‌یه‌کان
Rental and leasing activities	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکیه‌کانی به‌کرێ گرتن
Employment activities	0	0	2	0	0	0	0	2	چالاکیه‌کانی به‌کارهێنان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	0	0	0	0	2	2	بریکاریه‌کانی سه‌فه‌ر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ناسمانی کارده‌کن و خزمه‌تگوزاریه‌کانی شوێن گرتن و نه‌و چالاکیانه‌ی په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Security and investigation activities	0	0	0	0	0	0	2	2	چالاکیه‌کانی ناسایش و لیکۆلینه‌وه‌کان
Services to buildings and landscape activities	2	0	4	0	0	0	10	16	چالاکیه‌کانی پیشه‌کش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوێنه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکیه کارگێریه‌کانی نووسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی پشتیوانی کردن له نووسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی تری پشتیوانی کردن له کاره‌کان
Total	2	0	8	0	0	0	14	24	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security									به‌ریوه‌به‌ردنی گشتی و به‌رگری کردن، و دلنایایی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	3	0	13	0	0	0	100	116	کارگێری گشتی و به‌رگریکردن، و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	3	0	13	0	0	0	100	116	کۆ

خشتهی 1 «ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پیتی ژینگه و چالاکیی نابوووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جووری چالاکی نابوووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Education									فێر کردن
Education	22	2	31	4	1	0	1078	1138	فێر کردن
Total	22	2	31	4	1	0	1078	1138	کۆ
Human Health and Social Work Activities									چالاکییه‌کانی بواری تهن‌دروستی مرۆف و کاری کۆمه‌لایه‌تی
Human health activities	6	0	36	1	0	0	291	334	چالاکییه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به تهن‌دروستی مرۆف
Residential care activities	1	0	0	0	0	0	1	2	چالاکییه‌کانی چاودیری کردن له‌گه‌ل مانه‌وه
Social work activities without accommodation	0	1	1	0	0	0	7	9	چالاکییه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌بی مانه‌وه
Total	7	1	37	1	0	0	299	345	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation									هونه‌ر و خوشگوزهرانی و کات به‌سه‌ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	0	0	3	0	0	0	1	4	چالاکییه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکییه‌کانی خوشگوزهرانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	0	0	4	0	0	0	8	12	چالاکییه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکیی تری روشنییری
Gambling and betting activities	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌کانی قوما‌رکردن و گره‌وه‌کردن
Sports activities and amusement and recreation activities	0	0	3	0	0	0	1	4	چالاکییه‌کانی وه‌رزشی و خوشگوزهرانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	0	0	10	0	0	0	10	20	کۆ
Other Service Activities									چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگوزاری
Activities of membership organizations	22	2	100	4	2	22	1019	1171	چالاکییه‌کانی ئه‌و رێکخراوانه‌ی خاوه‌ن ئه‌ندامان
Repair of computers and personal and household goods	0	0	8	0	1	0	0	9	چاک‌کردنه‌وه‌ی نامێره‌کانی کۆمپیوتەر و کالاً تاکه‌که‌سی و نامانییه‌کان
Other personal service activities	1	0	81	0	0	1	5	88	چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگوزارییه‌ تاکه‌که‌سییه‌کان
Total	23	2	189	4	3	23	1024	1268	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing									ئه‌و چالاکیانه‌ی بژێوی ژيان که سوود له کهسه‌کان وه‌رده‌گرن، و ئه‌وانه‌ش که له بواری به‌ره‌م هێنانی کالاً و خزمه‌تگوزارییه‌ جیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	0	0	1	0	0	0	0	1	ئه‌و چالاکیه‌ بژێویانه‌ی خێزان که کهسانیک به‌کارده‌هێنن بۆ کاری نیوما‌ل
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌ جیا نه‌کراوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کالاً و ئه‌و خزمه‌تگوزارییه‌ی که خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌ت سوودیان ئی وه‌رده‌گرن
Total	0	0	1	0	0	0	0	1	کۆ

خشته 1 « ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پیتی ژینگه و چالاکی ناپووری و جۆری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جۆری چالاکی ناپووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies									چالاکیه‌کانی ئەو دەسته و رێکخراوانه‌ی دادوهری نیشتمانی نایانگرتنه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکیه‌کانی رێکخراو و ده‌سته نێوده‌وله‌تی و هه‌رێمایه‌تییه‌کان و بایۆزخانه و کونسولگهرییه بیانییه‌کان
Total	0	0	0	0	0	0	0	0	کۆ
Not Stated	854	0	71	0	0	0	7	932	نادیار
Total	854	0	71	0	0	0	7	932	کۆ
Sulaimaniya Governorat Rural Total	1027	10	28011	10	24	45	3051	32178	کۆ له گوندنشینێ پارێزگاکانی سلێمانی

خشتهی 2 • ژمارهی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پینی ژینگه و ژمارهی کارکه‌ره‌کان و جۆری چالاکی نابوووری

Table 2- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی نابوووری
	ژمارهی کارکه‌ره‌کان	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	ژمارهی کارکه‌ره‌کان	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	ژمارهی کارکه‌ره‌کان	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Sulaimaniya Governorate							پارێزگای سلێمانی
Agriculture, Forestry and Fishing							کشوکۆل و قۆزینه‌وه‌ی دارستانه‌کان و راوه ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	49720	23755	4805	2613	54525	26368	چالاکی کشتوکالی به‌روبووم و به‌ره‌مه ناژمیلیه‌کان و راوه کردن و خزمه‌تگوزارییه په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان
Forestry and logging	64	5	512	21	576	26	قۆزینه‌وه‌ی دارستان و برینی داوه ته‌خته‌بیه‌کان
Fishing and aquaculture	65	24	11	4	76	28	راوه کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وه‌ره ناوییه‌کان
Total	49849	23784	5328	2638	55177	26422	کۆ
Mining and Quarrying							به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان
Mining of coal and lignite	1	1	8	2	9	3	به‌کانزاکردنی خه‌لۆز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	932	15	89	14	1021	29	ده‌ره‌یانی نه‌وتی خاو و غازی سروشتی
Mining of metal ores	13	1	0	0	13	1	به‌کانزا کردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	739	79	124	28	863	107	چالاکیه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	12	1	63	2	75	3	چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	1697	97	284	46	1981	143	کۆ
Manufacturing							پیشه‌سازی گۆپ‌دراوه‌کان
Manufacture of food products	450	81	3505	1123	3955	1204	پیشه‌سازی به‌ره‌مه خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	142	8	156	25	298	33	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌بیه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	70	3	70	3	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	23	8	486	124	509	132	پیشه‌سازی کوتال
Manufacture of wearing apparel	208	208	2736	2098	2944	2306	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	3	3	44	28	47	31	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پینست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	140	18	1158	588	1298	606	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه له‌پیشه‌سازی راخه‌ر ویشه‌سازی جوری دروستکراو له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆنینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	23	10	23	10	پیشه‌سازی کاغهن و به‌ره‌مه‌کانی کاغهن
Printing and reproduction of recorded media	5	2	958	286	963	288	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌پاندنی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	648	34	71	7	719	41	پیشه‌سازی خه‌لۆزی کۆک و به‌روبوومه نه‌وتییه دوپاره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	13	3	139	30	152	33	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه کیمیاوویییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	9	2	9	2	پیشه‌سازی که‌ره‌سته بنه‌ره‌تییه‌کانی دروستکردنی ده‌ره‌مان و ناماده‌کاریه‌کانی دروستکردنی ده‌ره‌مان

خشته 2 • ژماره دامهزراوهکان له پارێزگای سلیمانی به پێی ژینگه و ژماره کارکهرهکان و جۆری چالاکی نابووری

Table 2- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی نابووری
	ژماره کارکهرهکان	ژماره دامهزراوهکان	ژماره کارکهرهکان	ژماره دامهزراوهکان	ژماره کارکهرهکان	ژماره دامهزراوهکان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Manufacturing							پیشهسازییه گۆردراوهکان
Manufacture of rubber and plastics products	193	15	400	123	593	138	پیشهسازی بههرمهکانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	3071	126	3245	320	6316	446	پیشهسازی بههرمهکانی کانزا نافلزیهکانی تر
Manufacture of basic metals	13	2	85	53	98	55	پیشهسازی فلزاتی بچینهی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	439	77	5682	2868	6121	2945	پیشهسازی بههرمی کانزای تیکه له جگه له مەکینهکان و کهرستهکان
Manufacture of computer, electronic and optical products	0	0	70	54	70	54	پیشهسازی کۆمپیوتەر و بریوبومه ئەلکترونی و بینراوهکان
Manufacture of electrical equipment	91	10	37	24	128	34	پیشهسازی نامێره کارهبایهکان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	59	11	150	54	209	65	پیشهسازی کهرسته و نامێرهکانی پوئین ئەکراو له بابەتیکێ تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	3	2	3	2	پیشهسازی ئەو ئۆتۆمبیلانە برۆنەرمان ههیه و تانکەری گهوره و مام ناوهند
Manufacture of other transport equipment	0	0	32	12	32	12	پیشهسازی هۆکارهکانی تری گواستنهوه
Manufacture of furniture	9	4	1016	506	1025	510	دروست کردنی کهل و پهل
Other manufacturing	19	3	64	41	83	44	پیشهسازییه گۆردراوهکانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	13	8	1376	444	1389	452	دروست کردن و ناویتهکردنی مهکینه و نامێرهکان
Total	5539	621	21515	8825	27054	9446	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply							کارهکانی کارهبا و غاز و ههلم و سارد و گهرمییه ههوا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	850	320	2394	352	3244	672	گهیاندنێ کارهبا و غاز و ههلم و سارد و گهرمییه ههوا
Total	850	320	2394	352	3244	672	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities							کاروباری ئاو و چالاکی ئاوهرژۆکان و بهریۆبهردنی پاشماوهکان و چارهسهرکردنی
Water collection, treatment and supply	551	249	1681	143	2232	392	کۆژدنهوه و چارهسهرکردن و گهیاندنێ ئاو
Sewerage	0	0	18	7	18	7	تۆزهکانی زێراب و ناوچۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	7	2	1571	27	1578	29	چالاکییه کۆژدنهوهی پاشماوهکان و چارهسهرکردن و زکار بوون و گهراندنهوهی کهرستهکان
Remediation activities and other waste management services	1	1	0	0	1	1	چالاکییهکانی چارهسهرکردن و خزمهتگوزاری تری بهریۆبهردنی پاشماوهکان
Total	559	252	3270	177	3829	429	کۆ
Construction							درووست کردن
Construction of buildings	37	8	1420	244	1457	252	درووستکردنی بیناکان
Civil engineering	212	18	1676	41	1888	59	ئهنهزایاری شارستانی
Specialized construction activities	379	11	1236	317	1615	328	چالاکییه پسپۆزیهکانی دروستکردن
Total	628	37	4332	602	4960	639	کۆ

خشتهی 2 • ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پێی ژینگه و ژماره‌ی کارکهره‌کان و جۆری چالاکی نابووری

Table 2- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی نابووری
	ژماره‌ی کارکهره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکهره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکهره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles							بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن نه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	431	194	11676	5804	12107	5998	بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن نه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	823	213	7103	3349	7926	3562	بازرگانی به‌کۆ، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	3534	1670	47328	30540	50862	32210	بازرگانی به تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Total	4788	2077	66107	39693	70895	41770	کۆ
Transportation and Storage							گواستنه‌وه و کۆگایی کردن
Land transport and transport via pipelines	46	25	601	89	647	114	گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له پێی بۆریه‌وه
Water transport	0	0	5	2	5	2	گواستنه‌وه له پێی ناو (گواستنه‌وه‌ی ناوی)
Air transport	0	0	128	9	128	9	گواستنه‌وه‌ی ناسمانی
Warehousing and support activities for transportation	1218	746	9637	4714	10855	5460	کۆگایی کردن و چالاکیه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Other transportation support activities	0	0	698	33	698	33	چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوینه‌ره‌کانه‌وه
Total	1264	771	11069	4847	12333	5618	کۆ
Accommodation and Food Service Activities							چالاکی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن
Accommodation	131	34	2279	312	2410	346	مانه‌وه
Food and beverage service activities	719	205	6296	2608	7015	2813	چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزاریه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Total	850	239	8575	2920	9425	3159	کۆ
Information and Communication							زانباری و گه‌یاندن
Publishing activities	2	1	1023	38	1025	39	چالاکیه‌کانی بلاککردنه‌وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	0	0	101	63	101	63	چالاکیه‌کانی به‌ره‌م هێنانی فیلم و به‌رنامه‌ی تله‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکراوه‌کان و بلاک کردنه‌وه‌ی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	62	2	166	13	228	15	چالاکی په‌خشی رادیۆ و تله‌فزیۆن
Telecommunications	314	56	1905	217	2219	273	گه‌یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	1	1	46	27	47	28	چالاکی به‌رنامه‌نووسیی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی راویژکاری و نه‌و چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Information service activities	7	2	480	31	487	33	چالاکی خزمه‌تگوزاریه‌کانی زانیاریه‌کان
Total	386	62	3721	389	4107	451	کۆ

خشته 2 • ژماره دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه و ژماره کارکره‌کان و جۆری چالاکی نابووری

Table 2- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی نابووری
	ژماره کارکره‌ره‌کان	ژماره دامه‌زراوه‌کان	ژماره کارکره‌ره‌کان	ژماره دامه‌زراوه‌کان	ژماره کارکره‌ره‌کان	ژماره دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Financial and Insurance Activities							چالاکیه‌کانی دارایی و چالاکیه‌کانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	7	1	1587	55	1594	56	چالاکی خزمه‌تگوزاری دارایی جگه له بهره‌دار کردنی بیمه و سندوقه‌کانی موچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	162	9	162	9	بهره‌دارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وه‌ی بیمه و سندوقه‌کانی موچه‌ی خانه‌نشینی جگه له دهسته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	0	1	716	243	716	244	چالاکیه یارمه‌تیده‌ره‌کانی چالاکیه خزمه‌تگوزاریه داراییه‌کان و چالاکیه‌کانی بیمه
Total	7	2	2465	307	2472	309	کۆ
Real Estate Activities							چالاکیه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Real estate activities	36	23	1446	715	1482	738	چالاکیه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Total	36	23	1446	715	1482	738	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities							چالاکیه پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان
Legal and accounting activities	4	2	1590	193	1594	195	چالاکیه یاسایی و چالاکیه ژمێریاریه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	161	30	718	154	879	184	چالاکیه‌کانی نوسینگه سه‌رمکپیه‌کان، و چالاکیه راویژکاریه‌کان له بواری به‌ریوه‌به‌ردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	180	5	1117	89	1297	94	چالاکیه‌کانی ته‌لا‌سازی و نه‌اندازیاری، و تاقیکردنه‌وه‌ی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	0	36	5	36	5	لیکۆلینه‌وه و په‌رهبێندان له بواری زانستی
Advertising and market research	19	6	154	12	173	18	لیکۆلینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	17	6	1503	627	1520	633	چالاکیه‌کانی تری پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	0	0	273	70	273	70	چالاکی فیتنه‌ره‌ری
Total	381	49	5391	1150	5772	1199	کۆ
Administrative and Support Service Activities							چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزاریه کارگێریه‌کان و خزمه‌تگوزاریه پشتیوانیه‌یه‌کان
Rental and leasing activities	4	1	209	161	213	162	چالاکیه‌کانی به‌کرێ گرتن
Employment activities	6	2	20	5	26	7	چالاکیه‌کانی به‌کارهێنان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	31	2	169	47	200	49	بریکاریه‌کانی سه‌فه‌ر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ناسمانی کارده‌کن و خزمه‌تگوزاریه‌کانی شوێن گرتن و نه‌وه
Security and investigation activities	25	2	688	35	713	37	چالاکیه‌کانی په‌یوه‌نددییان پێوه‌هه‌یه
Services to buildings and landscape activities	371	16	5018	131	5389	147	چالاکیه‌کانی ناسایش و لیکۆلینه‌وه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	1	1	386	116	387	117	چالاکیه‌کانی پیشکەش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوێنه‌کان
Total	438	24	6490	495	6928	519	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security							به‌ریوه‌به‌ردنی گه‌شتی و به‌رگری کردن، و دلنیاپی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	4604	116	49157	1124	53761	1240	کارگێری گه‌شتی و به‌رگریکردن، و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	4604	116	49157	1124	53761	1240	کۆ

خشتهی 2 • ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پیتی ژینگه و ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان و جۆری چالاکی نابووری

Table 2- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural		Urban		Total		جۆری چالاکی نابووری
	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Education							فێر کردن
Education	12534	1138	41048	1217	53582	2355	فێر کردن
Total	12534	1138	41048	1217	53582	2355	کۆ
Human Health and Social Work Activities							چالاکیه‌کانی بواری تهن‌دروستی مروف و کاری کۆمه‌لایه‌تی
Human health activities	1449	334	13877	1492	15326	1826	چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به تهن‌دروستی مروف
Residential care activities	2	2	358	22	360	24	چالاکیه‌کانی چاودێری کردن له‌گه‌ن مانه‌وه
Social work activities without accommodation	125	9	1887	113	2012	122	چالاکیه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌بێ مانه‌وه
Total	1576	345	16122	1627	17698	1972	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation							هونه‌ر و خوشگوزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	9	4	740	164	749	168	چالاکیه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکیه‌کانی خوشگوزه‌رانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	45	12	822	112	867	124	چالاکیه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکی تری روشنی‌بری
Gambling and betting activities	0	0	129	9	129	9	چالاکیه‌کانی قوماکردن و گره‌وه‌کردن
Sports activities and amusement and recreation activities	10	4	2129	361	2139	365	چالاکیه‌کانی وهرزی و خوشگوزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	64	20	3820	646	3884	666	کۆ
Other Service Activities							چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگوزاری
Activities of membership organizations	1957	1171	15536	1486	17493	2657	چالاکیه‌کانی نه‌و رێکخراوانه‌ی خاوه‌ن نه‌ندان
Repair of computers and personal and household goods	13	9	1741	1179	1754	1188	چاککردنه‌وه‌ی نامێره‌کانی کۆمپیوتەر و کالاً تاکه‌کەسی و نامالییه‌کان
Other personal service activities	132	88	3292	1866	3424	1954	چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگوزارییه‌ تاکه‌کەسییه‌کان
Total	2102	1268	20569	4531	22671	5799	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing							نه‌و چالاکیانه‌ی بژێوی ژيان که سوود له‌ کهسه‌کان وهرده‌گرن، و نه‌وانه‌ش که له‌ بواری به‌ره‌م هێنانی کالاً و خزمه‌تگوزارییه‌ جیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	1	1	198	14	199	15	نه‌و چالاکیه‌ بژێویانه‌ی خێزان که کهسه‌نێک به‌کارده‌هێنن بۆ کاری نێوماڵ
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	3	2	3	2	چالاکیه‌ جیا نه‌کراوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کالاً و نه‌و خزمه‌تگوزاریانه‌ی که خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌ت سوودیان ئی وهرده‌گرن
Total	1	1	201	16	202	17	کۆ

خشته 2 • ژماره دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پێی ژینگه و ژماره کارکهره‌کان و جۆری چالاکی نابوووری

Table 2- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی نابوووری
	ژماره کارکهره‌کان	ژماره دامه‌زراوه‌کان	ژماره کارکهره‌کان	ژماره دامه‌زراوه‌کان	ژماره کارکهره‌کان	ژماره دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies							چالاکیه‌کانی نهو دهسته و رێکخراوانه‌ی دادوهریی نیشتمانی نایانگرتیه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	0	174	9	174	9	چالاکیه‌کانی رێکخراو و دهسته نێوده‌وله‌تی و مه‌زمايه‌تییه‌کان و بایۆزخانه و کونسولگریه‌ بیانییه‌کان
Total	0	0	174	9	174	9	کۆ
Not Stated	304	932	2430	5649	2734	6581	نادیار
Total	304	932	2430	5649	2734	6581	کۆ
Sulaimaniya Governorate Grand Total	88457	32178	275908	77975	364365	110153	کۆی گشتی له پارێزگای سلیمانی

خشتهی 3 - ژمارهی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلێمانی به پێی ژینگه و ژمارهی کریکاران و جووری کهرتی کار

Table 3- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type Sector of Work

Type Sector of Work	Rural	گوند	Urban	شار	کۆ	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	ژۆری کهرتی کارکردن
	ژمارهی کارکه‌ره‌کان	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	ژمارهی کارکه‌ره‌کان	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	ژمارهی کارکه‌ره‌کان		
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Sulaimaniya Governorate							پارێزگای سلێمانی
Governmental	22317	3051	129340	4376	151657	7427	حكومی
Public	70	45	4352	339	4422	384	گشتی
Mixed	473	24	1531	362	2004	386	تێكه‌لاو
Cooperative	63	10	204	29	267	39	هه‌ره‌وه‌زی
Private	65089	28011	139367	67190	204456	95201	تایبیت
foreign	409	10	611	51	1020	61	بیانی
Not Stated	36	1027	503	5628	539	6655	نادیار
Total	88457	32178	275908	77975	364365	110153	کۆ

خشتەى 4 - ژمارەى دامەزرادەکان لە پارێزگای سلیمانی بە پێى ژینگە، ژمارەى کارکەرەکانیان و جۆرى چالاکیى نابوورى

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەى کارکەرەکان No. of Employees								کۆ Total	جۆرى چالاکیى نابوورى
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
	Sulaimaniya Governorate									
پارێزگای سلیمانی										
Agriculture, Forestry and Fishing										
کشتوکال و ھۆزینەوێ دارستانەکان و راوھ ماسی										
Crop and animal production, hunting and related service activities	135	0	0	1	3	128	1444	24657	26368	چالاکیى کشتوکالی بەروبووم و بەرھەمە نازەنێیەکان و راو کردن و خزەمەتگوزارییە پەيوەندیدارەکان
Forestry and logging	0	0	0	1	0	18	2	5	26	قۆزینەوێ دارستان و بېرنی دارە تەختەییەکان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	1	4	23	28	راو کردنی ماسی و بەخێوکردنی زیندەوەرە ئاوییەکان
Total	135	0	0	2	3	147	1450	24685	26422	کۆ
Mining and Quarrying										
بەکانزاکردن و بەکارھێنانی کانە بەردینەکان										
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	1	2	3	بەکانزاکردنی خەلۆز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	0	1	0	2	5	16	5	29	دەرھێنانی ئەوتی خاوی و غازى سروشتی
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	1	0	0	1	بە کانزاکردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	45	34	28	107	چالاکییەکانی تری بەکانزاکردن و بەکارھێنانی کانە بەردینەکان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	3	0	0	3	چالاکییەکانی خزەمەتگوزارییەکانی یارمەتیدانی بەکانزاکردن
Total	0	0	1	0	2	54	51	35	143	کۆ
Manufacturing										
پیشەسازی گۆردراوەکان										
Manufacture of food products	22	0	0	0	4	24	139	1015	1204	پیشەسازی بەرھەمە خۆراکییەکان
Manufacture of beverages	1	0	0	0	1	7	6	18	33	پیشەسازی خواردنەوہییەکان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	1	0	0	2	3	پیشەسازی بەروبوومی توتن
Manufacture of textiles	1	0	0	1	2	3	1	124	132	پیشەسازی کوتال
Manufacture of wearing apparel	24	0	0	0	0	4	7	2271	2306	پیشەسازی جل و بەرگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	0	31	31	پیشەسازی بەروبوومەکانی پێست و بەروبوومەکانی تری ھاوشیوہ
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	3	0	0	0	0	6	21	576	606	پیشەسازی تەختە و بەروبوومەکانی و تەپەنۆز جگە لەپیشەسازی راخەر و پیشەسازی جوری دروستکراو لەپوش و کەرەستەکانی ھۆننەوہ
Manufacture of paper and paper products	1	0	0	0	0	0	1	8	10	پیشەسازی کاغەز و بەرھەمەکانی کاغەز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	2	1	7	15	263	288	چاپکردن و لەبەرگرتنەوہ و ھۆکارەکانی راگەیانندی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	0	0	3	18	11	8	41	پیشەسازی خەلۆزی کۆک و بەروبوومە ئەوتییە دوایەرہبووہکان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	3	9	21	33	پیشەسازی کەرەستە و بەروبوومە کیمیاییەکان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	0	0	1	1	2	پیشەسازی کەرەستە بنەرەتییەکانی دروستکردنی دەرمان و نامادەکارییەکانی دروستکردنی دەرمان

خشتی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه، ژماره‌ی کارکهره‌کانیان و جوړی چالاکسی نابووړی

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکهره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکسی نابووړی
	نادیاری Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
	Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles									
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	24	0	0	2	4	33	164	5771	5998	بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن نه‌وانه‌ی بزوینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	30	0	0	1	1	70	186	3274	3562	بازرگانی به‌کۆ، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزوینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	267	0	1	3	10	124	495	31310	32210	بازرگانی به‌تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزوینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Total	321	0	1	6	15	227	845	40355	41770	کۆ
Transportation and Storage										
Land transport and transport via pipelines	1	0	0	1	0	9	23	80	114	گواستنه‌وه‌ی و شکانی و گواستنه‌وه له پێی بزوینه‌وه
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	2	2	گواستنه‌وه له پێی ناو (گواستنه‌وه‌ی ناوی)
Air transport	0	0	0	0	1	2	0	6	9	گواستنه‌وه‌ی ناسمانی
Warehousing and support activities for transportation	188	0	0	6	16	72	128	5050	5460	کۆگایی کردن و چالاکسیه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Other transportation support activities	0	0	0	1	2	13	3	14	33	چالاکسی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوێنه‌ره‌کانه‌وه
Total	189	0	0	8	19	96	154	5152	5618	کۆ
Accommodation and Food Service Activities										
Accommodation	32	0	0	3	4	45	51	211	346	مانه‌وه
Food and beverage service activities	25	0	0	1	1	71	190	2525	2813	چالاکسیه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Total	57	0	0	4	5	116	241	2736	3159	کۆ
Information and Communication										
Publishing activities	0	0	0	2	3	10	6	18	39	چالاکسیه‌کانی بلاوکردنه‌وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	0	0	0	0	0	1	1	61	63	چالاکسیه‌کانی به‌رهمه‌ هینانی فیلم و به‌رنامه‌ی تله‌فزیونی و ده‌نگه‌ تۆمارکراوه‌کان و بلاوکردنه‌وه‌ی موسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	2	5	4	4	15	چالاکسی په‌خشی رادیو و تله‌فزیون
Telecommunications	2	0	0	6	5	26	24	210	273	گه‌یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	0	0	0	0	1	27	28	چالاکسی به‌رنامه‌نوسیی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی رابوێژکاری و ئه‌و چالاکسیه‌کانی په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Information service activities	1	0	0	1	0	11	5	15	33	چالاکسی خزمه‌تگوزارییه‌کانی زانیارییه‌کان
Total	3	0	0	9	10	53	41	335	451	کۆ

خشتی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جوړی چالاکسی نابووړی

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکسی نابووړی
	نادیاری Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Financial and Insurance Activities	چالاکسیه‌کانی دارایی و چالاکسیه‌کانی بیمه									
Financial service activities, except insurance and pension funding	2	0	0	3	4	33	5	9	56	چالاکسی خزمه‌تگوزاری دارایی جگه له پارهدار کردنی بیمه و سندوقه‌کانی مووچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	0	1	4	4	0	9	پارهدارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وی بیمه و سندوقه‌کانی مووچه‌ی خانه‌نشینی جگه له دهسته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	4	0	0	0	1	6	11	222	244	چالاکسیه یارمه‌تیده‌ره‌کانی چالاکسیه خزمه‌تگوزاریه داراییه‌کان و چالاکسیه‌کانی بیمه
Total	6	0	0	3	6	43	20	231	309	کۆ
Real Estate Activities	چالاکسیه‌کانی خانوو و زهوی و زار									
Real estate activities	6	0	0	0	1	5	13	713	738	چالاکسیه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Total	6	0	0	0	1	5	13	713	738	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities	چالاکسیه پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان									
Legal and accounting activities	4	0	1	2	3	11	14	160	195	چالاکسیه یاسایی و چالاکسیه ژمیریاریه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	8	0	0	0	1	24	27	124	184	چالاکسیه‌کانی نو‌سینگه سه‌ره‌کیه‌کان، و چالاکسیه راویژکاریه‌کان له بواری به‌زۆه‌به‌ردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	2	0	0	5	1	4	15	67	94	چالاکسیه‌کانی ته‌لار سازی و نه‌اندازیاری، و تاقیکردنه‌وه‌ی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	0	0	0	0	1	1	3	5	لیکۆلینه‌وه و پهره‌پێدان له بواری زانستی
Advertising and market research	1	0	0	1	0	0	3	13	18	لیکۆلینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	1	0	0	0	4	6	14	608	633	چالاکسیه‌کانی تری پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	0	0	0	0	0	10	5	55	70	چالاکسی قیته‌ره‌ری
Total	16	0	1	8	9	56	79	1030	1199	کۆ
Administrative and Support Service Activities	چالاکسیه‌کانی خزمه‌تگوزاریه کارگێریه‌کان و خزمه‌تگوزاریه پشتیوانیه‌یه‌کان									
Rental and leasing activities	2	0	0	0	0	0	2	158	162	چالاکسیه‌کانی به‌کری گرتن
Employment activities	1	0	0	0	0	0	3	3	7	چالاکسیه‌کانی به‌کارهێنان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	0	0	0	4	8	37	49	بریکاریه‌کانی سه‌فه‌ر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ناسمانی کارده‌که‌ن و خزمه‌تگوزاریه‌کانی شوین گرتن و نه‌و
Security and investigation activities	0	0	0	1	3	11	4	18	37	چالاکسیه‌کانی په‌وه‌ن‌دیوان پیوه‌هه‌به
Services to buildings and landscape activities	5	0	0	12	23	58	17	32	147	چالاکسیه‌کانی پیشه‌که‌ش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوینه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	2	0	0	0	2	5	2	106	117	چالاکسیه کارگێریه‌کانی نووسینگه‌کان و چالاکسیه‌کانی پشتیوانی کردن له نووسینگه‌کان و چالاکسیه‌کانی تری پشتیوانی کردن له کاره‌کان
Total	10	0	0	13	28	78	36	354	519	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	به‌زیوه‌به‌ردنی گه‌شتی و به‌رگری کردن، و دلنهایی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر									
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	29	4	10	92	146	581	187	191	1240	کارگێری گه‌شتی و به‌رگری کردن، و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	29	4	10	92	146	581	187	191	1240	کۆ

خشتى 4 - ژماره داهه زراوه كان له پاريزگای سلیمانی به پینی ژینگه، ژماره کارکهره کانیاں و جوړی چالاکسی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکهره کان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکسی نابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
	Education									
Education	56	0	1	47	248	1115	566	322	2355	فینر کردن
Total	56	0	1	47	248	1115	566	322	2355	کۆ
Human Health and Social Work Activities										چالاکسیه کاننی بواری تهندروستی مرؤف و کاری کۆمه لایه تی
Human health activities	26	0	1	27	42	145	166	1419	1826	چالاکسیه کاننی په یوه نندیدار به تهندروستی مرؤف
Residential care activities	1	0	0	0	2	11	6	4	24	چالاکسیه کاننی چاریدی کردن له گهل مانوه
Social work activities without accommodation	1	0	0	1	9	61	25	25	122	چالاکسیه کاننی کاری کۆمه لایه تی، به بی مانوه
Total	28	0	1	28	53	217	197	1448	1972	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation										هونهر و خوشگوزهرانی و کات به سهر بردن
Creative, arts and entertainment activities	8	0	0	0	2	17	11	130	168	چالاکسیه کاننی نوښگری و هونهرکان و چالاکسیه کاننی خوشگوزهرانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	4	0	0	0	4	20	20	76	124	چالاکسیه کاننی کتبخانه و پاریزراوه کان و موزه خانه و چالاکسی تری رۆشنیری
Gambling and betting activities	0	0	0	0	1	2	1	5	9	چالاکسیه کاننی قومارکردن و گره وکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	10	0	0	1	5	52	60	237	365	چالاکسیه کاننی وهرزی و خوشگوزهرانی و کات به سهر بردن
Total	22	0	0	1	12	91	92	448	666	کۆ
Other Service Activities										چالاکسیه کاننی تری خزمه تگوزاری
Activities of membership organizations	111	0	0	15	39	354	315	1823	2657	چالاکسیه کاننی نهو ریکخراوانه ی خاوه ن نه ندان
Repair of computers and personal and household goods	5	0	0	0	0	6	16	1161	1188	چاکرکړنه ووی نامیزه کاننی کۆمپیوتهر و کلا تاکه که سی و نامالییه کان
Other personal service activities	27	0	0	1	1	2	25	1898	1954	چالاکسیه کاننی تری خزمه تگوزارییه تاکه که سییه کان
Total	143	0	0	16	40	362	356	4882	5799	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										نهو چالاکسیه کاننی بژوی زیان که سوود له که سه کان وهرده گرن، و نهوانه ش که له بواری به رهه م هینانی کلا و خزمه تگوزارییه جیا نه کراوه کان بۆ به کارهینانی تاییه تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	0	0	2	3	1	8	15	نهو چالاکسیه بژوییه نه ی خیزان که که سانیک به کارههینن بۆ کاری نیومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	2	2	چالاکسیه جیا نه کراوه کاننی به رهه م هینانی کلا و نهو خزمه تگوزارییه نه ی که خیزان بۆ به کارهینانی تاییه ت سوودیان ئی وهرده گرن
Total	1	0	0	0	2	3	1	10	17	کۆ

خشته 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جوړی چالاکیی نابووړی

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ	جوړی چالاکیی نابووړی
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies										چالاکیه‌کانی نه‌و دهسته و ریکخراوانه‌ی دادوهریی نیشتمانی نایانگرتیه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	0	0	0	0	8	1	0	9	چالاکیه‌کانی ریکخراو و دهسته نیوده‌وله‌تی و ههرتیمایه‌تییه‌کان و بالیۆرخانه و کونسولگهریه‌یه بیانیه‌کان
Total	0	0	0	0	0	8	1	0	9	کۆ
Not Stated	6025	0	0	3	11	31	33	478	6581	نادیار
Total	6025	0	0	3	11	31	33	478	6581	کۆ
Sulaimaniya Governorate Grand Total	7176	6	16	265	665	3655	4997	93373	110153	کۆی گشتی له پارێزگای سلیمانی

خشتی 4 - ژمارهی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه، ژمارهی کارکهره‌کانیان و جۆری چالاکیی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارهی کارکهره‌کان No. of Employees								کۆ	جۆری چالاکیی نابووری
	نادیاری Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
									Total	
Sulaimaniya Governorate\ Urban										پارێزگای سلیمانی / شارنشین
Agriculture, Forestry and Fishing										کشوکاڵ و قۆزینه‌وه‌ی دارستانه‌کان و راه ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	41	0	0	1	1	26	69	2475	2613	چالاکیی کشتوکاڵی به‌روبووم و به‌رهههه نازنه‌لییه‌کان و راه کردن و خزمه‌تگوزارییه په‌یوه‌ندی‌داره‌کان
Forestry and logging	0	0	0	1	0	15	2	3	21	قۆزینه‌وه‌ی دارستان و پیرینی داره ته‌خته‌یییه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	0	1	3	4	راه کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وه‌ره ناوییه‌کان
Total	41	0	0	2	1	41	72	2481	2638	کۆ
Mining and Quarrying										به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	1	1	2	به‌کانزاکردنی خه‌لۆز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	0	0	0	0	2	9	3	14	ده‌رهێنانی نه‌وتی خاو و غازی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	0	0	به‌کانزاکردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	2	9	17	28	چالاکیه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	2	0	0	2	چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	0	0	0	0	0	6	19	21	46	کۆ
Manufacturing										پیشه‌سازی گۆردراوه‌کان
Manufacture of food products	21	0	0	0	1	20	132	949	1123	پیشه‌سازی به‌رهههه خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	1	0	0	0	0	5	5	14	25	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌یییه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	1	0	0	2	3	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	1	0	0	1	2	2	0	118	124	پیشه‌سازی کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	19	0	0	0	0	4	7	2068	2098	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	0	28	28	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	3	0	0	0	0	3	19	563	588	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆز جگه له‌پیشه‌سازی راخه‌ر و پیشه‌سازی جوری دروستکراو له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆنینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	1	0	0	0	0	0	1	8	10	پیشه‌سازی کاغهن و به‌رههه‌مه‌کانی کاغهن
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	2	1	7	15	261	286	چاپکردن و له‌به‌رگرته‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یاندنی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	0	0	0	2	4	0	7	پیشه‌سازی خه‌لۆزی کۆک و به‌روبوومه نه‌وتیییه دویاره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	3	7	20	30	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	0	0	1	1	2	پیشه‌سازی که‌ره‌سته بنه‌ره‌تیییه‌کانی دروستکردنی دهرمان و ناماده‌کاریه‌کانی دروستکردنی دهرمان

خشتەى 4 - ژمارەى دامەزرادەكان لە پارێزگای سلیمانی بە پینی ژینگە، ژمارەى كارەرهكانیان و جۆرى چالاكیى نابوورى

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەى كارەرهكان No. of Employees								كۆ Total	جۆرى چالاكیى نابوورى
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Manufacturing	پيشەسازییە گۆردراوەكان									
Manufacture of rubber and plastics products	0	0	0	0	0	5	18	100	123	پيشەسازى بەرھەمەكانى لاستىك و باغە
Manufacture of other non-metallic mineral products	1	1	0	0	1	43	119	155	320	پيشەسازى بەرھەمەكانى كانزا نافلزییەكانى تر
Manufacture of basic metals	1	0	0	0	0	0	1	51	53	پيشەسازى فلزاتى بچپینەى
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	31	0	0	0	1	19	74	2743	2868	پيشەسازى بەرھەمى كانزای تیکەلە جگە لە مەكینەكان و كەرەستەكان
Manufacture of computer, electronic and optical products	2	0	0	0	0	0	0	52	54	پيشەسازى كۆمپيوتەر و بەروبوومە ئەلكترۆنى و بینراوەكان
Manufacture of electrical equipment	0	0	0	0	0	0	0	24	24	پيشەسازى نامێرە كارەباییەكان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	0	0	0	0	0	1	5	48	54	پيشەسازى كەرەستە و نامێرەكانى پۆلین نەكراو لە بابەتێكى تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	0	0	2	2	پيشەسازى ئەو ئۆتۆمبیلانەى بزۆنەرێان ھەبە و تانكەرى گەورە و مام ناوھەند
Manufacture of other transport equipment	0	0	0	0	0	1	0	11	12	پيشەسازى ھۆكارەكانى تری گواستەنەو
Manufacture of furniture	7	0	0	0	0	3	15	481	506	دروست كردنى كەل و پەل
Other manufacturing	0	0	0	0	0	0	1	40	41	پيشەسازییە گۆردراوەكانى تر
Repair and installation of machinery and equipment	6	0	0	1	5	8	9	415	444	دروست كردن و ناوێتەكردنى مەكینە و نامێرەكان
Total	95	1	0	4	12	126	433	8154	8825	كۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply	كارەكانى كارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیى ھەوا									
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	2	0	0	2	12	32	18	286	352	گەياندى كارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیى ھەوا
Total	2	0	0	2	12	32	18	286	352	كۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities	كاروبارى ناو و چالاكیى ناوھەرزگان و بەرپۆشەبەردنى پاشماوەكان و چارەسەرکردنى									
Water collection, treatment and supply	2	0	0	4	4	25	23	85	143	كۆكۆدەنەو و چارەسەرکردن و گەياندى ناو
Sewerage	0	0	0	0	0	0	2	5	7	تۆرەكانى زێراب و ناوھەرز
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	0	0	0	6	3	11	1	6	27	چالاكیى كۆكردنەو پاشماوەكان و چارەسەرکردن و رزگار بوون و گەراندىنەو كەرەستەكان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاكیەكانى چارەسەرکردن و خزمەتگوزارى تری بەرپۆشەبەردنى پاشماوەكان
Total	2	0	0	10	7	36	26	96	177	كۆ
Construction	درووست كردن									
Construction of buildings	7	0	0	0	4	36	36	161	244	درووستكردنى بیناكان
Civil engineering	1	0	1	3	2	13	6	15	41	ئەندازىارى شارستانى
Specialized construction activities	3	0	0	1	4	15	11	283	317	چالاكیە پەسپۆزىیەكانى درووستكردن
Total	11	0	1	4	10	64	53	459	602	كۆ

خشتى 4 - ژماره داهه زراوهكان له پاريزگای سلیمانی به پنی ژینگه، ژماره کارکهرهکانیان و جوری چالکی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکهرهکان No. of Employees								کۆ Total	جۆری چالکی نابووری
	نادیاری Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles										بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنهوی هۆکارهکانی هاتووچۆ کردن نهوانهی بزۆینهریان ههیه و ماتۆرسیکل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	24	0	0	2	4	32	154	5588	5804	بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنهوی هۆکارهکانی هاتووچۆ کردن نهوانهی بزۆینهریان ههیه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	29	0	0	1	1	54	158	3106	3349	بازرگانی بهکۆ، جگه له هۆکارهکانی هاتووچۆ کردن بزۆینهردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	258	0	0	3	10	104	451	29714	30540	بازرگانی به تاک، جگه له هۆکارهکانی هاتووچۆ کردن بزۆینهردار و ماتۆرسیکل
Total	311	0	0	6	15	190	763	38408	39693	کۆ
Transportation and Storage										گواستنهوه و کۆگایی کردن
Land transport and transport via pipelines	1	0	0	1	0	8	23	56	89	گواستنهوهی وشکانی و گواستنهوه له پنی بۆریهوه
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	2	2	گواستنهوه له پنی ناو (گواستنهوهی ناوی)
Air transport	0	0	0	0	1	2	0	6	9	گواستنهوهی ناسمانی
Warehousing and support activities for transportation	168	0	0	6	15	65	109	4351	4714	کۆگایی کردن و چالکیهکانی پشتگیری کردن له گواستنهوه
Other transportation support activities	0	0	0	1	2	13	3	14	33	چالکی پۆسته و گهیاندن بیهستانهکان له ریگای نوینهرهکانهوه
Total	169	0	0	8	18	88	135	4429	4847	کۆ
Accommodation and Food Service Activities										چالکی خزمهتگوزاری مانهوه و خواردن
Accommodation	32	0	0	3	4	42	48	183	312	مانهوه
Food and beverage service activities	25	0	0	0	0	59	179	2345	2608	چالکیهکانی خزمهتگوزارییهکانی خواردن و خواردنهوه
Total	57	0	0	3	4	101	227	2528	2920	کۆ
Information and Communication										زانیاری و گهیاندن
Publishing activities	0	0	0	2	3	10	6	17	38	چالکیهکانی بلاوکردنهوه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	0	0	0	0	0	1	1	61	63	چالکیهکانی بهرهم هینانی فیلم و بهرنامهی تلهفزیونی و دهنگه تۆمارکراوهکان و بلاو کردنهوی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	1	5	4	3	13	چالکی پهخشی رادیو و تلهفزیون
Telecommunications	2	0	0	5	5	25	21	159	217	گهیاندن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	0	0	0	0	1	26	27	چالکی بهرنامهنوسایی کۆمپیوتەر و شارهزایی راویژکاری و لهو چالکیهکانی پهیههاندیان پیوه ههیه
Information service activities	1	0	0	1	0	11	4	14	31	چالکی خزمهتگوزارییهکانی زانیارییهکان
Total	3	0	0	8	9	52	37	280	389	کۆ

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جووری چالاکیی نابوووری

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جووری چالاکیی نابوووری
	نادیاری Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Financial and Insurance Activities	چالاکیه‌کانی دارایی و چالاکیه‌کانی بیمه									
Financial service activities, except insurance and pension funding	2	0	0	3	4	33	4	9	55	چالاکیی خزمه‌تگوزاری دارایی جگه له پارهدار کردنی بیمه و سندوقه‌کانی مووچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	0	1	4	4	0	9	پارهدارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وه‌ی بیمه و سندوقه‌کانی مووچه‌ی خانەنشینی جگه له دهسته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	3	0	0	0	1	6	11	222	243	چالاکیه‌ی یارمه‌تیده‌ره‌کانی چالاکیه‌ی خزمه‌تگوزارییه‌ی داراییه‌کان و چالاکیه‌کانی بیمه
Total	5	0	0	3	6	43	19	231	307	کۆ
Real Estate Activities	چالاکیه‌کانی خانوو و زهوی و زار									
Real estate activities	6	0	0	0	1	5	12	691	715	چالاکیه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Total	6	0	0	0	1	5	12	691	715	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities	چالاکیه‌ی پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان									
Legal and accounting activities	4	0	1	2	3	11	14	158	193	چالاکیه‌ی یاسایی و چالاکیه‌ی ژمێریارییه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	8	0	0	0	0	22	23	101	154	چالاکیه‌کانی نووسینگه‌ سه‌ره‌که‌یه‌کان، و چالاکیه‌ی راویژکارییه‌کان له بوارێ به‌ریوه‌به‌ردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	2	0	0	4	1	4	14	64	89	چالاکیه‌کانی ته‌لار سازی و ئەندازیاری، و تاقیکردنه‌وه‌ی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	0	0	0	0	1	1	3	5	لێکۆڵینه‌وه و په‌ره‌پێدان له بوارێ زانستی
Advertising and market research	0	0	0	1	0	0	2	9	12	لێکۆڵینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	1	0	0	0	4	6	13	603	627	چالاکیه‌کانی تری پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	0	0	0	0	0	10	5	55	70	چالاکیی فێته‌رنه‌ری
Total	15	0	1	7	8	54	72	993	1150	کۆ
Administrative and Support Service Activities	چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌ی کارگێڕیه‌یه‌کان و خزمه‌تگوزارییه‌ی پشتیوانه‌یه‌یه‌کان									
Rental and leasing activities	2	0	0	0	0	0	2	157	161	چالاکیه‌کانی به‌کری کرتن
Employment activities	1	0	0	0	0	0	3	1	5	چالاکیه‌کانی به‌کارهێنان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	0	0	0	3	7	37	47	بریکارییه‌کانی سه‌فه‌ر و ئەوانه‌ی له بوارێ گه‌شتی ناسمانی کارده‌که‌ن و خزمه‌تگوزارییه‌کانی شوین گرتن و ئەو چالاکیه‌نه‌ی په‌یوه‌ندیه‌یان په‌یوه‌هه‌یه
Security and investigation activities	0	0	0	1	3	10	4	17	35	چالاکیه‌کانی ناسایش و لێکۆڵینه‌وه‌کان
Services to buildings and landscape activities	3	0	0	11	23	51	14	29	131	چالاکیه‌کانی پیشکەش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوینه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	2	0	0	0	2	5	2	105	116	چالاکیه‌ی کارگێڕیه‌یه‌کانی نووسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی پشتیوانی کردن له نووسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی تری پشتیوانی کردن له کاره‌کان
Total	8	0	0	12	28	69	32	346	495	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	به‌ریوه‌به‌ردنی گه‌شتی و به‌رگری کردن، و دلنایی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر									
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	25	3	8	88	140	533	171	156	1124	کارگێڕیی گه‌شتی و به‌رگری کردن، و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	25	3	8	88	140	533	171	156	1124	کۆ

خشتهی 4 - ژمارهی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه، ژمارهی کارکه‌ره‌کانیان و جۆری چالاکیی نابوووری

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارهی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جۆری چالاکیی نابوووری
	نادیاری Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Education										فێر کردن
Education	28	0	0	47	244	638	133	127	1217	فێر کردن
Total	28	0	0	47	244	638	133	127	1217	کۆ
Human Health and Social Work Activities										چالاکیه‌کانی بواری تهن‌دروستی مرۆف و کاری کۆمه‌لایه‌تی
Human health activities	19	0	1	27	41	126	74	1204	1492	چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ندی‌دار به تهن‌دروستی مرۆف
Residential care activities	0	0	0	0	2	11	6	3	22	چالاکیه‌کانی چار‌دێری کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	1	0	0	1	8	59	25	19	113	چالاکیه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌بێ مانه‌وه
Total	20	0	1	28	51	196	105	1226	1627	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation										هونه‌ر و خوشگۆزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	8	0	0	0	2	17	11	126	164	چالاکیه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکیه‌کانی خوشگۆزه‌رانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	4	0	0	0	4	19	20	65	112	چالاکیه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکیی تری رۆشنی‌بری
Gambling and betting activities	0	0	0	0	1	2	1	5	9	چالاکیه‌کانی قوما‌کردن و گه‌ره‌کردن
Sports activities and amusement and recreation activities	10	0	0	1	5	52	59	234	361	چالاکیه‌کانی وه‌رزشی و خوشگۆزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	22	0	0	1	12	90	91	430	646	کۆ
Other Service Activities										چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگۆزاری
Activities of membership organizations	70	0	0	15	39	344	280	738	1486	چالاکیه‌کانی نه‌و ریک‌خراوانه‌ی خاوه‌ن نه‌ندامن
Repair of computers and personal and household goods	5	0	0	0	0	6	15	1153	1179	چاک‌کردنه‌وه‌ی نامێزه‌کانی کۆمپیوتهر و کالای تاکه‌کاسه‌ی و نامالییه‌کان
Other personal service activities	26	0	0	1	1	1	24	1813	1866	چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگۆزارییه‌ تاکه‌کاسه‌یییه‌کان
Total	101	0	0	16	40	351	319	3704	4531	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										نه‌و چالاکیه‌کانی بژێوی زیان که سوود له‌ کهسه‌کان وه‌رده‌گرن، و نه‌وانه‌ش که له‌ بواری به‌ره‌م هێنانی کالای و خزمه‌تگۆزارییه‌ جیا نه‌که‌راوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	0	0	2	3	1	7	14	نه‌و چالاکیه‌ بژێویانه‌ی خێزان که کهسه‌نیک به‌کارده‌هێنن بۆ کاری نیوما‌ن
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	2	2	چالاکیه‌ جیا نه‌که‌راوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کالای و نه‌و خزمه‌تگۆزارییه‌کانی که خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌ت سوودیان ئی وه‌رده‌گه‌ریت
Total	1	0	0	0	2	3	1	9	16	کۆ

خشته 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی زینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جوړی چالاکیی نابووړی

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ	جوړی چالاکیی نابووړی
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies										چالاکیه‌کانی نه‌و دهسته و ریکخراوانه‌ی دادوهریی نیشتمانی نایانگرتنه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	0	0	0	0	8	1	0	9	چالاکیه‌کانی ریکخراو و دهسته نیوده‌وله‌تی و هه‌رێماه‌تیه‌کان و بایوژخانه و کونسولگه‌رییه بیانییه‌کان
Total	0	0	0	0	0	8	1	0	9	کۆ
Not Stated	5168	0	0	3	10	23	28	417	5649	نادیار
Total	5168	0	0	3	10	23	28	417	5649	کۆ
Sulaimaniya Governorate Urban Total	6090	4	11	252	630	2749	2767	65472	77975	کۆی شارنشین له پارێزگای سلیمانی

خشتەى 4 - ژمارەى دامەزرادەکان لە پارێزگای سلیمانی بە پینی ژینگە، ژمارەى کارکەرەکانیان و جۆری چالاکى نابووری

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەى کارکەرەکان No. of Employees								کۆ Total	جۆری چالاکى نابووری
	نادیاری Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
	پارێزگای سلیمانی / گۆندەشین									
Agriculture, Forestry and Fishing										
Crop and animal production, hunting and related service activities	94	0	0	0	2	102	1375	22182	23755	چالاکى کشتوکالی بەروبووم و بەرھەمە نازەنلێبەکان و راو کردن و خزمەتگوزارییە پەيوەندیدارەکان
Forestry and logging	0	0	0	0	0	3	0	2	5	قۆزینەوێ دارستان و بړینی دارە تەختەییەکان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	1	3	20	24	راو کردنی ماسی و بەخێوکردنی زیندەوەرە ناویبەکان
Total	94	0	0	0	2	106	1378	22204	23784	کۆ
Mining and Quarrying										
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	1	1	بەکانزاکردنی خەلۆز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	0	1	0	2	3	7	2	15	دەرھینانی ئەوتی خاو و غازى سروشتى
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	1	0	0	1	بە کانزا کردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	43	25	11	79	چالاکىبەکانى تری بەکانزاکردن و بەکارھینانی کانە بەردینەکان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	1	0	0	1	چالاکىبەکانى خزمەتگوزارییەکانى یارمەتیدانى بەکانزاکردن
Total	0	0	1	0	2	48	32	14	97	کۆ
Manufacturing										
Manufacture of food products	1	0	0	0	3	4	7	66	81	پیشەسازی بەرھەمە خۇراکىبەکان
Manufacture of beverages	0	0	0	0	1	2	1	4	8	پیشەسازی خواردەنەوہییبەکان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشەسازی بەروبوومی توتن
Manufacture of textiles	0	0	0	0	0	1	1	6	8	پیشەسازی کوتال
Manufacture of wearing apparel	5	0	0	0	0	0	0	203	208	پیشەسازی جل و بەرگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	0	3	3	پیشەسازی بەروبوومەکانى پینست و بەروبوومەکانى تری ھاوشیوہ
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	0	0	0	0	0	3	2	13	18	پیشەسازی تەختە و بەروبوومەکانى و تەپەدۆز جگە لەپیشەسازی راخەر و پیشەسازی جوری دروستکراو لەپوش و کەرەستەکانى ھۆننەوہ
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشەسازی کاغەز و بەرھەمەکانى کاغەز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	0	0	0	0	2	2	چاپکردن و لەبەرگرتنەوہ و ھۆکارەکانى راگەیاندى تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	0	0	0	0	3	16	7	8	34	پیشەسازی خەلۆزى کۆک و بەروبوومە ئەوتىبە دوپارەبووہکان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	0	2	1	3	پیشەسازی کەرەستە و بەروبوومە کىمىاویبەکان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشەسازی کەرەستە بنەرەتیبەکانى دروستکردنى دەرمان و نامادەکارىبەکانى دروستکردنى دەرمان

خشتەى 4 - ژمارەى دامەزرادەکان لە پارێزگای سلیمانی بە پینی ژینگە، ژمارەى کارکەرەکانیان و جۆری چالاکى نابووری

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەى کارکەرەکان No. of Employees								کۆ Total	جۆری چالاکى نابووری
	نادیاری Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Manufacturing										پیشەسازییە گۆردراوەکان
Manufacture of rubber and plastics products	0	0	0	0	2	2	3	8	15	پیشەسازی بەرهەمەکانى لاستیک و باغە
Manufacture of other non-metallic mineral products	0	1	0	1	3	51	56	14	126	پیشەسازی بەرهەمەکانى کانزا نافلزییەکانى تر
Manufacture of basic metals	0	0	0	0	0	1	0	1	2	پیشەسازی فلزاتى بنچینەیی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	0	0	0	1	0	2	10	64	77	پیشەسازی بەرهەمى کانزای تیکەلە جگە لە مەکینەکان و کەرەستەکان
Manufacture of computer, electronic and optical products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشەسازی کۆمپیوتەر و بەروبوومە ئەلکترۆنى و بینراوەکان
Manufacture of electrical equipment	1	0	0	0	0	2	1	6	10	پیشەسازی نامێرە کارەباییەکان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	1	0	0	0	0	3	3	4	11	پیشەسازی کەرەستە و نامێرەکانى پۆلێن نەکراو لە بابەتیکى تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشەسازی ئەو ئۆتۆمبیلانەى بزۆنەرێان هەبە و تانکەرى گەورە و مام نارەند
Manufacture of other transport equipment	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشەسازی هۆکارەکانى تری گواستەنە
Manufacture of furniture	0	0	0	0	0	0	1	3	4	دروست کردنى کەل و پەل
Other manufacturing	0	0	0	0	0	0	3	0	3	پیشەسازییە گۆردراوەکانى تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	0	0	0	0	0	8	8	دروست کردنى و ئاوێتەکردنى مەکینە و نامێرەکان
Total	8	1	0	2	12	87	97	414	621	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply										کارەکانى کارەبایا و غاز و هەلەم و سارد و گەرمیى هەوا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	2	0	0	1	0	7	1	309	320	گەياندننى کارەبایا و غاز و هەلەم و سارد و گەرمیى هەوا
Total	2	0	0	1	0	7	1	309	320	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities										کاروبارى ناو و چالاکى ناوهرۆکان و بەرپوهبەردنى پاشماوهکان و چارەسەرکردنى
Water collection, treatment and supply	7	0	0	0	0	10	2	230	249	کۆکردنەوه و چارەسەرکردن و گەياندننى ناو
Sewerage	0	0	0	0	0	0	0	0	0	تۆرەکانى زێراب و ناوهرۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	0	0	0	0	0	0	0	2	2	چالاکى کۆکردنەوهى پاشماوهکان و چارەسەرکردن و رزگار بوون و گەرانندنەوهى کەرەستەکان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکىیەکانى چارەسەرکردن و خزمەتگوزارى تری بەرپوهبەردنى پاشماوهکان
Total	7	0	0	0	0	10	2	233	252	کۆ
Construction										درووست کردن
Construction of buildings	1	0	0	0	0	2	1	4	8	درووستکردنى بیناکان
Civil engineering	1	0	0	0	2	5	2	8	18	ئەندازىارى شارستانى
Specialized construction activities	0	0	0	2	0	3	1	5	11	چالاکىیە پەسپۆزىیەکانى دروستکردن
Total	2	0	0	2	2	10	4	17	37	کۆ

خشتى 4 - ژماره داهه زراوه كان له پاريزگاي سليمانى به پينى زينگه، ژماره كاركره كانيان و جوړى چالاكى نابوورى

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره كاركره كان No. of Employees								كۆ Total	جوړى چالاكى نابوورى
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
	Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles									
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	0	0	0	0	0	1	10	183	194	بازرگانى تاك و كۆ، چاكردنه وهى هوكاره كانى هاتوچو كردن نه وانى بزوينه ريان ههيه و ماتورسيكل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	1	0	0	0	0	16	28	168	213	بازرگانى به كۆ، جگه له هوكاره كانى هاتوچو كردنى بزوينه ردار و ماتورسيكل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	9	0	1	0	0	20	44	1596	1670	بازرگانى به تاك، جگه له هوكاره كانى هاتوچو كردنى بزوينه ردار و ماتور سيكل
Total	10	0	1	0	0	37	82	1947	2077	كۆ
Transportation and Storage										
Land transport and transport via pipelines	0	0	0	0	0	1	0	24	25	گواستنوه و كۆگايى كردن
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	0	0	گواستنوهى وشكانى و گواستنوه له پښى بزوييه وه
Air transport	0	0	0	0	0	0	0	0	0	گواستنوه له پښى ناو (گواستنوهى ناوى)
Warehousing and support activities for transportation	20	0	0	0	1	7	19	699	746	گواستنوهى ناسمانى
Other transportation support activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	كۆگايى كردن و چالاكيه كانى پشتگيرى كردن له گواستنوه
Total	20	0	0	0	1	8	19	723	771	چالاكى پۇسته و گهياندى به سته كان له ريگاي نوينه ره كانوه
Accommodation and Food Service Activities										
Accommodation	0	0	0	0	0	3	3	28	34	چالاكى خزمه تگوزارى مانه وه و خواردن
Food and beverage service activities	0	0	0	1	1	12	11	180	205	مانه وه
Total	0	0	0	1	1	15	14	208	239	چالاكيه كانى خزمه تگوزاريه كانى خواردن و خواردنه وه
Information and Communication										
Publishing activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	زانيارى و گهياندى
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاكيه كانى بلاو كرده وه
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	1	0	0	1	2	چالاكى په خشى راديو و تله فزيون
Telecommunications	0	0	0	1	0	1	3	51	56	گهياندى
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاكى بهرنامه نووسى كۆمپيوتهر و شاره زابى راويزگارى و نه چالاكيه كانى په يوه نديان پيوه ههيه
Information service activities	0	0	0	0	0	0	1	1	2	چالاكى خزمه تگوزاريه كانى زانياريه كان
Total	0	0	0	1	1	1	4	55	62	كۆ

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جوړی چالاکسی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکسی نابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Financial and Insurance Activities	چالاکسیه‌کانی دارایی و چالاکسیه‌کانی بیمه									
Financial service activities, except insurance and pension funding	0	0	0	0	0	0	1	0	1	چالاکسی خزمه‌تگوزای دارایی جگه له پاره‌دار کردنی بیمه و سندوقه‌کانی مووچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پاره‌دار کردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وی بیمه و سندوقه‌کانی مووچه‌ی خانه‌نشینی جگه له دهسته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	0	0	0	0	0	0	1	چالاکسیه‌کانی یارمه‌تیده‌ره‌کانی چالاکسیه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌ داراییه‌کان و چالاکسیه‌کانی بیمه
Total	1	0	0	0	0	0	1	0	2	کۆ
Real Estate Activities	چالاکسیه‌کانی خانوو و زهوی و زار									
Real estate activities	0	0	0	0	0	0	1	22	23	چالاکسیه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Total	0	0	0	0	0	0	1	22	23	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities	چالاکسیه‌کانی پشهبه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان									
Legal and accounting activities	0	0	0	0	0	0	0	2	2	چالاکسیه‌کانی یاسایی و چالاکسیه‌کانی ژمێریارییه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	0	0	0	0	1	2	4	23	30	چالاکسیه‌کانی نوسینگه‌ سه‌ره‌که‌یه‌کان، و چالاکسیه‌کانی راویژکارییه‌کان له بواری به‌ریوه‌به‌بردنا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	0	0	0	1	0	0	1	3	5	چالاکسیه‌کانی ته‌لار سازی و نه‌ندا‌زیاری، و تاقیکردنه‌وه‌ی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	0	0	0	0	0	0	0	0	لیکۆلینه‌وه و په‌ره‌پێدان له بواری زانستی
Advertising and market research	1	0	0	0	0	0	1	4	6	لیکۆلینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	0	0	0	0	0	0	1	5	6	چالاکسیه‌کانی تری پشهبه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکسی قه‌تبه‌ره‌ری
Total	1	0	0	1	1	2	7	37	49	کۆ
Administrative and Support Service Activities	چالاکسیه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌ کارگه‌رییه‌کان و خزمه‌تگوزارییه‌ پشهبه‌یه‌یه‌کان									
Rental and leasing activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکسیه‌کانی به‌کری گرتن
Employment activities	0	0	0	0	0	0	0	2	2	چالاکسیه‌کانی به‌کاره‌ینان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	0	0	0	1	1	0	2	بریکارییه‌کانی سه‌فه‌ر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ناسمانی کاره‌که‌ن و خزمه‌تگوزارییه‌کانی شوین گرتن و نه‌و چالاکسیه‌کانی په‌یوه‌ندیان پێوه‌ مه‌یه
Security and investigation activities	0	0	0	0	0	1	0	1	2	چالاکسیه‌کانی ناسایش و لیکۆلینه‌وه‌کان
Services to buildings and landscape activities	2	0	0	1	0	7	3	3	16	چالاکسیه‌کانی پیشه‌که‌ش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوینه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکسیه‌کانی کارگه‌رییه‌کانی نووسینگه‌کان و چالاکسیه‌کانی پشهبه‌یه‌یه‌کانی شوینه‌کان و چالاکسیه‌کانی تری پشهبه‌یه‌یه‌کانی کردن له کاره‌کان
Total	2	0	0	1	0	9	4	8	24	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	به‌ریوه‌بردنی گه‌شتی و به‌رگری کردن، و دلنیا‌یی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر									
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	4	1	2	4	6	48	16	35	116	کارگه‌ری گه‌شتی و به‌رگری کردن، و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	4	1	2	4	6	48	16	35	116	کۆ

خشتەى 4 - ژمارەى دامەزرادەکان لە پارێزگای سلیمانی بە پێى ژینگە، ژمارەى کارکەرەکانیان و جۆرى چالاکى نابوورى

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەى کارکەرەکان No. of Employees								کۆ Total	جۆرى چالاکى نابوورى
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
	Education									
Education	28	0	1	0	4	477	433	195	1138	فێر کردن
Total	28	0	1	0	4	477	433	195	1138	کۆ
Human Health and Social Work Activities										چالاکىەکانى بواری تەندروستى مرۆف و کارى کۆمەلایەتى
Human health activities	7	0	0	0	1	19	92	215	334	چالاکىەکانى پەيوەندیدار بە تەندروستى مرۆف
Residential care activities	1	0	0	0	0	0	0	1	2	چالاکىەکانى چارەبێرى کردن لەگەڵ مانەوه
Social work activities without accommodation	0	0	0	0	1	2	0	6	9	چالاکىەکانى کارى کۆمەلایەتى، بەبێ مانەوه
Total	8	0	0	0	2	21	92	222	345	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation										هونەر و خوێندگۆزەرانى و کات بەسەر بردن
Creative, arts and entertainment activities	0	0	0	0	0	0	0	4	4	چالاکىەکانى نوێگەرى و هونەرەکان و چالاکىەکانى خوێندگۆزەرانى
Libraries, archives, museums and other cultural activities	0	0	0	0	0	1	0	11	12	چالاکىەکانى کتێبخانە و پارێزراوەکان و موزەخانە و چالاکى تری رۆشنیبرى
Gambling and betting activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکىەکانى قومارکردن و گەرەوکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	0	0	0	0	0	0	1	3	4	چالاکىەکانى وەرژشى و خوێندگۆزەرانى و کات بەسەر بردن
Total	0	0	0	0	0	1	1	18	20	کۆ
Other Service Activities										چالاکىەکانى تری خزمەتگۆزارى
Activities of membership organizations	41	0	0	0	0	10	35	1085	1171	چالاکىەکانى ئەو رێکخراوانەى خاوەن ئەندامان
Repair of computers and personal and household goods	0	0	0	0	0	0	1	8	9	چاککردنەوهى ئامێرەکانى کۆمپیوتەر و کالاً تاکەکەسى و نامالئىیەکان
Other personal service activities	1	0	0	0	0	1	1	85	88	چالاکىەکانى تری خزمەتگۆزارى تاکەکەسىیەکان
Total	42	0	0	0	0	11	37	1178	1268	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										ئەو چالاکىیانەى بژۆى ژيان کە سوود لە کەسەکان وەردەگرن، و ئەوانەش کە لە بواری بەرھەم ھێنانى کالاً و خزمەتگۆزارىیە جیا نەکرادەکان بۆ بەکارھێنانى تايبەتدان
Activities of households as employers of domestic personnel	0	0	0	0	0	0	0	1	1	ئەو چالاکىە بژۆییانەى خێزان کە کەسانیک بەکار دەھێنن بۆ کارى نۆوماڵ
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکىە جیا نەکرادەکانى بەرھەم ھێنانى کالاً و ئەو خزمەتگۆزارىیانەى کە خێزان بۆ بەکارھێنانى تايبەت سوودیان ئی وەردەگرن
Total	0	0	0	0	0	0	0	1	1	کۆ

خشته 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای سلیمانی به پینی زینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جۆری چالاکیی نابوووری

Table 4- No. of Establishments in Sulaymani Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ	جۆری چالاکیی نابوووری
	نادیيار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies										چالاکییەکانی ئەو دەسته و ریکخراوانە‌ی دادوهریی نیشتمانی نایانگرتەوه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییەکانی ریکخراو و دەسته نیۆدەولەتی و هەریماه‌تییه‌کان و بانیۆزخانه و کونسولگهرییه بیانییه‌کان
Total	0	0	0	0	0	0	0	0	0	کۆ
Not Stated	857	0	0	0	1	8	5	61	932	نادیيار
Total	857	0	0	0	1	8	5	61	932	کۆ
Sulaimaniya Governorate Rural Total	1086	2	5	13	35	906	2230	27901	32178	کۆی گوند له پارێزگاکانی سلیمانی

KURDISTAN REGIONAL GOVERNMENT
MINISTRY OF PLANNING
KURDISTAN REGION STATISTICS OFFICE

WWW.KRSO.NET